

quam nos fumus.
xiiij. Numquid si iusti
dignare deus tu super nos
accusat hanc tal
ut sit uplandus in
cum quatuor
in den et claudet
perit casus nif
meis confundit
tu unus de lib
pauperis et un
fons locum se
sum os e dix
Dixit mun. Si
nam mutat in
dia iumentum n
tunc ut mundum
cunctos potes et san
hunc et hoc gne
se part in hunc m
i curram sed non
necens nunc et vole
subdit et fit omni
subditur et n
pocant satis
trahimus multas
so datus da fno
in regno sup omni
veneremus multas
mox & nos modoch
ali grande hoc in
dimam mortis p
aut uida filii de
gente erat.

ballath oronitis que fugauit a me. Recor
dere dñe ds m̄s. aduersus eos qui polluit
sacerdotū. iusq; sacerdotale & leuiticū. Igi
e mundau eos ab omnib; alienigenis.
& constitui ordines sacerdotū & leuita
rum unumquēq; in ministerio suo: & in
oblatione lignorū in temporib; constitu
tis & in p̄mitiuis. Memento mei ds m̄s
in bonum ames; Incipiunt capitula in
Clibro Machabeorum primo:
Cibi euera iherlm̄ consenserunt iudei edicto
regis sacrificare y dolis. Sicutate y dolis.
ii. Vbi lex dei grusta ē iussi regis antiochi p̄plo sa
emathathia & filiis ei laicitantib; p̄lm̄ iherlm̄.
iii. Abiminstri regis cū cogerent machabiam sa
cificare n̄ fecit. & incitavit sacrificantem.
iv. Vbi iudiq; n̄ sacrificauerū figentes iudeis cōsi. s.
v. Vbi mathathias cum filiis suis occidit p̄secu
tores & aras erexit. Fere israel.
vi. Vbi mathathia moriens ammonet filios suos.
vii. Vbi surrexit iudas p̄ morte mathathie defen
viii. Vbi iudas occidit appollonū. & seroneē p̄m
epem exercitus syrie.
viii. Vbi antiochus congregat exercitū cont̄ iuda
et de actibus syrie. & uictoria iude.
x. Vbi uenient syrias amicus antiochi cum exer
citū a iuda debellat' est. Gentium.
xi. Vbi iudas purificat templū ab immundicys.
xii. Vbi iudas debellauit gentes uolentes p̄dere
art. & de th̄ motheo. F fratre suo.
xiii. Vbi symon expugnauit gentes missus a iuda
xiii. Vbi iudas & fr̄s eius expugnauit castra th̄
mothei. & cepit ciuitates munitas. & ciuita
tem effros. F uit filios esau.
xviii. Vbi iosephus & azarias uoluerunt et pugnat
gentes & uicti sunt. & ubi iudas expugna
xvi. De morte antiochi & successione filijs ipsius.
xvii. Vbi fili' antiochi mittit exercitū ad debel
lendum iudam & uincit & pacē dat fide
quam continuo disruptit.

- xviii.** Vbi demetri' occiso antiocho & lisia optimus
regnum. & de alchimo & bacchide & mali
cia eorum. Tlandum iudam.
xix. Vbi secundo misit demetri' mechanorū ad debel
xx. Vbi iudas dñm & uicit mechanorem
& occidit eum. F subiecerint.
xxi. De romanorū fama qđ omnia regna sibi
xxii. Vbi iudas mittit legatos romam curationis
gracia. F iudeis non aduersetur.
xxiii. Rescripta romanorū ad iudeos sic demetri'
xxiv. Vbi demetrius mittit exercitū ad iudeos de
bellandos. F partem bacchidis.
xxv. Vbi iudas mortuus ē in bello postquā getux
xxvi. De curia impis in malitia bacchidis p̄t' obtum iude.
xxvii. Vbi ionachas suscepit principatū & expugnauit
filios iambri & bacchidem.
xxviii. Vbi alchimus uolens templū destruere
obmutuit. & de consilio impiorū p̄ditio.
xxix. Vbi supatus ē bacchides a syrone & ionatha
& reddidit a ionachas captiuitatem & pa
cem firmauit. F cam.
xxx. Vbi alexander antiochi fili' suscepit regnū
& uoluit cum eo pugnare demetri' & iona
than preuenit ad amictias faciendas.
xxxi. Vbi ionachas tenuit iherlm̄ & inuictus.
xxxii. Vbi rex alexander antiochi fili' petti auxiliū
ionathe aduersus demetrium.
xxxiii. Vbi demetrius petti auxiliū ionathe cont̄
alexandrum & contemnitus.
xxxiv. Vbi alexander in pugna occidit demetriū
& accepta filiam p̄tolomei regis uxorem.
& de gloria ionathe. F ionachas.
xxxv. Vbi demetrius fili' demetri' accept regnū
& missum ab eo appollonū expugnauit.
xxxvi. Vbi ionachas uenit a scalona cū glā & mittit
ei alexander fibulam auram.
xxxvii. Vbi p̄tolomeus rex surrexit contra alexan
drum. & ablata ab eo filiam suā dedit
demetio et quod duo regna habuerit.
xxxviii. Vbi occidit alexander rex a gaddiel arabe.

- de morte ptholomei regis. *D*emetrius?
- xxxviii** *V*bi demetrius regans confirmat filius cum ionathae quicq; omnib; dimisit exercitu
- xl.** *U*bi trifon erigit regem antiochum filii alter andri adiutori demetrii. & auxilio iudeorum salvatur demetrius & pthidus exiit.
- xli.** *V*bi iustus demetrius & trifone & antiocho.
- xlii.** *D*e amicitijs antiochi cū ionata & symone.
- xliii.** *V*bi ionathas pugnauit cum alienigenis & recuperata uirtute eos expugnauit.
- xliii.** *U*bi ionathas legatos mittit romanus & spartiatis de renouatione amicitie & pacis.
- xlvi.** *V*bi pthidus demetrii cum exercitu fugat ionathas. & peccat atabas quoq; zabadi.
- xlvi.** *U*bi trifon assumere uolens regnum antiochij do lo agit cum ionatha. & apud ptholomidae conclusus est.
- xlviii.** *U*bi symone loco frām exercitus ei dux constituit & de morte ionathae. *D* pro eo
- xlvii.** *U*bi trifon occidit antiochā. & regnauit
- l.** *V*bi demetrius constituit pacē cum symone & tributa dimisit. *T* filii sui statuerunt ducē.
- li.** *U*bi simon expugnans gazā exorat dextō dedit
- lii.** *U*bi congregauit rex demetrii exercitū suos & abiit mediā ad contrahendā s' auxilia ut expugnaret trifonē & in sit arsaces rex pthidus & medie pthidus suū & unū comp̄ beundit demetriū & posuit eū in custodia.
- liii.** *V*bi captus demetrius ē arege pthidis & habet in custodia *T* statuerunt tabulis eius.
- lv.** *D*e sublimitate & potentia symonis.
- lv.** *R*escripta pacis ad symonem ab spartati.
- lvii.** *U*bi pthidus titulos glē symon duci suo
- lviii.** *U*bi antiochus demetrii filius accepit regnum paternū & curat symon pthidus ē trifone & fugauit *T* statuta ad ptholomeū re
- lviii.** *R*escripta romanorū pacis cū symone cō
- lx.** *V*bi antiochus demetrii rupta *T* gem & cecos. pace mutat tenebent ad debellandā iudeā.
- lx.** *U*bi simon mittit duos filios suos ad cen-

debum ducē ptholomei expugnatorum.

lxii. *U*bi filii symonis uicerunt tenebent & uadas filii symonis vulneratus est.

lxiii. *V*bi ptholomei filius ab obi occidit symonem cum filiis suis in communio. *T* obes filius symonis occidit eos qui uerant p̄dere eum.

*Incipit liber
machabitorum
part 10 vs.
T. F. A. C.
G. V. E. S. T.*

postquam per-
cussit alexan-
der pthidipi
macedo qui
primus regnauit in grecia egressus de ter-
ra ethiā. darium regem psarum et medo-
rum constituit prelia multa. & omniū
optimuit munitiones. Et interfecit reges
terix. et p̄transiit usq; ad fines terræ.
Et accepit spolia multitudinis gentiū.
& siluit terra in conspectu eius. Et con-
gregauit uirtutē et exercitū fortissimū.
et exaltatus est et elevatum cor eius. et
optimuit regiones gentium. et tyranos.
et facti sunt illi in tributū. Et posthac
decidit in lectum. & cognovit quia more
retur. & uocauit pueros suos nobiles
qui secum erant nutriti à uiuentitate
sua. & diuisit illis regnum suum cum ad
huc uiueret. Et regnauit alexander an-
nis duodecim. & mortuus ē. et optimu-
erunt pueri eius regnum unusquisq; in
loco suo. et imposuerunt sibi omnes dia-
demata post mortem eius. et filii eorū
post eos annis multis. et multiplicata
sunt mala in terra. Et exiit ex eis radix
peccatrix. antiochus illustris. filius an-
tiochi regis qui fuerat rome obsec. et
regnauit in anno centesimo tricesimo

et septimo regni grecorum. In diebus illis
exierunt ex isrl filii unqui. et suaserunt
multis dicentes. Eamus et disponamus
testamentum cum gentibus que circanos
sunt. quia ex quo recessimus ab eis me-
nerunt nos multa mala. Et bonus uisus
est sermo in oculis eorū. Et destinauerūt
aliqui de populo et abierunt ad regem.
et dedit illis potestate ut facerent ui-
sticiam gentiū. Et edificauerunt gym-
nasium in iherolimis. sedīn leges natio-
num. et fecerunt sibi prepucia. et reces-
serunt a testamento sō. et iuncti sunt
nationibus. et uenundati sunt ut face-
rent malum. Et paratum ē regnum in
conspicu antiochi. et cepit regnare in
terra egypci ut regnaret sup̄ duo regna.
Et intravit in egypci in multitudine
gran. in curribꝫ et elephantis et equitibus.
et copiosa nauū multitudine. et constitu-
it bellum aduersus ptholomeum regem
egypci. Et uetus est ptholomeus a facie
eius et fugit. et ceciderunt uulnerati mul-
ti. Comprehenditq; ciuitates munitas
in terra egypci. et accepit spolia terre egyp-
ci. Et conuerit antiochus postquam per-
cussit egypci. in centesimo & quadra-
gesimo et tertio anno. et ascendit ad isrl.
Et ascendit iherolimis in multitudine
gran. et intravit in scificationē cum
supbia. Et accepit altare aureū. et can-
delabrum lumenis. et uniuersa uasa ei.
mensam ppositionis. et libatoria. et fia-
las. et mortariola aurea. et uelum. et
coronas. et ornamentum aureum. quod
in facie templi erat. et communuit om-
nia. Et accepit argenti & aurum. et ua-
sa concupisabilia. et accepit thesauros
occultos quos inuenit. et sublatis om-
nibꝫ abiit in terrā suam. Et fecit cedē-

hominum. et locutus ē supbia magna.
Et factus est planetus magnus in isrl.
& in omni loco eorū. et ingemuerunt prin-
cipes et seniores. iuuenes et uirgines in
firmati sunt. et speciositas mulierum ī
mutata est. Omnis maritus sumpſit
lamentum. que sedebant in thoro mari-
tali lugebant. Et commota ē terra sup
inhabitantes in ea. et universa domus
iacob induit confusionem. Et post duos
annos misit rex principē tributor
in ciuitates iuda. et uenit iherusalem
cum turba magna. et loquit̄ et ad eos
uerba pacifica in dolo. et crediderunt ei.
Et irruit sup̄ ciuitatem repente. et per-
cussit eam plaga. et p̄didit populum
multum ex isrl. Et accepit spolia ciuita-
tis. et succendit eam igni. et destruxit do-
mos eius et muros eius in circuitu. et
captuas duxerunt mulieres et natos. &
pecora posseclerūt. Et edificauerunt ciui-
tatem dauid muro magno et firmo. et tur-
ribꝫ firmis. et facta est illis in arcem. Et
posuerunt illic gentē peccator. viros im-
quos. et conualuerunt in ea. Et posuerūt
arma et escas. et congregauerunt spolia
iherolim et reposuerunt illic. et facti sunt
in laqueum magnū. et factum ē hoc ad
infidias sanctificationi. & in diabolum
malum in isrl. Et effuderunt sanguinem
innocentem p̄ circuitū scificationis. et fu-
gerunt habitatores iherolim ppter eos.
& facta ē habitatio exterior. et facta ē
extera semina suo. et natū ei reliquēt eā.
Sanctificatio eius desolata ē sicut soli-
tudo. dies festi eius conuersi sunt in
iudicium. sabbata eius in obprobrium. hono-
res eius in nichil. Sedīn glām eius mul-
tiplicata ē ignomina eius. et sublimitas

eius conuersa est in iudeum. **i** Et scripsit rex antiochus omni regno suo: ut esset omnis populus unus. Et reliquie runt unusquisq; legem suam. et consenserunt omnes gentes scđm uerbum regis antiochi: et multi ex isrl' consenserunt ei. et sacrificauerunt ydolis. et conquinari ueruit sabbatum. Et misit rex antiochus libros pmanus nuntiorum in iherusalem. et monnes ciuitates uide. ut sequerentur legem gentium terre. et prohiberent holocausta et sacrificia. et placationes fieri in templo dī. et prohiberent celebrari sabbatum. et dies sollepnies. et conquinari scā. et scđm ppłm isrl'. Et uisit edificari aras. et templum. et ydola. et immolari carnes suillas. et pecora communia. et relinquere filios suos circumcisos. et conquinari animas eorū in omnibꝫ immundicis et ab hominizationibus. ita ut obliuiscerentur legē. et immutarent om̄s uisitationes dei. Et quicunq; n̄ fecerint scđm uerbum regis antiochi. morentur. Scđm omnia uerba hec scripsit omni regno suo: et pposuit principes populo qui hec fieri cogerent. Et uisserunt ciuitatibus uide sacrificare. et congregati sunt multi de pplo ad eos qui dereliquerant legem dñi. et fecerunt mala sup terram. et effugauerunt ppłm isrl' in abditis. et in absconditis fugitiou[n] locis. **ii**

Die quintadecima mensis caslei quinto et quadragesimo anno. edificauit rex antiochus ab hominandū ydolum de solationis sup altare dī. Et p uniuersas ciuitates uide in circuitu edificauerunt aras. et ante ianuas domorum et in plateis incendebant thura et sacrificabant. et libros legis dei cōbusserunt

igni. scudentes eos. Et apud quemcumq; inueniebantur libri testam̄tū dñi. et q; cūq; obseruabāt legē dñi scđm edictū regis trucidabant eum in uirtute sua. Faciebat hec populo israel. qui inueniebant in omnī mense in ciuitatibus. Et quinta et uicesima die mensis sacrificabant super aram que erat contra altare. Et mulieres que circumcidebant filios suos. trucidabantur. scđm iussum regis antiochi. Et suspendebant pueros a ceruicibus p uniuersas domos earū: et eos qui circuiderunt eos trucidabant. Et multa de populo isrl' defimerunt apud se. ut non manducarent immunda. et elegerunt magis mori quam cibis conquinari in mundis. et noluerunt infringere legē dei scā. et trucidati sunt. et facta ē iura magna sup populum ualde. **iii** q; ill' dieb' surrexit mathathias filius iohannis filii symeonis sacerdos. et filius ioharum ab iherlīn. et consedit in monte modin. et habebat filios quinq; iohannem qui cognominabatur gaddis. et symeon qui cognominabatur thasi. et uida qui uocabatur machabeus. et cleazarū qui cognominabatur ab aror. et ionatham qui cognominabatur aphus. Hi uiderunt mala que fiebant in pplo uida et iherlīn. Et dixi mathathias. Ve in. utquid nat' sum uidere contritionem ppłi mei. et contritionē ciuitatis scā: et sedere illic circu datus in medio inuincor? Scā in manu extraneorū facta sunt. Templo eius sicut homo ignobilis. uasa gl̄e eius captiva abducta sunt. Trucidati sunt uiuenes eius in plateis: et uiuenes eius occiderunt in gladio inuincorū. Que gens n̄ hereditauit regnum

et nō optimū spolia ei². Oīs cōpositio ei²
ablata ē. Que erat liba: facta ē ancilla. Et ecce
scā nīa et pulchritudo nīa & clāritas nīa de-
solata ē: et coīgnauerit eā gentes. Q̄ ḡ nob ad
huc uiuere. Et sedidit mathathias et filii ei² ue-
stimenta sua. & opuerit se cūlijs: planxeritq; ual-
de. ~v. **E**t uenerit illuc q̄ missi erāt a rege
antiocho. ut cogēnt eos q̄ fugerant i cuius
tātē modin immolare. et accendere thu-
ra: et a lege dī discedere. Et multi de p̄plo
isrl̄ consentientes accesserunt ad eos: sed
mathathias et filii eius constant stete-
runt. Et respondentēs qui missi erant
ab antiocho. dixerunt mathathie. Prm
cōps et clarissimus et magnus es in hac
ciuitate: et ornatus filiis et frīb? Ego
accede prior et fac uissum regis. sicut fe-
cerunt omnes gentes et uiri iuda. et q̄
remanserunt in iherlm: et eris tu et fi-
lii tui inter amicos regis. et amplificar
argentō et auro et innumerib⁹ multis.
Et respondit mathathias: et dixit mag-
na uoce. Et si omnes gentes regi antiocho
obedient. ut discedant unusquisq; a ser-
uitute legis patrum suorū et consentiant
mandatis eius: ego et filii mei et fratres
mei obediemus legi patrum nōrō. Spi-
cius sit nobis dī: n̄ est nobis utile relin-
quere legem et iusticias dī. Non audie-
mus uerba regis antiochi. nec sacrificia-
bimus transgredientes legis nīx man-
data. ut eamus altera via. Et ut cessa-
uit loqui uerba hec: accessit quidam
uidens in omnium oculis sacrificare
yđolis sup aram in ciuitate modin. se-
cundū uissum regis. Et uidit matha-
thias et doluit. et contremuerunt re-
nes eius. et accensus ē furor eius scđm
iudicium legis: & insiliens trucidauit
eum sup aram. Sed et uirū quē miserat

rex antiochus qui cogebat immolari occi-
dit in ipso tempore: et aram destruxit.
Et zelatus ē legem: sicut fecit finies zam-
bri filio salomi. Et exclamauit mathathi-
as uoce magna dicens. Omnis qui ha-
bet zelum legis. statuens testamentum
erat post me. Et fugit ipse et filii ei²
in montes: et reliquerunt quæcumq; ha-
beant in ciuitate. ~vi. **T**unc de-
scenderunt multi querentes iudicium
& iusticiam in desertum. ut sederent ibi
ip̄i et filii eorū et mulieres eorū et pecora
eorum: qm̄ indurauerunt sup eos mala.
Et renunciatum ē uiris regis et exercitu⁹
qui erant in iherlm ciuitate dauid. qm̄
discessissent uiri quidam qui dissipauerit
mandatum regis in loca occulta in deser-
to: et abiisse⁹ post illos multi. Et statim
procerunt post illos. et constituerunt ad
uersus eos prelūm in die sabbatorum:
et dixerunt ad eos. Resistis et nunc ad
huc. ~vii. **C**ette et facite scđm uerbum regis:
et uiuetis. Et dixerunt. Non scribimus.
neq; faciem⁹ uerbū regis: ut polluamus
diem sabbatorū. Et concitauerunt adūs⁹
eos prelūm. et n̄ responderunt eis. nec
oppilauerunt loca occulta dicentes. No-
niamur omnes in simplicitate nīa: et
testes erunt sup nos celū et terra quod
misste p̄ditis nos. Et intulerunt eis bel-
lum sabbatis: et mortui sunt ipsi et ux-
ris eorum. et filii eorum. et pecora eorum.
usq; ad mille animas hominum. Et cog-
nouit mathathias et amici eius: et luctū
habuerunt sup eos uasde. ~viii. **E**t
dixit uir proximo suo. Si omnes fecerim⁹
sicut fr̄s nīi fecerunt. et n̄ pugnauerim⁹
aduers⁹ gentes p̄animabus nīis et iusti-
ficationibus nīis: citi⁹ disperderit nos a tā.
Et cogitauerunt die illa dicentes. Onus

homo quicunq; ueniret ad nos in bello
dic sabbatorum. pugnemus aduersus eū:
et nō moremū omnes sicut mortui sunt
frēs nři in occultis. Tunc congregata ē
ad eos synagoga uideor fortis uirib⁹ ex-
isrl. omnis uoluntarius in lege. et omnes
qui fugiebant a malis additi sunt ad eos.
et facti sunt illis in firmamentū. Et col-
legerunt exercitum et percusserunt pec-
catores in ira sua. et uiros iniquos in in-
dignatione sua. et ceteri fugerunt ad na-
tiones ut euaderent. Et circuuit matha-
thias et amici eius et destruxerunt arā:
et circumcidērunt pueros marcumci-
los. quotquot inuenierunt in finibus
isrl in fortitudine. Et psequuntur sunt fili-
os sup̄ib⁹. et p̄spatum ē opus in ma-
nu eorū. Et optinuerunt legē de mani-
bus gentium. et de manibus regum.
Et nō dederunt cornu peccatori. viii.

Et appropinquauerunt dies mathathie
monendi. et dixit filius suus. Hunc con-
fortata ē sup̄bia et castigatio. et tempus
euersionis. et ira indignationis. Hunc ḡ
o filii. emulatores estote legis. et date a-
nimis uīas p̄ testamento patrum. et
mementote opum patrum que fecerunt
in generationib⁹ suis. et accipietis glām
magñā et nom̄ eternum. Abraham nōne
in temptatione inuentus ē fidelis. et re-
putatum ē ei ad iusticiam. Joseph in
tempore angustie sue custodiuit man-
dandum. et factus est dñs egyp̄ti. sinec
pater nři zelando zelum dī. acceptit testa-
mentum sacerdotū eterni. Ihe dum im-
pleuit uerbum. factus ē dix in israel.
Caleph dum testificatur in ecclia. acceptit
hereditatem. David in sua misericordia con-
sequitus est sedem regni in sc̄la. Delyas
dum relat zelum legis. recept⁹ ē in celū.

Aniamas azarias misericordes credentes. libaq;
sunt de flamma. Daniel in sua simili-
tate. liberatus est de ore leonum. Et
ita cogitate p̄ generationē et genera-
tionem. quia omnes qui sp̄ant in eum non
infirmit̄. Et a uerbis uiri peccatoris
ne timueritis. quia glā eius sterius et
uerius est. Hodie extollit̄ et eras non
inuenietur. quia conuersus ē in terrā
suā. et cogitatio eius p̄it. Vos ḡ filii
confortamini et uiriliter agite in lege.
quia in ipsa glōsi eritis. Et ecce s̄ymeo-
nū ut scio quod uir consiliū ē: ipsum
audite semp̄. et ipse erit uobis pater. Et
iudas machabeus fortis uirib⁹ auuentu-
te sua. sit uobis princeps militie. et ipse
aget bellum populi. Et adducetis ad uos
omnes factores legis. et uindicate uin-
dictam populi uīi. Retribuite retribu-
tionem gentibus. et intendite in p̄ceptū
legis. Et benedix eos. et apostolus ē ad
patres suos. & defunctus ē centesimo et
quadragesimo sexto anno. et sepultus ē
a filius suis in sepulchris patrū suorū in
modim: et planixerunt cum om̄is israel
planctu magno. viii. Et surrexit
iudas qui ueocabatur machabeus filius ci-
p̄eo. et adiuuabant cum omnes frēs eius.
et uniuersi quise conuixerant pat̄ eius.
et prelibabant prelum isrl cū leticia.
& dilatauit glām populo suo. et induit̄
se loricā sicut gygas. et succinxit se arma
bellica sua in prelū: et p̄tegebatur castra
gladios suo. Similis factus ē leoni in op̄i-
bus suis: et sicut catulus leonis rugi-
ens in ueniō tione. & psequitur ē inq̄s
p̄scutans eos. et qui conturbabant po-
pulū suū succendit flammis. Et repul-
si sunt inimici p̄ timore eius. et om̄s
oparij iniquitatis conturbati sunt:

P.

et directa ē salus in manu eius. Et era cerhabat reges multos. et letificabat iacob in opib⁹ suis. & in scđn memoria ei⁹ in benedictione. Et pambulauit cuius tate iuda. et pdidit impios ex eis. et auerit nam ab iſrl. et nominatus est usq; ad nouissimum terre. et congregauit peantes. **x.** **E**t congregauit appollonius gentes. & a samana iur uitam multam et magnā ad bellandum contra iſrl. Et cognovit iudas et exiit obuiam illi. et pessit et occidit illum. et ceciderunt uiulerati multi. et reliqui fugerunt. Et accepit spolia eorum et gladium appollonii abstulit iudas: et erat pugnans in eo omnibus diebus. Et audiuit seroh princeps exercitus syrie quod congregauit iudas congregationē et eccliam fidelium secum. et art. faciam in nomen et glorificabor in regno: et debel labo uidam et eos qui cum ipso sunt. q̄ spuebant uerbum regis. Et preparauerunt se: et ascenderunt cum eo castra impior fortis auxiliarij ut facerent undictam in filios iſrl. Et appropin quauerunt usq; bethoron. et exiit iudas obuiam illi cum paucis. Ut uidet autē exercitū uenientē sibi obuiā: dixerunt iudei: Quomodo poterimus pauci pugnare ad multitudinem tantam tam fortē? Et nos fatigati sumus ieiunio hodie. Et att iudas. facile ē concludi mul tos in manus paucor. et non ē differen tia in conspectu di qđ liberare immultis aut in paucis: quia n̄ in multitudine exercitus uictoria belli: de celo fortitudine est. Ipsi uenirent ad nos in multitudine contumiaq; et supbia. ut disperdat nos et uxores n̄as et filios n̄os. et ut spoliem nos: nos uero pugnabimus

panimabus nr̄is. & legibus nr̄is: et ipse domini conteret eos ante faciem nr̄am. Vos autē ne timueritis eos. Ut cessauit autē loqui insiluit meos subito: et conteritus ē seroh et exercitus eius in conspectu ipsius. et p̄sequebatur eum indecen su bethoron usq; in campū. et ceciderunt ex eis octigenti uiri. reliqui autē fugerunt in terram philistium. Et cecidit timor iude ac sum eius et formido sup omnes gentes in circuitu eoz: et puerit ad regem nomi eius: et de prelijs iude narrabant om̄s gentes. **xii.** **E**t audiuit autē antiochus rex sermones istos: irat⁹ est animo. Et misit et congregauit exercitū umū regni sui. castra fortia ualde: et apuit crarum suū: et dedit stipendia exercitū in annū: et mandauit illis ut essent parati ad omnia. Et uidit quod defecto pecunia de thesauris. et tributa regionis modica. ppter dissensionē et plagam quam fecit in terra. ut tolleret legitima que erant a primis diebus: et timuit ne n̄ haberet semel et bis in superē: et donatiua que dederat ante larga manu: et habundauerat sup reges qui ante eum fuerant. consternatis quererat animo ualde. Et cogitauit ne in p̄fidem ut acciperet tributa regionum: et congregaret argentum multū. Et reliquit lysiam hominē nobilem de genere regali sup negotia regia. a flumine euphrate usq; ad flumen egipci: et ut nutrit et antiochum filiū suū donec rediret. Et tradidit ei medū exercitū: et elefantos. & mandauit ej de omnib⁹ que uolebat. et de inhabitantib⁹ iudeam et iherlm ut mitteret ad eos exercitū ad conterendum et extirpandam uirtutē iſrl: et reliquias iherlm: et auferendā memoriam

eorum de loco: et ut constitueret habitatores filios alienigenas in omnibus finib⁹ eorum: et sorte distribueret terram eorū: Et rex assumpsit partem exercitus residu⁹: et exiit ab antiochia ciuitate regni sui: anno centesimo et quadragesimo septimo: et transiit euphraten flumen: et pambulabat superiores regiones: Et elegit lysias pcholomeum filium dormini et nichanorē et gorgiam viros potentes: et amicis regis: et misit cum eis quadriginta milia virorum: et septem milia equum: ut uenerent in terram iuda: et disperderent eam secundū uerbum regis: Et processerunt ut irent cum uniuersa uirtute sua: et uenerunt et applicuerunt armam in terra campestri: Et audierūt mercatores regionū nomen eorū: et accepserunt argentum et aurum multum ualde: et pueros: et uenerunt in castra: ut acciperent filios isrl̄ in seruos: Et addidit iste ad eos exercitus syng: et terre alienigenarum: & uidit iudas et fr̄s eius quia multiplicata sunt mala: et exercitū applicabat ad fines eorū: Et cognouerunt uerba regis que mandauit populo facere: in interitum et consummationem: et dixerunt unusquisq; ad proximū suum: Engamus dectionem populi nr̄i: et pugnemus pro populo nr̄o et sc̄is nr̄is: Et congregatus est conuentus ut essent parati in prelūm: et ut orarent et peterent misericordiam et miserationes: & iherlin non habitabatur: sed erat sicut desertum: Non erat qui ingredereetur et egredereetur de natu eius: et sanctum conculcabatur: et filii alienigenarū erant in arte: ubi erat habitatio gentiū: & ablata est uoluptas ab iacob: et defecta ibi tibia et cithara: Et congregati sunt et uenerunt in mas-

phat contra iherlin: quia locus orationis erat in masphat ante in isit: Et ieiuna uerunt illa die: et induerunt se aliejs: et cinere in capite suo: Et seiderunt uestimenta sua: et expanderunt librum legis: de quibus scrutabantur gentes similitudinem simulachrorum suorum: Et attulerunt ornamenti sacerdotalia: et primitias: et decimā: et suscitauerunt nazareos qui impleuerant dies: et clamauerunt uoce magna in celum dicentes: Quid faciemus uiris istis: et quo eos ducemus? Et sc̄a tua conculcata sunt et contaminata: et sacerdotes tui facti sunt in humilitate et luctu: Et ecce nationes conuenient ad uersum nos: ut nos disperdat: Tu scis que cogitant in nos: Quomodo poterimus subsistere ante facie illorum: nisi tu adiuves nos? Et tubis exclamauerunt uoce magna: Et post hoc constituit iudas duces populi tribunos: et centuriones: et pentecostes: et decuriones: et dicit his qui edificabant domos: et sponsabat uxores: et plantabant iuncas: et formidolos: ut redirent unusquisq; in domum suam secundū legem: Et mouerunt castra: et collocauerunt ad austrum ammanū: Et att iudas: Accingimini et estote filii potentes: estote parati in manu: ut pugnetis aduersus nationes has: que conuenierunt disperdere nos et sc̄a nr̄a: quoniam melius ē nos mori in bello: quam uide malā gentis nr̄e et sc̄orū: Sicut autem fuerit uoluntas in celo: sic fiat: Et assumpsit gorgias quinq; milia virorum et mille equites electos: et mouerunt castra nocte: ut applicarent ad castra iudeorum: et percuterent eos subito: et filii qui erant in arte erant illis duces: Et audiuit iudas: et surrexit ipse et potentes peccare

unitatem exercituum regis que erat in
annauum. Adhuc enim dispusus erat exer-
citus a castris. Et uenit gorgias in castra
uidē nocte. et nemmē inuenit: et querebat
eos immontib⁹ qm̄ dixit. fugiunt hi a no-
bis. Et cum dies factus esset apparuit
iudas in campo cum tribus milib⁹ iunior-
tantum: quia tegumenta et gladios n̄
habebant. Et uiderunt castra gentiū
ualida. et loricates. et equitatus incir-
cuit eoz: et hi docti prelio. Et ait
iudas uiris qui secum erant. Ne timue-
ritis multitudinem eoz: et impetum eoz
ne formidetis. Memento qualiter sal-
vi facti sunt patres nr̄i in mari rubro:
cum seueretur eos pharao cum exercitu
multo. Et nunc clamemus in celum et
misericordia nr̄i dñs. et memor erit te-
stamenti patrum nr̄orum. et conteret
exercitum istum ante faciem nr̄am hodie:
et scient omnes gentes quia ē dñs qui redi-
mat et libertet isrl̄. Et leuauerunt alie-
nigenas oclōs suos. et uiderunt eos uenien-
tes ex aduerso: et exierunt de castris in
prelum. Et tuba cecinerunt hi qui fue-
rant cum iuda. et congressi sunt. et con-
trite sunt gentes. et fugerunt in campū.
Nouissimi autē ceciderunt in gladio: et
periquiti sunt eos usq; garetoz. et usq;
in campos idumeoz. et azoti. et iammiez:
et ceciderunt ex illis ad tria milia iurop⁹.
Et reuersus ē iudas et exercitus eius sequens
cum. Et dixit ad populu. Non concupisca-
tis spolia. quia bellum contra nos ē. et
gorgias et exercitus eius in monte prope
nos. sed state contra inimicos uros et ex-
pugnate eos: et posthec sumetis spolia.
Et adhuc loquente iuda: apparuit pars
quedam p̄spiciens de monte. Et uidit
gorgias quod in fugam conuersi sunt

sui: et successa sunt castra. sumus enim
qui uidebat. declarabat quod factum est.
Quib⁹ illi conspectis. timuerunt ualde: as-
picientes simul et uidam et exercitum ei⁹
in campo paratum ad prelū. Et fugen-
tis om̄is in campo alienigenarii: et iudas reu-
sus est ad spolia castror̄. Et acceperunt
aurum multum. et argentū. & iacinctum.
et purpurā marinā. et opes magnas: et
conuersi ymnū canebant. & benedicebāt
in celum. qm̄ bonus. qm̄ in sc̄m misericordia
eius. Et facta ē salus magna in isrl̄ in illa
die. Quicquid autē alienigenarii euase-
runt: uenerunt et nunciauerunt lysis:
universa quae acciderant. Quib⁹ ille audi-
tis consernat̄ ē animo deficiebatq; quod
n̄ qualia uolunt talia contigerunt in isrl̄:
et qualia mandauit rex. **xii.** **E**t se-
quenti anno congregauit elector unio
sexcaginta milia. et equitū quinq; milia:
ut debellaret eos. & uenerunt in uideam:
et castra posuerunt in bechoron. Et occur-
rit illis iudas cum decē milib⁹ iurop⁹: et
uiderunt exercitum forte: et orauit et dixit.
Benedictus es saluator isrl̄. qui contuisti
impetum potentis in manu serui tui da-
uid. & tradidisti castra alienigenarum in
manus ionathę filii saul et armigeri eius:
conclude exercitū istum in manu populi
tui isrl̄. & confundant̄ in exercitu suo et
equitib⁹. Da illis formidinem. et tabefac au-
datiam uirtutis eoz: et commoueantur
contritione sua. Deice eos gladio diligen-
tium te: et collaudent te omnes qui no-
uerunt nom̄ tuum in ymnū. Et commi-
serunt plū: et ceciderunt de exercitu lysis
quinq; milia iurop⁹. Videns autē lysias
suoz fugam. et uideor audatiam. et qd̄
parati sunt aut uiuere aut mori fortiter:
abint ad antiochiam. et elegit milites

ut multiplicati rursus uenirent in uide-
am. dixit autem iudas et fr̄s eius. Ecce cō-
tata sunt iniuriae nři: ascendam⁹ nunc
mundare scā et renouare. Et congregat⁹
ē om̄is exercitus. et ascenderunt in mon-
tem syon: et uiderunt scificationē de-
sertum. et altare p̄fanatum. et portas ex-
uistas. et in atris uirgulta nata. sicut
in saltu uel in montib⁹: et pastosoria di-
uita. sciderunt uestimenta sua. et planxe-
runt planetu magno: et imposuerunt
cinerē sup caput suū: et ecclauerunt in faci-
em sup terram: et exclamauerunt tubis
signorū. et clamauerunt in celū. **xiii.**

Gunc ordinauit iudas viros ut pugnarēt
aduersus eos qui erant in arce: donec mun-
darent scā. Et elegit sacerdotes sine ma-
culā uoluntatē habentes in lege dī. et
mundauerunt scā: et tulerunt lapides
contaminationis in locū immundum.
Et cogitauit de altari holocaustorū qđ
p̄fanatum erat. quid de eo ficeret. Et in-
cidit illi consilii bonū: ut destrueret il-
lud. ne forte esset illis in obpbrū: quia
contaminauerunt illud gentes: & demo-
liti sunt illud. & reposerunt lapides
in monte domus in loco apto: quo ad
usq; ueniret p̄pheta. et responderet de eis.
& accepunt lapides integros scđm legem:
et edificauerunt altare nouū: scđm illud
quod fuit prius. Et edificauerunt sancta:
et que intra domum intrinsecus. et edem
et atria scificauerunt. Et fecerunt uasa
scā nona: et uitulerunt candelabrum: et al-
tare incensorū: et mensam in templū: et
incensum posuerunt sup altare. Et acce-
derunt lucernas que sup candelabrum
erant: & lucebant in templo. Et posue-
runt sup nūsam panes. et appendent
uda: & consummauerunt omnia opa

que fecerunt. & ante matutinum surge-
runt. quinta et uicesima mensis nom̄ hic ē
mensis casleū centesimi quadragesimi octa-
ui anni: et optulerunt sacrificiū scđm le-
gem sup altare holocaustorū nouū: qđ fe-
cerunt scđm temp⁹ et scđm diem in qua
contaminauerunt illud gentes: in ipsa re-
nouatum ē in cantis. et cytharis. et cy-
naris. et cymbalis. Et occidit om̄is po-
pulus in faciem. et adorauerunt: et bene-
dixerunt in celum eum qui p̄spauit eis.
& fecerunt dedicationē altaris dieb⁹ octo:
et optulerunt holocausta cum leticia.
& salutaria laudis. Et ornauerunt faci-
em templi coronis auris. et scutulis: &
dedicauerunt portas et pastosoria. et im-
posuerunt eis ianuas. Et facta ē leticia
magia in populo ualde: et auersum ē
obpbrū gemitum. & statuit iudas
et fr̄s eius. et umūla ecclia uisit. ut aga-
tur dies dedicationis altaris in tem-
poribus suis. ab anno in annum p̄ dies octo:
a quinta et uicesima mensis casleū: cū
leticia et gaudio. & edificauerunt in
tempore illo montē syon. et p̄ circuitū
muros altos. et turres firmas: ne quan-
do uenirent gentes et conculcarent eū
sicut antea fecerunt. Et collocauit illic
exercitum ut seruarent eū et muniuit
eū ad custodiendū bethsuram: ut ha-
beret populus munitionē contra faciem
idumeę. **xim.** **E**t factum ē ut audi-
erunt gentes in circuitu: quia edificati ē
altare et sanctuarū sicut prius: uag-
sunt ualde. Et cogitabant tollere gen̄
iacob quod erat inter eos: et cepunt oc-
cidere de populo et p̄sequi. Et debellabat
iudas filios esau in idumea. et eos qui
erant in acrabatthane. quia circumse-
debant isrlitas: et percutit eos plaga

magna. Et recordatus est maliciam filiorum
beatorum qui erant populo in laqueum et insca-
dalum insidiantes eum in iudea. Et conclusi se
ab eo in turribus et applicuit ad eos. et a-
nathematizauit eos: et incendit turres
corum igni cum omnibus qui in eis erant.
Et transit ad filios ammos. et inuenit
manum fortis et populum copiosum: et timo-
theum ducem ipsorum. Et commisit
cum eis prelia multa. et contriti sunt in
conspicu eorum: et percussit eos. et ceperit ia-
cer ciuitatem et filias eius: et reuersus
est in iudeam. Et congregata sunt gen-
tes que sunt in galaad aduersus israelitam
qui erant in finibus eorum: ut tollerent eos.
Et figerunt in datcheman munitioem: &
misericorditer litteras ad iudam et fratribus eius
dicentes. Congregata sunt aduersum
nos gentes per circuitum ut auferant
nos: et parant uenire: et occupare mu-
nitioem in qua confugimus: et timotheus est
dix ex exercitu eorum: Hunc ergo ueni eripe nos
de manibus eorum. quia cecidit multitu-
do de nobis. et omnes fratribus nosteri qui erant
in locis. ubique infecti sunt: et captiuas
abduxerunt uxores nostras. et natos. et
spolia: et peinerunt illic ferme mille ui-
ros. Et adhuc epistole legebantur: et ecce
alii municij uenerunt de galilea. consili-
sis tumulis nunciantes secundum uerba hec
dicentes. conuenisse aduersum se a pcho
lomaidam. et tyro. et sydone. et repleta est
omnis galilea alienigenis. ut nos con-
sumant. Ut audiuit autem iudas et po-
pulus sermones istos. conuenit ecclia
magna cogitare quid facerent fratribus suis:
qui in tribulatione erant. et expugnaban-
tur ab eis. xvi. **D**icitque iudas
symon frater suo. Uige tibi uiros et uade
libera fratres tuos in galilea. ego enim

et fratres mei ionathas ibimus in galadithi.
Et reliquit iosephum filium zacharie et
azariam duces populi. cum residuo exercitu
in iudea ad custodiā. et precepit illis dicens.
Præstote populo huic. et nolite bellum co-
mittere aduersus gentes donec reuertamini.
Et dati sunt symoni uiri tria milia. ut
uerint in galileam. uide autem octo milia
in galadithi. Et abiit symon in galileam.
et commisit prelia multa cum gen-
tibus. et contriti sunt gentes a facie eius.
et persequitus est eos usque ad portam pcho
lomaidis. et occiderunt de gentibus fere
tria milia uirorum. Et accepit spolia eorum.
et assumpit eos qui erant in galilea. &
in arbatis cum uxoriis et natis. et omnibus
que erant illis. et adduxit in iudeam cui
leticia magna. **E**t iudas ma-
chabeus. et ionathas et freres eius transi-
erunt iordanem. et abiuerunt uiam trium
dierum per desertum. & occurserunt eis na-
buthei. et suscepunt eos pacifice. & nar-
rauerunt eis omnia que acciderant fratribus
eorum in galadithi. et quia multi ex eis
comprehensi sunt in basara et bosor. et
in alius. & in castor. et macet et carna-
he. omnes ciuitates munitae et magne.
sed et in ceteris ciuitatibus galadithide.
tenentur comprehendendi. Et in castriū consti-
tuierunt admouere exercitum ciuitatibus
bis. et comprehendere et tollere eos in una
die. Et conuertit iudas et exercitus eius
uiam in deserto bosor repente. et occupauit
ciuitatem. et occidit omnem masculum in ore
gladii. Et accepit omnia spolia eorum: et
suecedit eam igni. Et surrexerunt inde
nocte. et ibant usque ad munitioem. Et fa-
ctum est dilucio. cum alleuassent oculos
suos: et ecce populus multus cui non
erat numerus portantes scalas et machi-

nas. ut comprehendere munitionē et expugnarent eos. Et uidit iudas quia ceptit bellum. et clamor belli ascendit in celum sic tuba. et clamor magnus de ciuitate. dixit exercitu suo. Pugnate hodie pro fratribus vestris. Et uenit tribus ordinibus post eos. Et exclamauerunt tubis. et clamauerunt in oratione. Et cognouerunt castra timothei quia machabeus erat. et refugerunt a facie eius. Et percusserunt eos plaga magna. et occiderunt ex eis in illa die fere octo milia iudeorum. Et diuerxit iudas in mappa. et expugnauit et ceperit eam. et occidit omnem masculū eius. et sumpfit spolia eius et succendit eam igni. Inde prexit et ceperit casbox. et maget. et bosox. et reliquias ciuitates galadithidis. Post hec autem uerba congregauit timotheus exercitum alium. et castra posuit contra rationem trans torrentem. Et misit iudas speculari exercitum. et renunciauerunt eidientes. quia conuenerunt ad eum omnes gentes. que in circuitu nro sunt. exercitus multis nimis. et arabas conduxerunt in auxiliū sibi. et castra posuerunt trans torrentem. parati uenire ad te in pluvia. Et abiit iudas obuiā illis. Et ait timotheus principibꝫ exercitus suis. Cum appropinquarent iudas et exercitus eius ad torrentem aquae. si transierit ad nos prior. non poterimus sustinere eum. quia potens poterit aduersus nos. si uero timuerit transire et posuerit castra circa flumen. transferremus ad eos. et poterimus adūsus illū. Ut autem appropinquauit iudas ad torrentem aquae. statuit scribas populi secus torrentem. et mandauit eis dicens. Neminem hominū reliqueritis. sed ueniant omnes in prelūm. Et transfretauit ad illos prior. et omnis populus p̄ eum. Et con-

trite sunt ante faciem eorum omnes gentes. et p̄icerunt arma sua et fugerunt ad fanum quod ē in carnām. Et occupauit ipsam ciuitatem et fanum succendit igni. cum omnibus qui erant in ipso. et oppressa ē carnām. et nō potuit sustinere contra facie iudei. Et congregauit iudas uniueros israelitas qui erant in galadithide. a minimo usq; ad maximū. et uxores eorum et natos et exercitum magnū ualde. ut uenirent in terram iudei. Et uenerunt usq; esros. et hec ciuitas magna. in ingressu posita. munita ualde. et nō erat declinare ab ea dextra vel sinistra. sed p̄ mediuū iter erat. Et incluserunt se qui erant in ciuitate. et obstruxerunt portas lapidibus. Et misit ad eos iudas uerbis pacificis dicens. Transcamus p̄ terram iurā. ut camus in terram nūram. et nemo uobis nobilitabit. tantum pedibꝫ transibimus. Et nobilabant eis aperire. Et p̄cepit iudas p̄dicare in castris. ut applicarent unusq; s; in quo erant loco. Et applicuerunt se uiri uirtutis. et oppugnauit ciuitatem illam tota die et tota nocte. et tradita ē ciuitas in manu eius. et penevit omnem masculum in ore gladii. et eradicauit eam et acceptit spolia eius. et transiit p̄ totam ciuitatem superfectos. Et transgressi sunt iordanē in campo magno contra facie bethsan. et erat iudas congregans extremos. et exhortabatur populus p̄ totam viam. donec uenerint in terram iuda. Et ascenderunt in monte syon cū leticia et gaudio. et optulerunt holocausta. quod nemo ex eis cecidisset. donec reueterentur in pace. **xvii.** Et in diebus quibus erat iudas et ionathas in terra galāad. et symon frater eius in galilea. contagiari faciem p̄tholomaidis. audiuit iosephus

zacharię filius. et azarias princeps iuritu
 lis. res bene gestas. et prelia que facta s̄t.
 et dixit. faciamus et ipsi nobis nomen.
 et camus pugnare aduersum gentes que
 in circuitu nō sunt. Et precepit his qui
 erant in exercitu suo. et abiuerunt iamnia.
 Et genuit gorgias decūlātā et uiriel obuiam il
 lis impugnā. et fugati sunt iosephus et
 azarias usq; in fines iudee. **E**ccl̄iderunt
 illa die de populo iherl̄ ad duo milia. uiri. Et
 facta ē fuga magna in populo. quia n̄ audi
 erunt uidam et fr̄es eius. existimantes se
 fortiter facturos. Ipsi autē non erant de
 semine uiron illorum. p̄ quos salus facta
 ē in iherl̄. Et uiri uida magnificati sunt ual
 de in conspectu omnis israel et omnium
 gentium ubi audiebat̄ nomen eorū. **E**t conue
 nerunt ad eos omnis eccl̄ia. et exiuit uida
 et fr̄es eius. et expugnabat filios esau
 in terra que ad austrum ē. et percussit e
 bros. et filias eius. et muros eius. et tur
 res eius succendit igni in circuitu. Et mo
 uit castra utaret in terram alienigenarum.
 et pambulabat samariam. In illa die ce
 ciderunt sacerdotes in bello. dū uult for
 ter facere. dum sine consilio erit in pre
 lium. Et declinauit iudas in arrotū in
 terra alienigenarum. et uidit aras eorū.
 et spolia deorum ipsorum succendit igni. et
 cepit spolia ciuitatum. et regressus ē in
 terram iuda. **xviii.** **E**t rex antioch⁹
 pambulauit superiores regiones. et audi
 uit ē ciuitatem elmaydē in p̄syde
 nobilissimam. et copiosam in argento et
 auro. templumq; in ea locuples ualde.
 et illuc uelamina aurea. et lorice. et scuta.
 que reliquit alexander philippi rex ma
 cedo. qui regnauit primus in grecia. **E**t
 uenit et querebat ciuitatē capere. et p̄
 dan tam. et n̄ potuit. quia innotuit

sermo his qui erant in ciuitate. Et miser
 rexerunt in preliu. et fugit inde. et abiit
 cum tristitia magna et reuersus ē babylō
 nā. Et uenit qui nunciaret ei in p̄syde.
 quia fugata sunt castra que erant in tra
 uida. et q̄a abiit lysias cum uirtute forti
 in primis. et fugatus ē a facie uideorū.
 et inualuerunt armis et uiribus. et
 spoliis multis que ceperant. et quia di
 rucrunt abominationē. quā edificauerat
 sup altare quod erat in iherl̄. et sanctifica
 tionē sicut prius circundederunt muris
 excelsis. sed et bethsuram ciuitatē suam.
 Et factum ē ut audiuit rex sermones is
 tos expauit et commotus ē ualde. et deci
 dit in lectum. et medit in languore pre
 tristitia. quia non est factum sicut cogita
 bat. Et erat illic dies multos. quia reno
 uata erat in eo tristitia magna. et arbitra
 tis est se mori. **E**uocauit omnes amicos
 suos. et dixit illis. Recessit somnis ab oculis
 meis. et concidi et corruī corde pre sollici
 tudine. Et duxi in corde meo. In quantam
 tribulationē deueni. et in quos fluctus
 tristicie. in qua nunc sum. qui iocundus
 eram. et dilectus in potestate mea. **H**ūc
 uero reminiscor malorū que feci in iherl̄ in
 de abstuli omnia spolia argentea et aura
 que erant in ea. et misi auferri habitantes
 uideam sine causa. Cognoui ḡ q̄a p̄p̄tēa
 inuenierunt mala ista. et ecce perco tristitia
 magna in terra aliena. **E**t uocauit philip
 pum unū de amicis suis. et p̄posuit eū
 sup unūsum regnum suū. et dedit ei dra
 dema et stolam suā. et anulū. ut adduceret
 antiochum filium suū. et nutritum cum
 et regnaret. Et mortuus ē illuc antiochus
 rex. anno centesimo quadragesimo et no
 no. **E**cognouit lysias qm̄ mortuus ē
 rex. et constituit regnare antiochum filium

cuis quem nutriuit adolescentem. et uocauit nomen eius cupator. Et hi qui erant in arte concluserant usq; in circuitu sc̄orū et querebant eis mala semp ad firmam̄ tum gentium. Et cogitauit iudas disp̄dere eos. et coniuocauit uniuersū pplm̄ ut obſiderent eos. & circuerunt simul et obſiderunt eos anno centesimo quinque simo. et fecerunt balistas et machinas. Et exierunt quidam ab eis qui obſidebantur. et adiunxerunt se illis aliq; ex impiis usq;: et abierunt ad regem & duxerunt. Quousq; n̄ facies iudicū. et unicas fr̄es n̄os. Nos decreuim̄ seruire patri tuo. et ambulare in p̄ceptis eius. & obsequi edictis eius. et filii populi n̄i ppter hoc abalienabant se a nobis. Et quicunq; inueniebant ex nobis int̄ficebant. et hereditates n̄i dixiebantur. et n̄ ad nos tantum extenderunt manum. sed et in omnes fines n̄os. Et ecce applicuerunt hodie ad arcam iherlm̄ occupare eā. et munitionē in bethsurā munerunt. et nisi preuenieris eos uelocius maiora quā hec faciunt. nec poteris optinere eos. xviii

Et iratus ē rex ut audiuit. et coniuocauit omnes amicos suos et principes exercitus sui. et eos qui sup̄ equites erant. sed et de regnis alijs. et de insulis et maritimis uenerunt ad eum exercitus conducti. et erat numerus exercitus centum milia peditum. et uiginti milia equitum. et elefanti triginta duo docti ad prelum. Et uenerunt p̄ iduineam. et applicuerunt ad bethsurā. et pugnauerunt dies multis. et fecerunt machinas. Et exierunt et succederunt eas igni. et pugnauerunt uiriliter. Et exiuit iudas ab arce. et mortuit castra ad bezachara contra castra regis. Et surrexit ante lucem. et concita

uit exercitus impetum contra uiam bezb̄ chara. et parauerunt se exercitus in plū. et tubis cecinerunt. et elefanti ostenderent sanguinem uiae et mori. ad acuendos eos in plū. Et duiserunt bestias p̄ legione. et astiterunt singulis elefantis mille uiri loriceis concatenatis. et galee ereg in capitibus eorum. Et quingenti equites ordinati unicuiq; bestie electi erant. Hi ante temp⁹ ubicumq; erat bestia ibicrāt. et quicunq; ibat ibat. et n̄ discedebant ab ea. sed et turre lignee sup̄ eas sumptuantes sup̄ singulas bestias. et sup̄ eas machine. et sup̄ singulas uiri uirtutis in ginta duo qui pugnabant desup̄. et m̄ magister bestie. Et residuum equitatū hinc et inde statuit in duas partes. uibus exercitum commouere. et purgari. cōstipati in legionibus eius. Et ut refulsi sol inclipeos aureos et greos resplenduerū motes abeis. Resplenduerunt sicut lampades ignis. et distenta ē pars exercitus regis p̄ montes excelsos. et ali p̄ loca humilia. et ibant caute et ordinate. Et commouebant omnes inhabitantes a uocem militudinis eoz. et incessu turbe. et collis omis armorum. Erat enim exercitus magnus ualde et fortis. Et appropinquauit uide et exercitū ad prelū. et ceciderunt de exercitu regis sex centi uiri. Et uidit cleazar filius saura unam de bestiis loriceis regis. et erat enimens sup̄ ceteras bestias. et uisum ē ei quod in ea ēt rex. et dedit se ut liberaret populum suum. et acquireret sibi nomen etiū. Et currit ad eā audacter in medio legionis. & int̄ficiens a dextris et a sinistris. et cedebant abeo huic et illuc. Et iuit sub pedes elefantū. et supposuit se ei et occidit eū. et cecidit sup̄ ipsum. et mortuus

I^o

é illic. Et uidentes uirtutem regis. et impe-
tum exercitus eius: diuerterunt ab eis. Ca-
stra autem regis ascenderunt contra eos
miberlin. et applicuit castra rex ad uideam
et monte syon. Et fecit pacem cum his qui
erant in bethsura. et exierunt de ciuitate
quia non erant eis ibi alimenta conclusis
qua sabbata erant terz. Et compen-
dit rex bethsura. et constituit illuc seruare
eam. Et conuertit castra ad locū scificatio-
nis dies multos. et statuit illuc balistas &
machinas. & ignis iacula. et tormenta ad
lapides iactandos. et spicula. et scorpions.
admittendas sagittas et fundibula. se-
cerunt autē et ipsi machinas aduersus
machinas eorū. et pugnauerunt dies mul-
tos. Ese autē nō erant in ciuitate eo quod
septimus annū esset. Et qui remanserant
in uidea de gentibus. consumperant reli-
quias eorū que repositæ fuerant. et reman-
serunt in his uiri pauci qm̄ optinuerat eos
fames. et dispsi sunt unq̄uisq; in locū suū.
Et audiuit lysias. quod philippus quē con-
stituit rex antiochus cum adhuc uiueret.
ut nutriret antiochum filium suum ut
regnaret. reuersus est a pside et media.
et exercitus qui abierat cum ipso. et quia
querit suscipere regni negotia. festinauit
ire et dicere ad regem et duces exercitus.
Deficiam cotidie et escanobis modica est.
et locus quem obsidem ē munit. & incū-
bit nobis ordinare de regno. Hunc itaq;
denus dextras hominib' istis. et faciam'
cum illis pacem. et cum om̄i gente eorum.
et constituamus illis ut ambulent in le-
gitimus suis sicut prius. Propt̄ legitima
enim sua que desperimus uati sunt. et
fecerunt omnia hec. Et placuit sermo
in conspectu regis & principum. et misit
ad eos pacē facere et receperunt eam.

153

Et uirauit illis rex et principes. et exerit
de munitione. & uirauit rex montem
syon et usdit munitionē loci. et rupto ci-
tius uiramentū quod uirauit. et manda-
uit destruere murum in gyro. et discessit
festinant et reuersus ē antiochia. et inue-
nit philippum dominante ciuitati. et
pugnauit aduersus eum et occupauit cui-
tatem. **xx.** **A**nno centesimo quin-
quagesimo et primo. exit demetrius se-
leuci filius ab urbe roma. et ascendit cum
paucis uiris in ciuitatē maritimā. et reg-
nauit illuc. Et factum ē ut ingressus ē
in domum regni patrum suorum. compen-
dit exercitus antiochum et lysiam. ut
adduceret eos ad eum. Et res ei motuit
et att. Nolite in ostendere faciem horum.
Et occidit eos exercitus. Et sedit demetrius
super sedem regni suū. et uenerunt ad eum
uiri iniqui et impii ex isrl. et alchimus
dix eorum. qui uolebat fieri sacerdos. et
accusauerunt populu apud regē dicentes.
P̄didit iudas et frēs eius amicos tuos. &
nos dispsi de terra nostra. Hunc ḡ mitte
uirum cui credis ut eat et uideat extre-
minū omne quod fecit nobis et regionib'
regis. et puniuit omnes amicos eius et
aduictores eorum. Et elegit rex ex amicis su-
is bachidem qui dominabatur trans flu-
men magnum in regno et fidelem regi. et
misit eum. et alchimus impiuū constituit
in sacerdotium. et mandauit ei facere ul-
tionē in filios isrl. Et surrecerunt et uene-
runt cum exercitu magno in terram iuda.
et miserunt nuncios. et loquuti sunt ad
iudam et frēs eius uerbis pacificis in do-
lo. et non intenderunt sermonib' eoruī.
Viderunt enim quia uenerunt cum ex-
ercitu magno. et uenerunt ad alchumū
et bachidem congregatio scribarū regui

rere que iusta sunt. et primi assidei q̄ erant in filiis isrl. et exquirerabat ab eis pacem. Dixerunt enim. homo sacerdos de semine aaron uenit. n̄ decipiet nos. Et loquittus est cum eis uba pacifica. et iurauit illis dicens. Non inferemus uobis malum. neq; amicis ur̄is. Et cediderunt ei. et comprehendit ex eis sexaginta uiros. et occidit eos in una die. scđm uerbum quod scriptum ē. Carnes scōrum tuorum. et sanguinē ipsorum effuderunt in circuitu iherlm. et non erat qui sephiret. Et incubuit timor et tremor in omnē populi. quia dixit. Non ē in eis ueritas et iudicium. Transgressi sunt enim constitutum et ius iurandum quod iurauerunt. Et mouit bachides castra ad iherlm. et applicuit in bechrecha. et misit et comprehendit multos ex eis qui a se refugerant. et q̄s dam de populo mactauit. et in puteū magnum pectit. Et commisit regionē alchimo. et reliquit cum eo auxiliū in adiutorium ipsi. Et abiit bachides ad regē. et satis agebat alchim⁹ p̄ principatu sacerdoti⁹ sui. Et conuenerunt ad eum omnes qui perturbabant populu⁹ suū. et operauerunt terram iuda. et fecerunt plaga magnam misit. Et uidit iudas omnia mala que fecit alchimus et qui cū eo erant de filiis isrl plus multo quam gentes. et erit in omnes fines uide in circuitu. et fecit iuditiam in uiros desertores. et cessauerunt ultra exire in regionem. Vedit autē alchim⁹ quod preualuit iudas. et qui cum eo sunt. et cognouit quia n̄ potest sustinere eos. et regressus ē ad regem et accusauit eos multis crimib⁹. Et misit rex nichanorem unū ex principibus suis nobiliorib⁹.

quierat iniicias exercens contra israel. et mandauit ei populum euertere. **xxi.**
Et uenit nichanor in iherlm cū exercitu magno. et misit ad iudam et ad fr̄es eius uerbis pacificis cum dolo dicens. Non sit pugna inter me et uos. ueniam cum uis paucis. et uideam facies urās cum pace. Et uenit ad iudam. et salutauerunt se inuenient pacifice. et hostes parati erant rapere iudam. Et innotuit sermo uide q̄m cum dolo uenerat ad eum. et conterit⁹ est ab eo. et amplius noluit uidere facie eius. Et cognouit nichanor q̄m deuidat⁹ est consilium eius. et exiuit obuiam uide in pugnam iuxta caphasamala. Et occiderunt de nichanoris fere quinq; milia uiri. et fugerunt in ciuitate dauid. Et post hec uerba ascendit nichanor in montem syon. et exierunt de sacerdotib⁹ populi salutare eum in pace. et demonstrauit ei holocausta que offerabantur prege. Et irridens spreuit eos et polluit et loquittus ē supbe. et iurauit cum ira dicens. Hisi traditus fuerit iudas et geritus eius in manus meas. continuo cum regressus fuero in pace. succendam domū istam. Exiuit cum ira magna. Et intrauerunt sacerdotes. et steterunt ante faciem templi et altaris. et flentes dixerunt. Tu elegisti domum istam dñe ad inuocandum nomen tuum in ea ut esset domus orationis et obsecrationis populo tuo. fac iudiciam in homine isto. et geritus eius. et cadant gladio. Memento blasphemias eorum. et ne dederis eis ut permaneant. Et erit nichanor ab iherlm. et castigia applicuit ad bechoros. et occurrit illi exercitus syri⁹. Et iudas applicuit in adarsa cum tribus milibus uiiris. et oravit iudas et dixit. **xxii.** Quid missi

1?

potentia locos que longe erant ualde ab eis. et reges qui superuerant illis ab extremitate contruerunt. et peruerserunt eos plaga magna. ceteri autem dant eis tributum omnibus annis. et philippum. & pse^matorum regem. et ceteros qui aduersus eos arma tulerunt contruerunt in bello. et optimuerunt eos. Et antiochus magnus regem asyri. qui eis pugnam intulerat. habens centum uiginti elefantes. & exercitum magnum ualde contritum ab eis. et quia ceperunt cum uiuū et statuerunt ei ut daret ipse. et qui regna uerunt post eum tributum magnum. et daret obsides et constitutum. et regionem medorum. et lydos et medos de optimis regionibus eorum. et acceptas eas ab illis dederunt eum regi. et quia qui erat apud elladā uoluerunt ure et tollere eos. et innotuit sermo his. et miserunt ad eos ducem unum. et pugnauerunt contra illos. et ceciderunt ex his multi. Et captiuas dixerunt uxores eorum et filios. et impuerunt eos et terrā eorum possederunt. et destruxerunt muros eorum et in securitate illos redegerunt usq; in hunc diem. et residua regna & insulae que aliquando restiterant illis exterruuerunt & in potentiatē redigerunt. cum amicis autem suis. & quin ipsi regnem habebant. conseruauerunt amictiā. et optinuerunt regna que erant p̄xima. et que longe. quia quicunq; audiebant nomen eorum timebant eos. Quib; uellent auxilio esse ut regnarent regnabant. quos autem uellent regno deturbabant et exaltati sunt ualde. et in omnib; istis nemo portabat diadema nec induebatur purpura. ut magnificaretur in ea. Et quia curiam fecerunt sibi. et cotidie consulebant trecenti

erant a rege semacherib. dñe qui blasphemauerunt te. exiret angelus et percussit ex eis centum octoginta quinq; milia. Sic contere exercitum istum in conspectu nostro hodie. et sciant ceteri quia male loquitus est sup scā tua. et uidica illum secundū maliciam illius. Et commiserunt exercitus plūm terciadecima die mensis adar. et contrita sunt castra nichanoris. et occidit ipse prius in prelio. Ut uidit autem exercitus eius quia occidit nicanor. piceerunt arma sua et fugerunt. Et psequuntur sunt eos uiam diei unius ab adasor usquequo uermatur gazeta. et tubis cecinerunt post eos cum significationibus. et exierunt de omnibus castellis iudeę in circuitu. et uentilabant eos cornibus. et conuerthantur iterum ad eos. et ceciderunt omnes gladio. et non est relictus ex eis nec unus. Et acceperunt spolia eorum et predam. et caput nicanoris amputaverunt. et dexteram eius quā extenderat superbe. et attulerunt et suspenderunt contra iherusalem. et letatus est populus ualde. Et egrediunt diem illam in leticia magna. & constitutū agi omnib; amis diem istam terciadecima die mensis adar.

Et siluit terra uida dies paucos. *xxiii.*
Et audiuit iudas nōm romanorum quia sunt potentes iuribus. et acquiescunt ad omnia que postulant ab eis. et qui cumq; accesserunt ad eos. statuerunt cū eis amictias. et quia sunt potentes iuribus audierunt prelia eorum. et uirtutes bonas quas faciunt in galatia. quia optimuerunt eos et dixerunt sub tributū. et quanta fecerunt in regione hyspanie. et quod in potentiate redigerunt metalia argenti et auri que illic sunt. et possederunt omnē locum consilio suo et

uiginti consilium agentes semper de multitudoine. ut que digna sunt agant. et committant uni homini magistratum suum per singulos annos. et dominari iunuerse terre sue. et omnes obedirent uni. et non est inuidia neque zelus inter eos. **xxviii.** **E**t elegit iudas capolenum filium iohannis filii iacob. et iasonem filium eleazar. et misit eos romanam constitutere cum eis amici etiam et societatem. et ut auferrent ab eis uigum grecorum. quia uiderunt quod in seruitute premerent regnum istud. et abierunt romanam uiam multam ualde. et introierunt curiam et dixerunt. **J**udas machabeus et frēs eius. et populus uideorū miserunt nos ad uos statuere uobis uam societate et pacem. et conscribere nos socios et amicos uos. Et placuit sermo in conspectu eorum. **E**t hoc rescriptum quod rescripsérunt in tabulis crevis. et miserunt in iherlēn. ut et apud eos ibi memoriale pacis et societatis. **xxix.** **B**ene sit romanis et genti uideorū in mari et in terra iuctuum. gladiusque et hostis prout sit ab eis. Quod si institerit bellum romanis prius aut omnibus sociis eorum in omnī dominatione eorum auxilium feret gens uideorum. prout tempore dictauerint corde pleno. Et pliantibus non dabunt negationem. summissi habuimus triticum arma. pecuniam naues. sicut placuit romanis. et custodient mandata eorum nichil ab eis accipientes. Similiter autem et si genti uideorum prius accident bellum adiuuabunt romani ex animo prout eis tempore promiserit. Et adiuuantibus non debitur triticum. arma. pecunia. naues. sicut placuit romanis. et custodiant mandata eorum absque dolo. **S**cđm hec uba constituerunt romanū populo uideorū. Quod si post hec uerba hi aut illi addere

uel demere aliquid adhuc uoluerint. facient ex pposito suo. et querentes adderunt uel despserunt rata erunt. Sed et de malis que demetrius rex fecit in eos scripsimus ei dicentes. Quare granasti uigum tuum. sup amicos nros et socios uideos. **S**igiliter adierint nos adsumite faciemus illis iudicium. et pugnabimus tecum mari terraque. **xxxi.** **M.**
Intra uibi audiuit demetrius quia cecidit meane et exercitus eius in pectio apposuit bachiē et alchimum rursus mittere in uideam. et dextrum cornu cum illis. Et abierunt uiam que ducat in galgala. et castra posuerunt in mes saloth. que est in arborellis. et occupauerunt eam. et peinerunt animas hominum multas. Et in mīle primo anni centesimi quinquagesimi et secundi applicuerunt exercitum ad iherlēn. Et surrexerunt et abierunt in berea uiginti milia uiatorū. et duo milia equitum. et iudas castra posuerat in laisa. et tria milia uiri cum eo electi. Et uiderunt multitudoine exercitū quia multi sunt et timuerunt ualde. Et multi subtraxerunt se de castris. et non remanserunt ex eis nisi octingenti uiri. Et uidit iudas quod defluxit exercitus suus. et bellum pungebat eum. confiactus ē corde quia non habebat tempus congregandi eos. et dissolutus ē et dixit his qui residui erant. **S**urgamus et eamus ad aduersarios nros. si poterimus pugnare aduersus eos. et auerterebant eum dicentes. Non poterimus sed liberemus animas nras modo. et reuertamur ad frēs nros. et tunc pugnabimus aduersus eos. Non autē paucissimus. Et ait iudas. Absit istam rem facere. ut fugiamus ab eis. Et si appro-

piavit tempus nřm moriamur in iuitu
te ppter frēs mōs et n̄ inferamus crimen
glie nře. **xxvi.** **E**t mout exercitus
de castris et steterunt illis obuiam. Et
dunsi sunt equites in duas partes. et sun-
dibulari et sagittari preibant exercitu
et primi certaminis omnes potentes. Ba-
chides autē erat in dextro cornu. et pro-
ximauit legio ex duabus partibus. et cla-
mabant tubis. Exclamauerunt autem et
hi qui erant ex parte iude. etiam ipsi. **E**t
commota ē terra a uoce exercituum. et cō-
missum ē primum amane usq; ad espam.
Et uidit iudas quia firmior est pars exer-
citus bachidis in dextris. et conuenerunt
cum ipso omnes potentes corde. et contri-
ta ē dextera pars ab eis. et psequutus ē
eos usq; ad montem arrot. Et qui insimi-
stu cornu erant uiderunt quod contri-
tum ē dextrū cornu. et sequiti sunt
post uidam et qui cum ipso erant a tergo.
Et ingrauitum ē primum. et occiderunt
uulnerati ex his et illis. Et iudas cecidit.
et ceteri fugerunt. **E**t ionathas et symon
tulerunt frēm suum uidam. et sepelierūt
eum in sepulchro patrum suorum in ciuitate
modin. Et fleuerunt eum omnis populus
isrl planctu magno. et lugebant dies
multos. et dixerunt. Quomodo cecidit
potens. qui saluum faciebat isrl? **E**t ecclā
iba iude bellorū et uirtutum quas fecit
n̄ sunt descripta. multa enim erant ual-
de. **xxvii.** **E**t factum ē post obitū
iude emerserunt iniqui in omnibus finib;
isrl et exorti sunt omnes qui opabantur
iniquitatem. In diebus illis facta ē famel
magna ualde. et tradidit se bachidi omnis
regio eorum cum ipsis. **E**t elegit bachides
impios iuros. et constituit eos domino
regionis. Et exquirerant et pscrutabant

amicos iude. et adducebant eos ad bachi-
dein. et uindicabat illos et illudebat.
Et facta ē tribulatio magna in isrl qua-
lis n̄ fuit ex qua die non ē uisus pphe-
ta in isrl. Et congregati sunt omnes amici
iude. et dixerunt ionathe. Ex quo frater
tuis iudas definitus ē. uir similis ei n̄
est. qui exeat contra mimicos. bachi-
den et eos qui mimici sunt gentes nře. **H**unc
itaq; te elegimus hodie. p eo nobis esse
principem et ducem. ad bellandum bellū
nřm. **xxviii.** **E**t suscepit ionathas
tempore illo principatum. et surrexit lo-
co iude frēs sui. **E**t cognouit bachides.
et querebat eum occidere. **E**t cognouit
ionathas et symon frater eius. et omnes
qui cum eo erant. et fugerunt in desertū
theue. et considerunt ad aquam lacus
asphar. **E**t cognouit bachides. et die
sabbatorum uenit ipse et omnis exercit
eius trans iordanē. Et misit frēm suum
ducem populi. et rogauit nabitheos a-
micos suos. ut commendaret illis appa-
ratum suum. qui erat copiosus. **E**t exie-
runt filii iambri ex madabas. et compre-
henderunt iohannē et omnia que habe-
bat. et abiuerunt habentes ea. Post hec
uerba renunciatum ē ionathas et symon
frē eius. quia filii iambri faciunt nuptias
magras. et ducunt sponsam ex mada-
ba. filiam unius gemagnus principibus
chanaan. cum ambitione magna. **E**t re-
cordati sunt sanguinis iohannis frēs suj.
et ascenderunt et absconderunt se sub tegu-
mento montis. et leuauerunt octos suos
et uiderunt. et ecce tumultus et appara-
tus multis. et sponsus pcessit et amici
eius et frēs eius obuiam illis. cum tym-
panis et musicis. et armis multis. **E**t
surrexerunt adeos cum infidys. et occide-

it eos. Et ceciderunt vulnerata multi. et residui sive in monte. Et accepunt omnia spolia eorum. et conuise sunt muptae in luctu et uox musicorum ipsorum in lamentu. et undicauerunt undictam sanguinis fris sui. et reuicti sunt ad ripam iordanis. Et audiuit bachi des et uenit die sabbatorum usque ad horam iordanis in uiritate multa. Et dix ad suos ionathas. Sungam et pugnem contra inimicos nostros. non enim hodie sicut heri et nudi us tercius. Ecce enim bellum ex aduerso. aqua uero iordanis hic et inde. et nups et paludes et saltus. et non est locus diversandi. Hunc ergo clamare in celum ut liberemini de manu inimicorum uerorum. Et commissum est bellum. Et extensis ionathas manus suas percutere bachi dem. et diuerter ab eo retro. Et desiluit ionathas et transiuit auerunt ad eos iordanen. et ceciderunt de parte bachi des die illa mil le uiri. et reuersi sunt iherusalem. et edificauerunt ciuitates munitas iudea. munitionem que erat in iericho. et in ammanum. et in bethorbo. et bethel. et thamanathan. et phara. et thopho muri ex eis. et portis et seris. et posuit custodiam in eis ut inimicias exercerent in israel. Et muniuit ciuitatem bethuram. et gaza ra. et arem. Et posuit in eis auxilia et apparatus escarum. et accepit filios principum regionis obides. et posuit in arce in iherusalem in custodia. **xxxvii** Et anno certesimo quinquagesimo tertio mense secundo. precepit alchimus destrui muros domus sancte interioris. et destrui opera ppharum. et cepit destruere. In tempore illo perussus est alchimus. et impedita sunt opera illius. et obclusum est os eius. et dissolutus est paralisi. nec ultra loquitur uerbum et mandare de domo sua. Et mortuus est in tempore illo alchi-

mus. cum tormento magno. Et uidet bachi des quoniam mortuus est alchimus. et rex suis est ad regem. et siluit terra annis duobus. Et cogitauerunt os iniqui dicentes. Ecce ionathas et qui cum eo sunt in silentio habent confidentes. Hunc ergo adducamus bachi dem. et comprehendet eos omnes in una nocte. Et abiuerunt et consilium ei dederunt. et surrexit ut ueniret cum exercitu multo. et misit epistolam sociis suis occulte qui erant in iudea. ut comprehenderent ionathan et eos qui cum eo erant. sed non potuerunt quia innotuit eis consilium eorum. Et apprehendit de uiris regionis qui principes erant militie quinquaaginta uiros. et occidit eos. Et secessit ionathas et symon et qui cum eo erant in bethbesse que est in deserto. et extinxit dirita eius et firmauerunt eam. Et agnouit bachi des et congregauit universam multitudinem suam. et his qui de iudea erant denunciauit. et uenit. et castra posuit desuper a bethbesse. et oppugnauit eam dies multis. et fecit machina. **E**t reliquias ionathas symonem **xxxviii** traxit suum in ciuitate. et erexit in regione et uenit cum numero et perussit odaren et fratribus eius. et filios phalerorum in tabernaculo ipsorum. et cepit cedere et crescere in uirtutibus. Symon uero et qui cum ipso erat exierunt de ciuitate. et succederunt machinas et pugnauerunt contra bachi dem. et contitus est ab eis. Et affluerunt cum ualde. quoniam consilium eius et congressus eius erat manis. Et iratus contra uiros iniquos qui ei consilium dederant ut ueniret in regionem ipsorum. multos ex eis occidit. Ipse autem cogitauit curdiquis abire in regionem suam. Et cognovit ionathas. et misit adam legatos compo-

nere cum ipso pacem. et reddere ei captiuatū. & libenter accepit. et fecit secundū uerba eius. et iurauit nichil se ei facturū mali omnib' diebus urte eius. Et reddidit ei captiuitatē quā p̄nus erat p̄datus de terra uida. Et conuersus abiit in terram suā. et non apposuit amplius uenire in fines eis. et cessauit gladius ex iſt. et habitauit ionathas in machmas. Et cepit ionathā ibi iudicare p̄p̄lin. et exterminauit impios et iſt. **xxxii.** **E**t anno centesimo sexagesimo. ascendit alexander antiochi filius qui cognominatus ē nobilis. et occu- pauit p̄tholomaïdam. et recepunt eum. et regnauit illuc. Et audiuit demetrius rex et congregauit exercitum ualde copiosū. et exiuit obuiam illi in preliū. Et misit demetrius ad ionathan epistolam uerbis pa- cificis. ut magnificaret eum. **Dix** enim. Anteuenimus pacē facere cum eo. prius q̄ faciat cum alexandro aduersum nos. Re- cordabitur enim omnium malorum que fecimus q̄. et in frenū eius. et in gente eius. Et dedit q̄ potestatem congregandi exerci- tum. et fabricare arma. et esse sociū eius. et obsides qui erant in arce uissit tradi ei.

Et uenit ionathas in iherlīn. et legit **xxxiii.** epistolas in auditu omnis populi. et eorū qui erant in arce. Et timuerunt timore magno. qm̄ audierunt quod dedit ei rex potestatē congregandi exercitum. Et tradita sunt ionathe obsides. et reddidit eos parentibus suis. Et habitauit iona- thas in iherlīn. et cepit edificare & inno- uare ciuitatem. & dixit facientibus opa ut extruerent muros. & montem sy- on in circuitu lapidibus quadratis ad munitionē. Et ita fecerunt. Et fugerūt alienigenē qui erant in munitionibus q̄s edificauerat bachelides. & reliquā unus

quisq; locum suum. et abiit in terram suam. Tantum in besurā remanserant aliqui ex his qui reliquerant legem et precepta dei. grat eum hec eis ad refugium. **E**t audiuit alexander rex p̄missa **xxxiv.** que p̄misito demetrius ionathe. Et nar- rauerunt ei prelia et uictores quas fecit ipse et frēs eius. et labores quos labora- uerunt et art. **H**umquid inueniemus aliquem uirum tam? Et nunc faciemū eum amicum et socium nr̄m. Et scripsit epistolam. et misit ei scđm hec uerba di- cens. **R**ex alexander. fratru ionathe salutē. Audiuimus de te quod uir potens uirib' et aptus es. ut sis amicus nr̄. Et nunc constituimus te hodie summū sacerdote gentis tuę. et ut amicus uoceris regis. Et misit ei purpuram. et coronā aureā. ut que nr̄a sunt seruias nobiscum et co- serues amicitias ad nos. Et induit se io- nathas stolam scđm. septimo mense an- no centesimo sexagesimo in die sollempni scenophegie. et congregauit exercitum et fecit arma copiosa. **xxxv.** **E**t au- diuit demetrius uerba ista. et contra- tuis est nimis et att. Quid hoc fecimus. qđ preoccupauit nos alexander apprehende- re amicitiam uideor. admunimen suū? Scribam et ego illi uerba deprecatoria. et dignitates et dona. ut sit meū in ad- uitiorio. Et scripsit in hec uerba. **R**ex de- metrius genti uideorū salutē. Qm̄ seruaste ad nos pactum et mansistis in amicitia nr̄a. et n̄ accessistis ad inimicos nr̄os. audi- uimus et gauisi sumus. Et nunc p̄seue- rate adhuc conseruare ad nos fidem. et retribuemus uobis bona p̄bis que feci- stis nobiscū. et remittemus uobis presta- tiones multas. et dabimus uobis donati- ones. Et nunc absoluo uos et omnes

uideos a tributis et precia salis indul-
geo. et coronas remitto. et tercias semini
et dimidiam partem fructus ligni quod est
portionis meae. et relinquuo uobis ex hodi-
erno et deinceps ne accipiatur a terra iu-
da. et a tribus ciuitatibus que additae sunt
illi ex samaria et galilea. ex hodiernae die
et in totum tempore. Et iherlm sit sancta et li-
bera cum finibus suis. et decime et tribu-
ta ipsius sint. Remitto etiam potestatem
arcis que est in iherlm. et do eam summo
sacerdoti. ut constituant mea uiros quoscumque
ipse elegent. qui custodiant eam. Et
omne anima uidorum que captiuata est a
terra iudea in omni regno meo. relinquuo
liberam gratis. ut omnes a tributis sol-
uantur. etiam pecoru suorum. Et omnis dies
sollemnes. et sabbata. et neomenie. et
dies decreti. et tres dies ante diem sollemp-
nem. et tres post diem sollemnem sint
omnes immunitatis et remissionis omni-
bus iudeis qui sunt in regno meo. Et ne
mo habebit potestatem agere aliquid. et
mouere negotiū aduersus aliquem eorum
in omni causa. Et ut asserbantur ex iu-
deis in exercitu regis ad triginta milia ui-
rorum. et dabuntur illis copiae ut oportet
omnibus exercitibus regis. et ex ipsis ordinabun-
tur qui sunt immunitationibus regis
magis. et ex his constituantur super nego-
cia regni que aguntur ex fide. et princi-
pes sint ex eis. et ambulent in legib[us] sui
sicut precepit rex in terra iudea. Et tres
ciuitates que additae sunt iudee ex regio-
ne samarie cum iudea reputentur. ut
sint sub uno. et non obediant aliis potesta-
ti nisi summi sacerdotis. ptholomaideam
et confines eius. quas dedi donum scis quae
sunt in iherlm ad necessarios sumptus scō-
rum. Et ego singulis annis dabo quinde-

cum milia siclorum argenti de rationib[us] regi-
que me contingunt. Omne quod reliqui
fuit quod non reddiderant qui super negotia
erant annis priorib[us]. ex hoc dabunt mopa-
domus. et super hec quinq[ue] milia siclorum
argenti. que accipiebant de scōrum ratio-
ne per singulos annos. et hec ad sacerdotes
pertineant qui ministerio funguntur. Et
quicunque fugerint in templum quod est
in iherlm. et in omnibus finibus eius. obnoxii
regi in omni negocio. dimittantur. et uiu-
sa que sunt eis in regno meo. libera habe-
ant. et edificanda vel restauranda opera
scōrum sumptus dabuntur de ratione
regis. et ad construendos muros iher-
usalem. et communieados in circuitu sup-
tus dabuntur de ratione regis. et ad con-
struendos muros in iudea. Ut audiuit
autem ionathas et populus sermones istos.
non crediderunt eis nec receperunt eos. quia
recordati sunt malitię magnę quam fecerat
in istis. et tribulauerat eos ualde. Et compla-
cuit eis in alexandrum. quia ipse fuerat et
princeps sermonum pacis. et ipsi auxiliū
ferebant omnibus diebus. **xxxv.** Et
congregauit rex alexander exercitum mag-
num. et admovit castra ad demetrium. et
commisserunt prelium reges. et fugit exerci-
tus alexandri. et sequitus est eum deme-
trius. et incubuit super eos. Et in maluit p[ro]li-
uum nimis donec occidit sol. et cecidit
demetrius in illa die. Et in isto alexander
ad ptholomeum regem egypti legatos. se
cundum hec uerba dicens. Quoniam ingressus
sum in regnum meum. et sedi in sede patru-
meorum. et opacui principatum. et con-
trui demetrium. et possedi regionem itam.
et commisi cum eo pugnam. et contactus est
ipse et castra eius anobis et sedimus in
sede regni eius. Et nunc statuamus adm-

uicem amicitia et da mi filia tuā uxorem. et
 ero gener tuus. et dabo tē dona et dignitatem.
 Et respondit ptholomeus rex dicens. felix di-
 es in quo reuersus es ad terram patrum tu-
 orum. et sedisti in sede regni eorum. Et nunc
 faciam tē que scripsisti. Sed occurre ptholo-
 madam. ut uideamus nos in uicem. et spon-
 deam tē sicut dixisti. Et exiit ptholomeus
 de egypcio ipse et cleopatra filia eius. et ue-
 nit ptholomaide anno centesimo sexagesi-
 mo scđo. & occurrit ei alexander rex. et de-
 dit ei cleopatram filiam suam. et fecit nup-
 tias eius ptholomaide. sicut reges in mag-
 na gla. Et scripsit rex alexander ionathē.
 ut ueniret obuiam sibi. Et abiit cū gla
 ptholomaide. et occurrit ibi duobus re-
 gibis. et dedit illis argentū multū et au-
 rum et dona. et inuenit grām in conse-
 ptu. Et conuenerunt aduersus eum
 uiui pestilentes ex iherusalem. qui interpel-
 lantes aduersus eum. et nō intendit ad eos
 rex. Et uisit spolian ionathan uestimentis
 suis. et indui eum purpura. Et ita fece-
 runt. Et collocauit eum rex sedere secū-
 dixitq; principibus. Exite cum eo in me-
 dio ciuitatis. et predicate ut nemo interpel-
 let aduersus eum de ullo negocio. nec quis
 quam ei molestus sit de ulla ratione. Et
 factum ē ut uiderint qui interpellabant
 glam eius que p̄dicabatur. et optum eū
 purpura. fuderunt omnes. & magnifica-
 uit cum rex. et scripsit cum inter primos
 amicos. et posuit eum ducem et participē
 principatus. Et reuersus ē ionathas in
 iherusalem. cum pace et leticia. **xxxvi.** ¶
 anno centesimo sexagesimo quinto. uenit
 demetrius filius demetrii a creta in terrā
 patrum suorū. Et audiuit alexander rex
 et contristatus ē ualde. et reuersus est
 antiochiam. & constituit demetrius ap-

pollonium qui preterat celeſtrye. et congrega-
 uit exercitum magnum. et accessit ad iam-
 nam. et misit ad ionatham summum sacer-
 dotem dicens. Tu solus resistis nobis. Ego
 autem factus sum in derisum et in obprobriū.
 ppteris quia tu potestate exerces aduersū
 nos in montibz. Hunc q̄ si confidis in ur-
 turibus tuis. descendē ad nos in campū.
 ut comparemus illic in uicem. quia meū
 est uirtus bellorū. Interroga et disce quis
 sim ego. et ceteri qui auxilio sunt michi.
 qui et dicunt quia nō potest stare pes uī
 ante faciem mīam. quia bis in fugam con-
 uersissim patres tui in tia sua. Et nunc
 quomodo potens sustinere equitatum. et
 exercitum tantum in campo. ubi non est
 lapis. neq; saxum. neq; locus fugiendi. Ut
 audiuit autē ionathas sermones apollonii.
 motus est animo. et elegit decem milia uir-
 rum. et exiit ab iherusalem. et occurrit ei symon
 frater eius in adiutorium. et applicuerunt
 castra in ioppen. et exclusit cum a ciuitate.
 quia custodia apollonij in ioppe erat. et
 oppugnauit eam. Et ciuitati qui erant uit
 ciuitatē apuerunt ei. et optimus ionathas
 ioppen. Et audiuit apollonius adiout
 tria milia equitū. et exercitum multū. et abi-
 it aratum tanquā iter faciens. et statim
 exiit in campū eo quod haberet multitu-
 dinem equitum. et consideret in eis. & inse-
 quitus ē eum ionathas in aratum. et p̄
 lium commiserunt. Et reliquit apollonus
 in castris mille equites post eos occulere.
 Et cognovit ionathas qm̄ sunt insidie post
 se. et circuuerunt castra eius a mane usq;
 ad uespam. Populus autē stabat sicut pre-
 cepti ionathas. et laborauerunt equi eoru.
 Et eccl̄ symon exercitum suum et commi-
 sit contra legione. equites enim fatigati
 erant. et contari sunt abeo et fuderunt.

Et qui dispsi sunt in campum fugerunt in aratum et utrauerunt in bethdagon. idolum suum ut se liberarent. Q succedit ionathas aratum et ciuitates que erat in circuitu eius. et accept spolia eorum et templum dagon et eos qui fuderunt illud succedit igni. Et fuerunt qui cederunt gladio cum his qui successi sunt ferre octo milia iuorum. **xxxv** **E**t mouit inde ionathas castra et applicuit ea ascalona. Et exierunt de ciuitate obuiam illi in magna gla: et reuersus est ionathas in iherlm cum suis habentibus spolia multa. Et factum est ut audiuit alexander sermones istos: addidit adhuc glorificare ionathan. Et misit ei fibulam auream. si citi est consuetudo dari cognatis regum: et dedit ei accaros. et omnes fines eius in possessionem. **xxxviii** **E**t rex egypci congregauit exercitum sicut barenam que est circa horam maris. et naues multas: et querebat optimere regnum alexandri dolo. et addere illud regno suo. Et exit in syriam uerbis pacificis. et apiebant ei ciuitates et occurserunt ei: quia mandauerat alexander rex exire ei obuiam eo quod socer ei esset. Cum intraret autem ciuitatem ptholomeus: ponebat custodias militum singulis ciuitatibus. Et ut appropiauit azoto. ostenderunt ei templum dagon successum et aratum. et cetera eius demolita. et corpora piecta. et eorum qui celi erant in bellum tumulos quos fecerat seculis viam: et narrauerunt regi quia hec fecit ionathas. ut uiuidiam facerent ei. **E**t tacuit rex. Et occurrit ionathas regi in ioppen cum gla: et uiuicem se salutauerunt. et dormierunt illic. Et abiit ionathas cum rege usq; ad fluuium qui uocatur eleutherus: et reuersus est iherlm. Rex autem ptholomeus obtinuit

dominiū ciuitati usq; seleuciam martimā. et cogitabat in alexandri consilia mala. & misit legatos ad demetrum dicens. Veni componamus int̄ nos pactum. et dabo t̄ filiam meā quā habet alexander: et regnabis in regno patris tui. Penituit enim me: quod dederim illi filiam meā. Quiesuit enī me occidere. Et uitupauit eum: ppter qd̄ concupierat regnū eius. Et abstulit filiam suam. et dedit eam demetrio. et ab aliena uit se ab alexandro: et manifeste facte sit inimicitie eius. Et intrauit ptholomeus antiochiam: et imposuit duo diademata capiti suo. egypci et asie. **xxxix** **P**tholomeus autem rex erat in cilitia illis temporibus: quia rebellabant quererat in locis illis. Et audiuit alexander: et uenit ad eum in bello: & pdixit ptholomeus rex exercitum et occurrit ei in manu ualida et fuga uit eum: et fugit alexander in arabiam ut ibi protegeretur. Rex autem ptholomeus exaltatus est. Et abstulit gaddiel arabs cap̄ alexandri: et misit ptholomeo. Et rex ptholomeus mortuus est in die tercia. & qui erat in munitionibus pierunt ab his qui erat initia castra: et regnauit demetrus anno centesimo sexagesimo septimo. **xl** **I**n diebus illis congregauit ionathas eos q; erant in iudea ut expugnarent arcam que est in iherlm: et fecerunt contra eam machinas multas. Et abierunt quidam qui oderant gentem suam uiri miseri ad regem: et renunciauerunt ei quod ionathas obsideret arcam. Et ut audiuit iratus est: et statim uenit ptholomaia: et scripsit ionathē ne obsideret: sed occurseret illi ad colloquii festinato. **V**t audiuit autem ionathas uisit obsidere: et elegit de senioribus isrl et de sacerdotibus: et dedit se periculo. Et tulit aurum et argentum et

P.?

uestem et alia xenia multa. et abiit ad regem pholomaide. et inuenit grām in conspectu eius. et interpellabat aduersus eum quidam iunior ex gente sua. Et fecit ei rex sic fecerat qui ante ipsum fuerat. et exaltauit eum ante conspectu omnium amicorum eius. & statuit ei principatum sacerdotii. et quecūq; alia habuit prius p̄iosa. et fecit eū principem amicorum. Et postulauit ionathas aī nōt ut immunit faceret iudeā tres thoparchias. id est et samariā. Et p̄misit ei talenta trecenta. et consensit rex. Et scripsit ionathas epistolas de his omnibus. hunc modum continententes. Rex demetrius ionathae sū salutē. et genti iudeorū. Exemplū epistole quā scrupimus laſthēni parenti nō de nobis. misimus aduos ut sciretis. Rex demetrius laſthēni parenti salutem. benauideorum amicis nōis. et conservantibusque iusta sunt apud nos decreum bene facient. ppter benignitatem ipsorum quā erganos habent. Statim usq; illis omnes fines iudee et tres ciuitates liddā. et iamathe que addite sunt iudee ex samaria. et omnes fines earū sequestra omnib; sacrificantib; in iherolimis. pro his que ab eis rex accipiebat p̄ singulos annos. & pro fructib; terrę et pomorū. et alia que ad nos pertinebant decimarū et tributorū ex hoc tempore remittimus eis. Et areas salinarum. et coronas que nobis deferebantur omnia ipsis concedimus. et nichil horū iuratum erit ex hoc et in omne tempus. Hunc q̄ curate facere horum exemplum. et detur ionathas. et ponatur in monte scō in loco celebri. Et uidit demetrius rex qd siluit terra in conspectu suo. et nichil ei restat. dimisit exercitum suū unūquęq; in locum suum. excepto peregrino exercitu quē traxit ab insulis gentium. et inimici

163

erant ei omnis exercitus patrum eius. **xli.**
Trifon autē erat quidam partum alexandrinus. et uidit qm omnis exercitus inimicorum contra demetru. et exiit ad emaciel arabem qui in iudea bat antiochum filium alexandri. et assidebat ei ut traderet eum ipsi. ut regnaret loco patris sui. Et inimici uit ei quanta fecit demetrius. et inimici as exercituum eius aduersum illum. et mansit ille diebus multis. Et misit ionathas ad demetrum regem ut eiceret eos qui in arce erant in iherolim et qui in presidijs erant. qā impugnabant iherolim. Et misit demetrius ad ionathan dicens. Non hec tantum faciam tibi et genti tue. sed glā illustrabo te et gen tem tuam cum fuerit oportuum. Nunc q̄ recte feceris. similes si uros in auxilium qā discessit omnis exercitus meus. Et misit euionathas tria milia uirorum fortium antiochiam. et uenerunt ad regem. et delectatus ē rex in aduentu eorum. Et conuenerunt qui erāt de ciuitate centum uiginti milia uirorum. & uolebant interficere regem. Et fugit rex in au lam. et occupauerunt qui erant de ciuitate itinera ciuitatis. et ceperunt pugnare. Et uocauit rex iudeos in auxilium. et conuenerunt omnes simul ad eum. et dispersi sunt omnes p̄ ciuitatē. Et occiderunt in illa die centum milia hominum. et succederunt ciuitatē. et ceperunt spolia multa in illa die. et liberauerunt regem. Et uiderunt qui erant de ciuitate quod optimusserit in dei ciuitatē sicut uolebant. et confirmatis mente sua. et clamauerunt ad regem cum p̄ cibus dicentes. Da nobis dextras. et cessent iudei oppugnantes nos et ciuitatem. Et piecerunt arma sua. et fecerunt pacem. Et glorificati sunt iudei in conspectu regis. et in conspectu omnium qui erant in regno eius. et nominati sunt in regno. et regressi sunt in

ibetim habentes spolia multa. Et sedit de metrius rex in sede regni sui: et siluit terra in conspectu eius. Et mentitus est omnia queque dixit. et ab alienant se ab ionathā. et nō retribuit ei scđin beneficia que sibi tribuerat. et uerabat eum ualde. **xlii.** **P**osthec autem reuersus ē trisq; et antiochus cameo puer adolescentis. et regnauit et imposuit sibi diadema. et congregati sunt ad eum omnes exercitus quos disperserat demetrius. et pugnauerunt contra eum. et fugit et tergauertit. Et accepit trisq; bestias. et optinuit antiochiam. **xliii.** **E**t scripsit antiochus adolescentis ionathę dicens. Constituo tū sacerdotium. et constituo te sup quatuor ciuitates. ut sis de amicis regis. Et misit illi uasa aurea. et ministernum. Et dedit ei potestatem bibendi in auro. et esse in purpura. et habere fibulam auream. Et symon frēm eius constituit duce a terminis tyri usq; ad fines egypci. Et exiit ionathas et pambulabat trans flumen ciuitates. et congregatus ē adeum omnis exercitus syrig in auxilium. Et uenit ascalonem. et occurserunt eide ciuitate honorifice. Et abiit inde gazam. et concluserunt se qui erant gare. et obsedit eam. et succendit que in circuitu erant ciuitatis. et p̄datus ē eam. Et rogauerunt garenses ionathan et dedit illis dextram. et accepit filios corobrides. et misit illos in h̄etim. et pambulauit regionē usq; damascum. **xliii.**

Et audiuit ionathas quia p̄uariati sunt principes demetrii in chades que est in galilea cum exercitu multo. uolentes eū remouere a negotio regni. et occurrit illis. frēm autē suum symonē reliquit intra priuunitam. Et applicuit symon ad bechsurā. et expugnabat eam dieb; multis. et concluist eos. Et postulauerunt ab eo dext̄s

accipere. et dedit illis. et ciecit eos inde. Et cept̄ ciuitatē et posuit in ea presidium. Et ionathas et castra eius applicuerunt ad agm̄ genesar. et ante lucē uigilauerunt in campo asor. Et ecce castra alienigenarum occurrebant in campo. et tendebant ei infidias in montib;. Ipse autē occurrit et aduerso. Insidie uero exurserunt de locis suis. et commiserunt prelū. Et fugerunt qui erant ex parte ionathę omnes. et nemo relictus est ex eis nisi mathathias filius. absalom. et uidas filius calphi princeps militie exercitus. Et scđit ionathas uestimenta sua. et posuit tertam in capite suo. et orauit. et reuersus ē adeos in prelū. Et convertit illos. et pugnauerunt. Et uiderunt qui fugiebant partis illius. et reuersi sunt ad eum. et insequebantur cum eo usq; ad chades. ad castras sua. et puererunt usq; illic. Et ceciderunt de alienigenis in die illa tria milia uiror̄. et reuersus ē ionathas in h̄etim. **xlv.** **E**t uideit ionathas quia tempus eum uiuat. elegit uiros et misit romā statuere et renouare cum eis amicitiam. et ad spartas et alia loca misit epistles scđin candē formā. Et abiuit romam. et intrauerunt curiam et dixerit. Jonathas summus sacerdos et gens uidor̄ miserunt nos. ut renouetis amicitiam & societatem scđin pristinā. Et dederunt illis epistles ad ipsos p̄ loca. ut deducrent eos in terram uida cum pace. Et hoc exemplum epistles quas scripsit ionathas spartiatū. Jonathas summus sacerdos et seniores gentis. et sacerdotes et reliquis populus uideorum. spartiatū fratribus salutē. Jam pridem misse erant epistles ad omia summu sacerdotē a dario q; regnabat apud uos. qm̄ etis frēs nr̄ sic rescriptum continet quod subiectū est. Et

P.

suscepit omias virum qui fuerat missus cum honore: et accepte epistolas quibus significabatur de societate et amicitia. Nos cum nullo horum indigeremus habentes solatio sc̄os libros qui sunt in manib⁹ nr̄is: malumus mittere ad uos renouare fr̄nitatem et amicitiam. ne forte alien efficiamur a uobis. Multa enim tempora transferunt ex quo miseris ad nos. Nos ergo in momen⁹ tempore sine int̄missione iudicib⁹ sollemnibus & in ceteris quib⁹ oportet memores sumus uiri in sacrificiis que offerimus. et obseruationibus: sicut fas ē et decet meminisse fr̄nitam. Letamur itaq; de glā urā. Nos autē circum dederunt multe tribulationes et multa prelia: et impugnauerunt nos reges qui sunt in circuitu nr̄o. Holumus ergo uobis molestiē: neq; ceteris sociis et amicis nr̄is in predīs his. Habiūmus enim de celo auxiliū et libati sumus: et humiliati sunt inimici nr̄i. Siegimus itaq; numerū anti ochi. & antipatrum iasonis filium. et sumus ad romanos: renouare cum eis amicitiam et societatem pristinam. Mandauimus itaq; eis ut ueniant etiam aduos & salutent uos: et reddant uobis ep̄las nr̄as. denouatione fr̄nitatis nr̄e. Et nunc benefacit respondentes nobis ad hec. & hoc rescriptum ep̄larum quod miserat omias rex spartiarum. Omias ionathē sacerdoti magno salutem. Inuentum ē in scriptura de spartiatibus et iudeis qm̄ sunt fr̄s: et quia sunt de genere abraham. Et nunc ex quo hec cognouimus benefacit scribentes nobis de pace urā: sed et nos resp̄simus uobis. Pecora nr̄ia et possessiones nr̄e urē sunt: et uire nr̄e. Mandauimus itaq; becnuiciari uobis: **xlvi**. **E**t audiuit ionathas qm̄ egressi sunt principes demetrii cum exercitu multo. supra quam

164

pruis. pugnare aduersus eum. et gemit abibit rusalem et occurrit eis in amathite regione. Non enim dederat eis spatium: ut ingredere se turrit regionē eius. Et misit speculatorēs in castro eorum: et reuersi nunciauerunt quia constituunt supuenire illic nocte. Cum occidisset autē sol precepit ionathas suis uigilare et cē in armis paratos ad pugnam tota nocte. et posuit custodes per circuitum castrorum. Et audierunt aduersarii quia paratus ē ionathas cum suis in bello. et timuerunt et formidauerunt corde suo: et accenderunt focos in castris suis. Jonathas autē et qui cum eo erant. nō cognoverunt usq; mane. Videbant enim lumina ardentia. & sequitus est ionathas et non comprehendit eos: transferunt enim flumen eleutherū. Et diuerterunt ionathas ad arabas qui vocantur zabadei. et percussit eos et accepte spolia eorum. Et iuxxit et uenit damascum: et pambulauit omnē regionē illam. Symon autem exiit et uenit usq; ad ascalona. et ad proxima p̄sidia. et declinavit in ioppē. et occupauit eam. Audiuit enim quod uellent presidium tradere partibus demetrii. et posuit ibi custodes ut custodirent eam. & reuersus ē ionathas et conuocauit seniores populi. et cogitauit cum eis edificare p̄sidia in iudea. et edificare muros in iherusalem. et exaltare altitudinem magnam inter medium arcis et ciuitatis. ut separaret eam a ciuitate. ut esset ipsa singulariter: et neq; erant neq; uendant. Et conuenierunt ut edificarent ciuitatem. et occiderunt murū qui erant sup torrentem ab ortu solis. et reparauit eum qui uocatur capethetha. Et syros edificauit adaida. insephela. et muniuit eam: et imposuit portas et seras. **xlvii**. **E**t cum cogitasset tri-

phos regnare aſte. et assumere diadema.
 et extendere manum in antiochum regē.
 tamen ne forte n̄ pmitteret eum ionathas.
 sed pugnaret aduersus eum. querebat com
 prehendere eum et occidere. & exurgens
 abiit in bechsan. et exiuit ionathas ob
 viam cum quadraginta milib⁹ iurorum
 electorum in plūm. et uenit bechasan.
 Et uidit trifos⁹ quia ueitt ionathas cum
 exercitu multo. ut extendere in eumma
 nus. et timuit et exceptit eum cum ho
 nore. et commendauit eum omnib⁹ ami
 cis suis. et dedit ei munera. et precepit
 exercitibus suis ut obediret ei sic sibi.
 Et dixit ionathe. Ut quid uexasti unū
 sum populum eum bellum nobis n̄ sit.
 Et nunc remitte eos in domos suas. Uige
 autem tibi iuros paucos qui tecū sunt.
 et ueni mecum ptholomaīdā. & tradam t̄
 illam. et reliqua pſidia. et exercitum. et uni
 uersos p̄positos negoti⁹. et conuersus abibo.
 Ap̄terea enim ueni. & credidit ei. et fecit
 sicut dixit. Et dimisit exercitum. et abi
 erunt in terram uida. Retinuit autē secū
 tria milia iuorū. ex quib⁹ remisit in galileā
 duo milia. mille autē cum eo uenerunt.
 Ut intrauit autē ionathas ptholomaīdā.
 clauerunt ptholomenses portas. et com
 penderunt eum. et omnes qui eū eo in
 trauerant gladio interfecerunt. & mi
 sit triphos⁹ exercitum et equites ingalile
 am. et in campū magnum. ut pderet om
 nes socios ionathae. At illi cum cognouis
 sent quod comp̄hens⁹ ē et p̄uit. et om̄s
 qui cum eo erant. hortati sunt senetipos⁹.
 et exierunt paratq; in p̄elium. & uident⁹
 hi qui inseguiri fuerant quia p anima
 res ē illis. reuersi sunt. Illi autē uenerunt
 omnes cum pace in terram uida. et plan
 xerunt ionathas. et eos qui cum eo

erant ualde. Et luit ist⁹ luctu magno.
 Et quesierunt omnes gentes que erant
 in circuitu eorum cōterere eos. dixerunt
 enim. Non habent principem et adiuuan
 tem. Nunc ḡ expugnemus illos. et tol
 lamus de hominib⁹ memoriam eorum.
 Et audiuit symon quod congregauit. xlviii.
 triphos⁹ exercitum copiosum. ut ueniret in
 terram uida. et attereret eā. Videlicet quia
 in tremore populus est et timore ascendit
 iherlīn et congregauit populum. et adhor
 tans dixit. Vos scitis quanta ego et fr̄s
 mei et dominus patris mei fecimus p legib⁹
 et p sc̄s prelia. et angustias quales uidim⁹.
 Horum gracia pierunt fr̄s mei omnes p̄t
 ist⁹. et reliktus sum ego solus. Et nunc n̄
 in contingat partere anime mee. in omni
 tempore tribulationis. Nemini melius su
 fr̄ibus meis. Vindicabo itaq; gentē meā
 et sc̄ā. natosq; uros et maiores. quia con
 gregate sunt universae gentes conterere
 nos inuenient grā. et accensus ē sp̄c po
 puli simul ut audiuit sermones istos. et
 responderunt uoce magna dicentes. Tu
 es dux noster loco uide et ionathe fr̄s uij.
 pugnare p̄elium n̄m. et omnia quectūq;
 dixeris nobis faciemus. Et congregans
 omnes iuros bellatores. accelerauit omnes
 iuros in herlīn consummare. & munit⁹
 eos in giro. Et misit ionathan filium abso
 lomi. et cum eo exercitū nouum inoppen⁹.
 et cieclis his qui erant in ea mansit illicip
 se. Et mouit trifos⁹ ab ptholomaīda cum
 exercitu multo. ut ueniret in terram uida.
 et ionathā cum eo in custodia. Symon autē
 applicuit in addus. contra faciem campi.
 Et ut cognouit trifos⁹ quia surrexit symo
 in loco ionathae fr̄s sur̄nūst ad eum lega
 tos dicens. P argento quod debebat fr̄
 tuus ionathas in ratione regis. decimum⁹

165
cum. Et nunc mitte argenti talenta centum. et duos filios eius obsides. ut non dimisimus fugiat a nobis: et remittamus eum. & cognovit symon quia cum dolo loqueatur secum: uisit tam dari argentum & pueros. ne immixtiam magnam sumeret ad isti populum dicente. Quia non misit argentum et pueros: propterea perit. & menitus est: et non dimisit ionathas. Et post hec uenit trifon intra regionem ut contaret eam: et girauerunt priuam que dicit ador. & symon et castra eius ambulabat in omnem locum quo cumq; ibant. Qui aut in arte erant. miserunt ad trifonem legatos ut festinaret uenire pro desertum: et mittere illis alimonias. Et parauit trifon omnem equitatum: ut ueniret illa nocte. Erat enim ibi nix ualde multa: et non uenit ingrediitum. Et cum appropinquasset bes cama: occidit ionathan et filios eius. Et conuerit trifon: et abiit in terram suam. & misit symon et accepit ossa ionathae fris sun: et sepelivit ea in modum in ciuitate patrum eius. et planixerunt cum omnis iherusalem plancu magno: et luxerunt cum dies multis. Et edificauit symon super sepulchrum patris sui. et fratribus suorum edificium altum in se: lapide polito retro et ante. & statuit septem pyramidas una contra unam patri et matre: et quatuor fratribus. Et his circumposuit columnas magnas. et super columnas arma bellica. ad memoriam eternam. & iuxta arma naues sculptas quae uiderentur ab omnibus nauigantib; mare. Hoc est sepulchrum quod fecit symon. in modum: usq; in hunc diem. xliii.

Trifon autem cum iter faceret cum antiocho rege adolescente. dolo occidit eum. et regnauit in loco eius: et imposuit sibi diadema asie: et fecit plagam magnam

in terra. & edificauit symon pavidia in iudea munens ea turrib; excelsis. et muri magni et portis et seris: et posuit alimenta in munitionib;. Et elegit symon iuros. et misit ad demetrium regem ut faceret remissionem regioni: quia actus omnes triphonis proditionem fuerant gesti. & demetrius rex adiuba ista respondit ei: et scripsit epistolam tale.

Rex demetrius symoni summo

l
sacerdoti et amico regum. et seniorib; et genitui iudorum salutem. Coronam auream et baculum quam misisti suscepimus. et parati sumus facere uobcum pacem magnam. et scribere propostis regis remittere uobis que indulsimus. Quemque enim constitutus uobis constant. munitiones quas edificastis sunt uobis. Remittimus quoque ignorantias et peccata usq; in hodiernum diem. et coronam quam debebatis. et siquid aliud erat tributarum iherusalem: iam non sit tributarum. Et si qui in uobis apti sunt conscribi inter nos conscribantur: et sic inter nos pax. Anno centesimo septuagesimo ablatum est iugum gentium ab isto: et cepit populus iherusalem scribere in tabulis et gestis publicis anno primo sub symone summo sacerdote magno dute et principe iudorum. li.

¶ Iulis diebus symon applicuit ad garam. et circumdedit eam castris: et fecit machinas. Et applicuit ad ciuitatem: et percussit turram unam. et comprehendit. & qui eruperunt erant ultra machinam in ciuitate: et factus est motus magnus in ciuitate. Et ascenderunt qui erant in ciuitate cum uxori et filiis super murum scissis tunics suis: et clamauerunt uoce magna postulantes a symone decessus sibi dari. et dixerunt. Non nobis reddas sed in malicias nostras. sed sedem misericordias tuas. & flexus symon non debellauit eos. nec tamen eos de ciuitate. et emundauit edes

in quibus fuerant simulachra. et tunc intrauit meam cum ymnis benedicens dñm: et erecta ab ea omnium munditia. collocauit mea uiros qui legē facerent. et muniuunt eam et fecerunt sibi habitationē. Qui autē erant in arcē in iherlīn. prohibebantur egredi et ingredi in regionem: et emere et uendere. Et esurierunt ualde: et multi ex eis fame pierunt. & clamauerunt ad symonē ut dextras accipiant: et dedit illē. Et ciecit eos inde. et mundauit arcem a contaminationibus: et intrauerunt in eam teria et uicelma die secundi meritis. anno centesimo septuagesimo primo. cum laude et ramis palmarum et cýnaris et cýmbalis. et nablis. et ymnis et canticiis: quia contritus est inimicus magnus: et isrl. Et constituit ut omnibus annis a gerentur dies hicū leticia. Et muniuunt montem templi querat setis arcem: et habitauit ibi ipse et qui cum eo erant. Et uidit sy mon iohannem filiū suum quod vir esset p̄d̄ potens: et posuit eum ducem uirtutum universarum: et habitauit gazaris. **Lii.** Anno centesimo septuagesimo sedo congregauit rex demetrius exercitum suum. et abiit mediā. ad contrahenda sibi auxilia: ut oppugnaret triphonenē. Et ut audiuit arsaces rex p̄idis et medie quia intrauit demetrius confines suos. misit unum de p̄ncipib⁹ suis ut comprehendat eum uiuum: & adduceret eū ad se. & abiit et perussit castra demetrii. et comprehendit eum: et adduxit eum ad arsacē. et posuit eum in custodia. **Liii.** Et siluit terra iuda omnib⁹ diebus symonis. Et quesuit bona gentis sue: et placuit illis potestas eius & glā eius omnibus diebus. Et cum omni glā sua accepta ioppen in portum. et fecit ut rotum insulam maris.

et dilatauit fines gentis sue: et optimis regionem. Et cōgregauit captiuitatē multā et dominatus ēgazare et bethsire. et arch. et abstulit immundicias ex ea. et non erat qui resisteret ej. Et unusquisq; colebat terram suam cum pace: et terra dabant fructus suos. et ligna camporum fructum suum. Seniores in plateis sedebant omnes. et de bonis terre tractabant. & uiuenes inducebant se glam. et stolas bellī. Cūtitibus tribuebat almonias. et constituebat eas ut essent uasa munitionis: quoadusq; nomatum est nomen glē eius usq; ad ecclēm teriy. fecit pacem sup terram: et letat⁹ est isrl leticia magna. et sedet unusquisq; sub uite sua et sub fuculnea. nec erat qui eos terraret. defecat impugnans eos sup terram. Reges contriti sunt in dieb⁹ illis: et confirmavit omnes humiles populi sui. et legem eq̄ sunt et abstulit omnē iniquum et malum. **Liv.** Et scā glificauit et multiplicauit uasa scōm. Et auditum ē rome quia defunct⁹ **Lvi.** et ionathas. et usq; in sparta: et contituti sunt ualde. Ut audierunt autē quod sy mon frater eius fact⁹ et summis sacerdos loco eius. et ipse optineret regionē. et ciuitates in ea. scripserunt ad eum in tabulis treis ut renouaret amicitias et societatem. quam fecerant cum iuda et ionatha fr̄ib⁹ eius. Et lecta sunt in conspectu ecclē in iherlīn. Et hoc exemplum epistolarum quas inserviunt spartiat⁹. Sparianorum p̄ncipes et ciuitates. symoni sacerdoti magno. et seniorib⁹ et sacerdotib⁹ et reliquo p̄plo iudeonī fr̄ibus salutem. Legati qui missi sunt ad pp̄lmno strū. nunciauerunt nobis de uā glā et honore ac leticia. Et gauisi sumus in mortuorū eorum. et scripsimus que ab ipsis erant dicta in concilis populi sic. Numentius antioch et antipater iasonis filius legati iudeorū

habitabant. & collocauit illic uideos. et quecūq;
apta erant ad correctionē horum posuit ī eis.
Et uidit populus actum h̄ymonis. et glām
quam cogitabat facere genti sue. et posuerit
eum ducim suum et principem sacerdotum eo
quod ipse fecerat becoiuia et iusticiam et fidē.
quam conseruauit genti sue. et exquisiuit
omniumodo exaltare populū suum. Et in
diebus eius p̄spatum ē in mambus eius. ut
tollerentur gentes de regione ipsorū qui in
ciuitate danū erant in iberīm in arce de q̄
poedebant et contaminabant omnia que
in circuitu scōrum sunt. et inferebant pla
gan magnam castitati. Et collocauit in ea
uiros uideos. titulū mentū regionis et cui
tatis. et exaltauit uiros iberīm. Et rex
demetrius statuit illi summum sacerdoci
um. sed in hec fecit eum amicū suum. et
glificauit eum glā magna. Audiuit enim
quod appellati sunt uidei a romani amici
et soci. et fr̄s. et quia suscepunt legatos
h̄ymonis gloriose. et quia uidei et sacerdo
tes eorum consenserant ē eum ducē suū
et summu sacerdotē in eternū. donec surgat
ppbeta fidelis. et ut sit sup̄ eos dux. et ut
cura esset illi p̄ seū. et ut constitueret p̄ po
sitos sup̄ opa eorum. et sup̄ regionē. et sup̄
arma. et sup̄ presidia. et cura sit illi de seū.
et ut audiatur ab omnib;. et ut scribant
in nomine eius omnes conscriptiones in re
gione. & ut oplatur purpura et auro. et
ne licet illi ex populo et ex sacerdotibus
irritū facere aliquid horum. et contradicere
bis que ab eo dicunt̄. aut conuocare con
uentum in regione sine ipso. et ueluti pur
pura. et uti fibula aurea. Qui aut̄ fece
it ex tua hec. aut̄ irritū fecerit aliquid ho
rum. reuerto. & complacuit omni po
pulo statuere h̄ymonē. et facere scđm
uerba ista. Et suscepit h̄ymon et placuit

. I.

uenerunt ad nos. renouantes nobiscū amictiā
primitam. Et placuit populo excēre uiros
gloriose. et ponere exemplum sermonum con
in segregatis populilibris. ut sit ad memorā
populo spaciatarum. Exemplum autē hor
scriptum h̄ymoni magno sacerdoti. LVI
Posthēc autē misit h̄ymon numenū romā
habentē clipeum aureū magnū pond' mi
narum mille. ad statuendā cum eis societatē.
Cum audisset autē populus romanus sermo
nes istos. dixerunt. Quā grānum actionē
reddemus h̄ymon et filiis eius. Restituit
enim ipse fr̄s suos. et expugnauit inimicos
isrl̄ ab eis. & statuerunt ei libertatem. et de
scripserunt in tabulis eis. et posuerunt
in titulis in monte h̄yon. Et hoc exemplum sc̄p
tum. Octana decima die mensis elul. anno
centesimo septuagesimo sc̄do. anno tertio
sub h̄ymone sacerdote magno. in assaramel
in conuentu magno sacerdotum et populi.
et p̄ncipum gentis. et senorū regionū nota
facta sunt hec. q̄ in frequenter facta sunt p̄
hi in regione nīra. H̄ymon autē mathathie fili
et filii iarib. et fr̄s eius dederunt se p̄iclo.
et restiterunt aduersariis gentis sue. ut sta
runt scā ipsorum et lex. et glā magna glo
rificauerunt gentē suam. Et congregauit io
nathas gentē suam. et factus ē illis sacerdos
magnus. et appositus ē ad populū suum. Et
uoluerunt inimici eoz calcare et atterere regi
onten ipsorum. et extendere manus in scā
eoz. Tunc restitut h̄ymon et pugnauit pro
gentē sua. et ergauit multas pecunias su
as. et armavit uiros uirtutis gentis sue.
et dedit eis stipendia. et munivit ciuitates
uidei. et bethsuram que erat in finib; uidei.
ubiq; armā hostium ante. et posuit
illuc presidium uiros uideos. Et ioppes
munivit que erat ad mare. et gazarām
que ē in finibus aroti. in qua hostes ante

ut summo sacerdotio fungeret. et et dux et p̄nceps gentis uideorum. et sacerdotum. et p̄cesseret omnib⁹. et scripturam istam dixerit ponere in tabulis grecis. et ponere eas in p̄ibolo scōrum. in loco celebri. Exemplum autē eorum ponere in erario ut habeat symon et filii eius. **L vi** Et misit rex antioch⁹ filius demetri⁹ ep̄tas ab insulis maris symoni sacerdoti et principi gentis uideorum. et uniuise genti. et erant continentes hunc modum. Rex antioch⁹ symoni sacerdoti magno. et genti uideorum salutē. Quāquidā pestilentes optimuerunt regnū patrum n̄rorum. vindicare autē uolo regnū. et restituere illud sicut erat antea. Electam feci multitudinem exercitus. et feci naues bellicas. Volo autē procedere p̄ regiones. et ueliscar in eos qui corruerunt regionem n̄rām. et qui desolauerunt ciuitates multas in regno meo. Hunc ḡ statuo tibi om̄is oblationes quas remiserunt t̄ ante me reges. et quecumq; alia dona remiserunt tibi. et p̄mitto tibi facere p̄cessuram p̄ prūnum in sinatis in regione tua. Iherim autē scām ēē et liberam. et omnia arma que fabricata sunt. et p̄sidia que exquiristi que tenes maneant tibi. et omne debitum reges. et que in futuro debebunt regi ex hoc et in totum tempus remittuntur t̄. Cum autē optimuerimus regnum n̄rām glorificabimus te et gentē tuā. et templū glā magna. ita ut manifestetur glā uā muniversa trā. Anno centesimo septuagesimo quarto exiit antiochus in terrā patrum suorum. et conuenierunt ad eum omnis exercitus. ita ut pauci reliqui ēēt cum triphone. Et insecurus ē eum antiochus rex. et uenit doram fugiens p̄ maritima. Sciebat enim quod congregata sunt in eū mala. et reliquit eum exercitus. Et applicuit antiochus sup̄ doram

cum centum ungunti milib⁹ uirorum belligerorum. et octo milib⁹ equitum. et ceteris ciuitatibus. et naues a mari accesserunt et ueabant ciuitatē a terra et mari. et nemmē si ueabant egredi. **L vii** **A**vent autē manus et qui cum eo fuerant ab urbe roma habentes ep̄stolas regib⁹ et regionib⁹ sc̄ptas. in quibus continebantur hec. Luci⁹ consul romanorum p̄tholomeo regi salutē. Legatus uideorum uenerunt ad nos amici n̄r reuocantes pristinā amicitiā et societati. missi a symone p̄ncipe sacerdotum. et populo uideorum. Attulerunt autē et clipeū aureū minarum mille. Placuit itaq; nob̄ scribere regibus et regionib⁹ ut non inferat illis mala. neq; impugnent eos et ciuitates eorum et regiones orū. et ut n̄strant auxilium pugnantibus aduersus eos. Vismē autē nobis accipere ab eis clipeum. Siqui ḡ pestilentes refugerunt de regione ipsiorum aduos. tradite eos symoni principi sacerdotum. ut uindictet in eos sc̄m legem suam. Hec eadem scripta sunt demetrio regi. et attalo. et harabe. et arsaci. et monnes regiones. et samsame. et spartans. et delo. et mido. et sicrone. et carie. et samum. et pamphilia. et liciam. et anacarnasum. et rhodium. et phaselida. et choo. et sinedetarado. et gortinā. et endū. et cyprum. et cyrenē. Exemplum autem eorum scripserunt symoni principisacerduti. et populo uideorum. **L viii** **A**ntiochus autē rex applicuit castra in dora secundo. admouens ei semp manus et machinas faciens. et conclusit triphone ne p̄cederet. Et misit ei symon duo milia uiuē electorum in auxilium. et argentum et aurum et uasa copiosa. et noluit ea accipere. sed irrupit omnia que pactus ē cum eo antea. et alienauit se ab eo. Et misit ad eū

I.

athenobium unum de amicis suis: ut trac-
taret cum ipso dicens. **V**os tenetis ioppen
et gazaram. et arcem que est in iberlm cui
tates regni mei. fines earum desolasti. et fe-
cisti plagam magnam superiam. et dñati
estis p loca multa in regno meo. **H**unc ergo
tradidit ciuitates quas occupasti. et tributa
locorum quib' dominata estis. extra fines
uides. **S**in autē date p illis quingenta ta-
lenta argenti. et ceterum quod extermini-
asti. et tributorum ciuitatum alia talen-
ta quingenta. **S**in autē uenemus et expug-
nabim' uos. Et uenit athenobius amicus
regis in iberlm et uidit gloriam symonis.
et claritate in auro et argento. et appara-
tum copiosum et obstupuit. et reculit e-
uera regis. Et respondit symon et dixit ei.
Neque alienam terram sumpusimus. neque alie-
na detinemus. sed hereditatē patrū nōn
que ab initio nōn inuiste aliq tempore
possessa ē. **H**os ū tempus habentes. uindi-
camus hereditatē patrum inorū. Nam
de ioppen et gazara que expostulas. ipsi fa-
ciebant in populo plagam magnam. et in
regione nra. horum damus talenta centū.
Et non respondit illi uerbum. Reuersus
autē cum ira ad regem renunciauit ei uer-
ba ista. et gloriam symonis. et uiuera que
uidit. et iratus ē rex ira magna. Triphon
autem fuit naui in thorbsiada. Et con-
stituit rex cendebus ducem maritimū.
et exercitum equitum et peditum dedit illi.
et mandauit illi mouere castra contra fa-
ciem uide. et mandauit ei edificare cedro-
nem. et obstruere portas ciuitatis et debella-
re populum. Rex autē psequebatur tripho-
nem. et puerit cendebus iammam. et ce-
pit uitare plebem. et concilcare iudeam.
et captiuare pp̄lin et interficere. et edifi-
care cedronē. et collocauit illic equites et

107

exercitum. ut egressi pambularent iudeam indee/
sicut constituit circa. **L**viii. **E**t ascē-
dit iohannes de gazaris. et nunciauit symo-
ni patri suo. que fecit cendebus in populo
ipsorum. Et uocauit symon duos filios suos
seniores uidam et iohannē. et ait illis. **E**go
et frēs mei et domus patris mei. expugnau-
mus hostes isrl ab adolescentia usq; in hē
diē. et pspatū ē i māb' nris libare israel ali-
quotiens. **H**unc autem seniu. sed estote in
loco meo et frēs mej. et egressi pugnate pro
gentē nra. auxilium ū de celo uobecum sit.
Et elegit de regione iugita milia uirorū bel-
ligeratorum. et equites. et pfecti sunt ad cen-
debum. et dormierunt in modin. Et surrexe-
runt mane et abierunt in campū. et ecce ex-
eritus copiosus in obuiam illis peditum et eq-
uum. et fluvius torrens erat inter medium
ipsorum. **L**x. **E**t admouit castra
contra faciem eorum. ipse et populus eius. Et
uidit pp̄lin trepidantem ad transfretandum
torrentem. et transfretauit primus. Et uide-
runt eum uiri et transierunt post eum.
et diuisit pp̄lin et equites in medio peditum.
Stat autē equitatus aduersariorum copios
num. Et exclamauerunt sacris tubis. et in
fugam conuersus ē cendebus et castra ei.
et occiderunt ex eis multi uulnerati. residui
autem fugerunt in iunctionē. **T**ū uulnera-
tus uidas frat̄ iohannis. iohannes autē
insequitus ē eos. donec uenit cedronam qm̄
edificauit. Et fugerunt usq; ad turres que
erant in agris azoti. et succendit eas igni.
et occiderunt ex illis duo milia uirorū. et
reuersus ē uidcam in pace. **L**xi. **E**t
ypholomeus filius abobi. constitutus erat
dux in campo iericho. et habebat argentū
et aurū multum. Stat enim gener summi
sacerdotis. et exaltatum ē cor eius et uole-
bat optinere regionē. et cogitabat dolum

aduersus symonē et filios eius. ut tolleret eos. Symon autem pambulans ciuitates que erant in regione uidex. et sollicitudinem gerens earum. descendit in iherusalem ipse et mathathias filius eius et iudas. anno centesimo septuagesimo octavo mense undecimo hic mensis sabbath. Et suscepit eos filius abobi in munitiunculam que vocatur doce cum dolo quā edificauit. Et fecit eis comuiuum magnum: et abscondit illic viros. Et cum inebriatus esset symon et filii eius. surrexit ptholomitus cum suis et sumiserunt arma sua et uitrauerunt in comuiuum. et occiderunt eum et duos filios eius. et quosdam pueblos eius. et fecit deceptionem magnam in israel. et reddidit mala p homins. Et scripsit hec ptholomeus et misit regi. ut mittaret ei exercitum auxiliū et tradiceret regionē et ciuitates eorum et tributa. Et misit alios in gazaram tollere iohannē. et tribunis misit epistolas ut uenirent ad se et daret eis argentinū et aurum et dona. et alios misit occupare iherusalem et montem templi. Et percurrentes quidam nuntiauit iohanni in gazara quia perut pater eius et frēs eius et quia misit te quoque interfici. Ut audiuit autem uehementē expauit. et comprehendit viros qui uenerant p dēre eum. et occidit eos. Cognovit enim quia querebant eum p dēre. & cetera sermonum iohannis et bellorum eius. et bonarum uirtutum quibus fortiter gessit. et edificiū murorū quos extixit. et resumegstarum eius. ecce hec scripta sunt in libris dierum sacerdotij eius. ex quo factus est princeps sacerdotum post patrem suum.

Explīc liber machabeorum primus.
Inīciunt capitula in libro secundo.
Ubi occisus ē antiochē rex in templo nancē sacerdotib⁹

cum his qui cum eo erant.

- ii **D**e igne sancto q̄ fuit abscondit in puto.
- iii **O**े oratione rectim tenenda. et quod regis sanū manifestatiōē miraculum factū. **P**pha.
- iii **U**bi archa dñi et altare inclusa sunt ab iherusalem et de quinque libris q̄ s̄ iason sep̄it iūniū redacti.
- v **V**bi symon deuult: dona templi dñi. et mutat ehydorū ad auferenda ea. **E**cclodian.
- vi **V**bi sacerdotes et populi orant dñm ut deposita.
- vii **Q**uoniam eliodor uolens spoliare templi corrip̄t ē
- viii **S**ummus sacerdos oblatu sacrificio pthyodor orat ut aplaga liberetur.
- viii **D**e iisidris symonis p̄ditioris ē ea omnia sacerdotē.
- x **U**bi iason fr̄ om̄e p̄remio corrupt regem antiochum p̄adipsecendo summo sacerdotio.
- xi **U**bi iason misit argenti didraginas cc. ad sacrificium herculis. **F**ratre suo.
- xii **V**bi iason misit mehelauim regem. idem laus exclusit iasonē de sacerdotio. qui menela p̄ea amot ē succedente ei lisimacho.
- xiii **V**bi om̄as sacerdos occiditur. ab antiochico p̄mio menelai. **C**iso.
- xiii **U**bi occidit antiochē p̄ omnia sacerdote o-
- xv **U**bi app̄lo lisimachō occisus ē. recont̄ mehelau ap̄ regem agit. reū sententia ap̄ ptholomēū.
- xvi **D**e signis celestib⁹ apud iherosolimam. et de morte iasonis p̄sequitoris cauum.
- xvii **V**bi antiochē p̄sequens uideā. occiso populo ē templū expoliavit dux menelao.
- xviii **U**bi antiochus expoliato templo antiochiam p̄dē. reliquias p̄secutorib⁹ uideat. et ap̄ollomo p̄ quem populum interfecit. **M**urto.
- xix **U**bi iudas machabeus in deserto fieri more.
- xx **O**de edicto p̄sequitoris regis. et de passione dārum mulierū. et eorū q̄ igni crucifixi ap̄ philippo.
- xxi **D**e passione cleazari et vii. fratrum.
- xxii **O**de zelo uide et quoniam ptholomeus misericordem et goegiam adūs uideos.
- xxiii **V**bi iudas machabeus p̄ contentionē p̄p̄lū undicat p̄sequitores. rōngs uictu inchancon.

xxxii **V**bi duces aduersanorū supant exercitus uide. et
 fugiens inchanor antiochiam uenit. **F**ide.
 xxxv **U**bi antioch⁹ rex apud p̄spoli uictus turpit⁹ fugit ap
 xxxvi **V**bi dñs antioch⁹ plaga p̄cussit p̄sequentem uideos.
 xxxvii **V**bi antioch⁹ impens positus. peccatum agit.
 et uideis relaxat scribens eis.
 xxxviii **D**e morte antiochi et de oīibus eius. **F**ide.
 xxxix **U**bi uidas machabe⁹ iherolim⁹ recipit. & sollema celebra.
 xl **V**bi antioch⁹ filius regnum pacium optimus.
 xli **M**ugogias supatur p̄secutri uideoz et qđ uidet
 ydumos supauent et p̄ditores inuident.
 xlii **U**bi timotheus supatus ē & fugatus.
 xliii **D**e timotheo occiso. & cetera. & apollofane.
 xlviii **U**bi lyrias impugnat⁹ uidos supat & uida. **F**uidis.
 xlii **O**p̄tione lyrie & regis antioch⁹ romanorū cū
 xliii **U**bi ioppice dolo occiderunt. ^{toti} uides & uindica
 me de eis uidas: & de iannianitis.
 xlii **D**ecurrit qđ succedit uidas & deuidis arabis:
 xliii **U**bitimoth⁹ auida expugnatis ē. riuuis dimiss⁹
 p̄p̄ captiorum restitutione.
 xlvi **D**e p̄lisis uide machabe⁹ aduersor⁹ & ad ecclasi⁹.
 xl **V**bi cum georgia pugnauit uidas & ipsi p̄figam euia
 dent exercitum eius fugant.
 xli **V**bi occisi sunt iudicio dī qđ de ydolis furati sunt.
 xlii **D**e resurrectionis spe roblaw sacrificio p̄desinatis.
 xliii **U**bi antioch⁹ amasēs cum exercitu uenit inuidam
 & menelaum p̄uanicatorem occidit. **F**terū.
 xlvi **U**bi incastris antioch⁹ noctu uidas cum suis occidit
 quatuor milia uirorū & maximū numerū defā.
 xlv **V**bi uic⁹ antioch⁹ reis ē in greciā cum uideis et
 p̄bolomis hoc agre ferentes lyrias allogunt.
 xlvi **V**bi demetri⁹ ceuuit regnū. & alchim⁹ apud eum
 accusat uideos. **F**uidam.
 xlvi **U**bi demetri⁹ mactat manorē ad uitificandum
 xlvii **V**bi inchanor pacem nungit cum uida.
 xlviii **V**bi tursim accusante alchimo iubet rex pacē sol
 ui & iunctū ad se uidam mitt⁹.
 l **V**bi machabeus fugit man⁹ inchanoris.
 li **U**bi comitat nicanor sacerdotib⁹ ut uida tulerit.
 lii **O**ce raria presbitero.

liii **U**bi meane supbia datus blasphemat. et uidas
 suos exhortatur. **F**canos.

liii **U**bi uida pugnante uicēdū. ^{xxv.} mult⁹ cecidit in

lv **U**bi caput et manū inchanoris uidas absidi pre
 cipit et iherosolimam mitt⁹. **I**ncepit liber
 machabeorū scđs.

R A T R I B

qui sunt p̄egyptum ui
 deis salutē dicunt frēs
 qui sunt in iherolimis
 uidei. et qui in regione
 uidea. et pacem bonam. Bene
 faciat uobis d̄s et meminire
 testamenti sui quod ad abra
 ham et ysaac et iacob locut⁹
 ē seniorū suorum fidelium: &
 det uobis cor omnibus ut colatis eum. et
 faciat eum uoluntatem in coede magno et
 animo uolenti. Adapiat cor uīm in lege
 sua. et in preceptis suis: et faciat pacem. Ex
 audiatur orationes uīas et reconciliat uobis:
 nec uos deserat in tempore malo. Et nunc
 hic sumus orantes p̄ uobis. Regnante de
 metio anno centesimo sexagesimo nono.
 nos uidei scripsimus uobis in tribulatione.
 et impetu qui supuēnit nobis in istis anni
 ex quo recessit iason⁹ a sc̄a terra et a regno.
 Portam succenderunt et effuderunt sangu
 nem innocentē. & orauimus ad dñm et
 exauditi sumus: et optulimus sacrificiū
 et simulāgiū. et accendimus lucernas.
 et p̄posuimus panes. Et nunc frequenta
 te dies scenophegie mensis casleū.

Agno centesimo octogesimo octauo. p̄p̄ls
 qui ē iherosolimis et in uidea. senatus qđ
 et uidas. aristobolo magistro p̄tholomei
 regis qui ē de genere cristian⁹ sacerdotum.
 et his qui in egypto sunt uideis salutē et sa
 nitatē. De magnis periculis a dō libati.
 magnifice grās agimus ipsi: ut pote qđ

uersus talem regem dimicauimus. Ipse enim ebullit fecit de p̄fide eos qui pugnauerunt contra nos. Nam cum in p̄fide esset dux ipse et cum ipso minens exercitus. cecidit in templo nānē. consilio decepto sacerdotis nānē. Etenim cum ea habittaturus uenit ad locum antiochē et amici eius. et ut acciperent pecunias multas dotes nomine. Cumq; p̄posuissent eas sacerdotes nānē. et ipse cum paucis ingressus esset intra ambitum fani. clauserunt templū cum intrasset antiochus apertoq; occulto aditu templi intentes lapides percusserunt duce. et q; cum eo erant. et diuaserunt membratum. et captib; amputatis foras piecerunt. Per omnia benedictus d̄s qui tradidit ipsos. **ii.**

Facturi igitur quinta et uicesima die mēsis caslei purificationē templi necessariū durumus significare uobis ut et uos q̄q; agatis diem scenophegie. et diem ignis q̄ datus ē quando neemias edificato tēplo et altari optulit sacrificia. Nam cum in p̄fide ducerentur patres nūi sacerdotes qui tunc dī cultores erant. acceptum ignē de altari occulte absconderunt in ualle ubi erat puteus altus siccus. et in eo constituti sunt eum ita ut omnib; ignotus esset locus. Cū preterisseant autē multi anni. et placuit deo ut mitteret neemias a rege p̄sidis ne potes sacerdotum illorum qui abscondentur misit ad requirendum ignē. Et sicut narrauerunt nob̄ non inuenierunt ignem sed aquam crassam. & uisit eos haurire et asserre sibi. Et sacrificia que imposita erāt uisit sacerdos neemias asp̄gi aqua ipsa. et ligna. et que erant supposita. atq; hoc factum ē. Et tempus affuit quo sol resul sit qui prius erat in nubilo. accessus ē ignis magnus ita ut omnes mirarentur. Orationē autē facebant omnes sacerdotes

dum cōsumaretur sacrificiū ionatha incho ante. ceteris autē respondentib;. Et meam oratio hunc habens modum. **iii.**

Deū d̄s omnium creator terribilis et formidustus et misericors. qui solus es rex bonis. solus prestans. solus iustus et omnipotens et eternus. qui liberas isrl de omni malo. q̄ fecisti patres electos et sanctificasti eos. ac cipe sacrificium puniūso p̄plo tuo israel. et custodi partem tuam et scūifica. congrega dispōsitionē nrām et libera eos qui seruunt gentib; contemptos et abominationes respice. ut sciānt gentes quod tu es d̄s noster. Afflige opprimentes. et contumeliam facientes in supbia. Constitue populi tuum in loco scō tuo. sicut dixit moysē. Sacerdotes autē psallebant ymnos. alq; quo consuētū esset sacrificium. Cum autē consummatum fuisset sacrificiū. residua aqua neemias usit lapides maiores p̄fundī. Quod ut factum ē flamma ex eis accensa ē. sed ex lumine qđ resulit ab altari consumpta ē. Ut uā infestata res ē renunciatiū ē regi psanum quod in loco in quo ignē absconderant hi qui translati fuerant sacerdotes aqua appanuit de qua neemias et qui cōerant purificauit sacrificia. Considerans autē rex et rem diligenter examinans fecit ei templū et si quibus donabat rex multa bona accepbat ex hoc et tribuebat. Appellauit autē neemias hunc locum nephār quod interptatur purificatio. Nocatur autē apud plures nephī. **iii.** **I**quenatur autē indecōnitib; ueremis pp̄hete. qđ uisit eos ignē accepere qui transmigrabantur ut significatum est. et ut mandauit transmigratis et dedit ilis legē ne obliuiscerent p̄cepta dñi. et ut exercenter mentib; uidentes simulachra aurea et argentea. et ornamenta eorū et alia huimodi dicens. hortatur ne legem amouerent

de corde suo. Crat autem in ipsa scriptura quo modo tabernaculum et arca misit prophetam duno responso ad se facto comitari secum usq; quo exire in monte inque moyses ascendit et uidit di hereditatem. Et uenit ibi iheremias inuenit locum speluncę et tabernaculum. et arcam et altare incensi intulit illuc. et ostium obstruxit. Et accesserunt quidam simul q̄ sequabantur ut notaret sibi locū: et nō potuerunt inuenire. Ut autem cognovit iheremias culpans illos dixit quod ignotus erit locus. donec congregetur dñs congregatiōne populi et p̄petuus fiat. et tunc dñs ostendet hec. et apparebit maiestas dñi. et nubes erit sicut moysi manifestabat. et sicut cū salemōn petuit ut locis sanctificaretur magno deo manifestabat hec. et ut sapientiam habens optulit sacrificiū dedicationis et consummationis templi. sicut et moyses orabat ad dñm. et descendit ignis de celo et consumpsit holocaustum. Et dixit moyses. eo quod ī hoc mandatum qđ erat p̄ peccato: et consupsumē. Similiter et salemōn. octo dieb̄ celebrauit dedicationē. Inferebant autem in despōtib̄ et commentarijs neemis. hec eadē. Et construens bibliotecam congregauit de regionib̄ libros. et prophetarum et dñi et ep̄cl̄as regum. et de donarū. Similiter autem et iudas ea que didicerat p̄ bellum. qđ nobis acciderat. congregauit omnia. et fuit apud nos. Si ergo desideratis hec: mittite qui sperant uobis. Acturi itaq; purificationē. scruplūs uobis. Bene igitur facietis. si egeritis hos dies. Deus autem qui liberauit populum suū. et reddidit hereditatē omnib̄. et regnum et sacerdotium et sc̄ificatiōne sicut promisit in lege. speramus quod cito nr̄i miserebit̄. et congregabit de subcelo in locum sc̄im. Eripuit enim nos de magnis pīculis. et locum pur-

gauit. De uida uī machabeo et de fr̄ib̄ eius: et de templi magni purificatione. et de archē dedicatione. sed et de prebus que pertinēt ad antiochum nobilem. et filium eius cupatorem. et de illuminationib̄ que de celo facte sunt ad eos qui p̄uidēs fortiter fecerunt. ita ut uniuersam regionē cum paucis essent uidearent. et barbarā multitudinē fugarent. & famosissimum toto orbe templū recuperarent. et ciuitatem liberarent. ut leges que abolēdē erant restituerent dñs cum omni tranquillitate. p̄ p̄icio facto illis. itemq; ab iasonē cireneo quinq; libris comp̄hensa. temptauimus nos uno uolumine breuiare. Considerantes enim multitudinē librorū. et difficultatem uoleritis aggredi narrationes hystoriarū. ppter multitudinē rerum. Curauimus uolentibus quidē legere ut esset animi oblectatio. studiosis ū ut facile possint memorie commindare. Omnib̄ autem legentib̄ utilitas confertur. Et nob̄ quidē ipsis qui opus hoc breuiandi causa suscepimus. nō facile labore immo uero negotiū plenum uigilarū et sudoris assumpsimus. sicut hi qui p̄parant coniūnū. et querunt aliorum uoluntati patere. propt̄ multorū grām libenter labore sustinemus. ueritatē quidem de singulis auctorib̄ concedentes. ipsi autem scđm datam formam breuitatē studentes. Sicut enim nouē domus architecto de uniuersa structura curandū est. ei ū qui p̄m̄ gere conatur que apta sunt ad ornatum exquirēndā sunt. ita estimandū est in nobis. Et enī intellectum colligere et ordinare sermonē. et curiosius parcs singulas quaq; inquireat. hystorie congruit auctori breuitatē ū dictionis sectari. et extitio nes rerum uitare breuianti concedendum ē. Hinc igitur narrationē incipiemus. de p̄fatione tantū dixisse sufficiat. Stultum etenim ē ante hystoriā effluere. in ipsa autem hystoria succingi.

Igitur cū sancta ciuitas habitaretur in omni pace leges etiam adhuc optime custodirent ppter om̄e pontificis pietatē et animos odio habentes mala. fiebat ut ipsi reges et p̄ncipes locum suum summo honore dignum duceret. et templum maximis munibus illustraret. ita ut seleucus a sye rex de redditibus suis prestartet omnib⁹ sūptus ad ministerium sacrifici orum p̄tentes. Symon autē de tribu beniam p̄positus templi constitutus conten debat obſtente ſibi principe ſacerdotum unquā aliquid in ciuitate moliri. Sed cum uincere om̄iam n̄ posset. uenit ad apolloniu tharsee filiu. qui illo tempore erat dux celeſyrie et feneſis. et nunciauit ei pecunias innumerabilib⁹ plenium ē et ranum iherosolimis. et communies copias immensas ē que n̄ pertinet ad rationē ſacrificiorū. ē autē poſſible ſub potestate regis cadere uiuēſa. Cumq; retulifſet apollonius ad regem de pecunias que delatae erant. ille ac cerſitū heliodorum qui erat ſup negocia eius. misit cum mandatis ut p̄dictam pecuniam traſportaret. Statimq; heliodor iter aggressus. ſpecie quidem quaſi p̄ceſſi am et feneſe ciuitates eſſet pagraturus. re autē uera regis p̄poſitum pſecturnis. Si cum uenifſet iherosolimā et benigna a ſimo ſacerdote in ciuitate eſſet uifceptus. narrauit ei de dato uidicio pecuniarū et cui⁹ rei grā ad eſſet apuit. Introgabat autē ſi hec uere ita eſſent. Tunc ſumm⁹ ſacerdos oſtendit deposita hec eſſe. in uictualia uiduarum ac pupillorū. q. uedam ū ē huc cani tobie uiri ualde eminens. in his que detulerat impius Symon. uiuēſa autē auri talenta ducenta ē. et argenti quadringenta. d. ecipiu⁹ eos qui credidifſet loco et templo qđ p̄nuſum mundum honoratur. p̄ ſu ueneratione et ſcītate

impossibile om̄ino eſſe. **vii.** **A**t illa phis que habebat in mandatis a rege dicebat om̄i genere regi ea deſerenda. Conſtituta autē die intabat de hiſ eliodorus ordi naturus. Non modica ū p̄nuſam ciuitatem erat trepidatio. Sacerdotes autē ante altare cum ſacerdotiſ talibus ſtolis iactauerunt ſe et muocabant de celo eū qui de depositis legem posuit. ut hiſ qui deponuerant ea ſalua cuſtodirent. Jam ū qui uidet ſummi ſacerdotis uitum. mente uulnerabatur. facies enim et color immutat⁹ declarabat internum animu dolorē. Circumſuſa enim erat uiro iherosolima quēdā et horror corporis p̄ quam manifestus aſpiciens dolor cor diſ eius efficiebat. Alij etiam gregati de domib⁹ confluabant publica ſuppliacione obſeruantes p̄ eo quod in contemptū locus eū uenturus. Accincteq; mulieres alicui pect⁹ p̄ plateas confluabant. ſed et uirgines quę coelus erant. percurribant ad om̄ia. Alij autē ad muros quēdam ū p̄ fenefras p̄ſpiciabant. Vmversi autē p̄tendentes manū in celum p̄cabant. Erat enim miſera comiuita multitudinis. et magis ſacerdotes in agone conſtituta exspectatio. Et hi quidē muocabant omnipotentē dīn. ut credita ſibi hiſ qui crederant cum om̄i integritat conſeruarent. **viii.** Heliodorus autē quod decreuerat pſci ebat. eodem loco ipſe cum ſatellitib⁹ circa etanum pſens. ſed ſp̄c omnipotentis magnā fecit ſu ſteſtionalis ciuidentiā ita ut om̄is qui auſi fuerant parere ei ruentis di uirtute indiſſolutionē et formidinē conuerterent. Apparuit autē illis quidam equis terribile habens ſeffore optimis opūntitis ornatus. isq; cū impetu heliodoro priores calces eliſit. Qui au temei ſedebat. uidebat arma habere aurea. Alij etiam apparuerunt duo uiuenes uirtute decori optimi gla. ſpeciosiq; amictu. q;

circumsternerunt eum et ex utraq; parte fla
gellabant sine intermissione multis plagiis
uerberantes. Subito autē eliodorus concidit
in terra cumq; multa caligine circūfusū
rapuerunt atq; in sella gestatoria postū
accerunt. Et is qui cum multis cursoribus
et satellitib; p̄dictum ingressus est granū
portabatur nullo sibi auxiliū ferente. ina
mfecta cognita dī virtute. Et ille quidē
p̄dumā virtutē rasebat mutus. atq; omni
spe et salute priuat. hi autē dn̄m benedi
cebant. quia magnificauit locum suū et
temptū quod paulo ante timore ac tumul
tu erat plenū. apparente omnipotente
dn̄o gaudio et leticia impletum est. **viii.**
Tunc n̄ ex amicis eliodori quidā rogabant
confestim om̄ia ut uiuocaret altissimum
et uitā donaret ei. qui in supremo spū
erat constitut. Considerans autē summū
sacerdos neforte rex suspicaret malitiam
agñā et uideis circa eliodorum consum
matam optulit p̄ salutē uiri hostiam
salutare. Cumq; summus sacerdos exora
ret idē uiuens eisdē uestib; amicti as
stantes eliodoro dixerunt. Om̄e sacer
doi grās age. Nam pp̄ter cum tibi dn̄s uitā
donauit. Tu autē ab eo flagellatus nuncia
omnib; magnalia dī et potestate. Et his di
cas n̄ comparuerunt. Heliodorus aut̄ ho
stra deo oblata. et uotis magnis p̄missis ei
qui uiuere illi concessit. et om̄e grās agens.
recepto exercitu repedabat ad regē. Testaba
tur autē omnib; ea que sub oculis suis uide
rat opera magni dei. Cum autē rex interro
gasset heliodorū quis esset aptus adhuc se
mel iherosolimis mitti. ait. Si quē habes
hostē aut regū tuū insidiatorē mitte illuc
et flagellatum cū recipies. si tam̄ euasent
eo quod in loco sit uere dī quedā uirtus.
Nam ipse qui habet in celis habitationē

uistator et adiutor ē loci illius: et ueni
entes ad malefaciendum peccat ac p̄dit.
Igitur de heliodoro et erari custodia ita se
res habet. **viii.** **S**ymon autē predict⁹
pecuniarum et patr̄e delator male loque
batur de onia. tanquam ipse heliodorum
instigasset ad hec. et ipse fuisse incentor
malorū p̄uisoremq; ciuitatis. ac defenso
rem gentis sue. et emulatorē legis dī. aude
bat insidiatorē regni dicere. Sed cū iniuri
cię in tantum p̄cederent. ut etiam p̄ q̄sdā
symonis necessarios homicidia fierent. co
siderans omias piculū contentionis. et apol
lonium insanire ut pote ducē celestynē
et fenicis ad agendam maliciam symonis.
ad regem se contulit n̄ ut ciuium accusator.
S̄ communem utilitatē apud semetipsum uni
uerse multititudinis considerans. Videbat
enim sine regali p̄udentia impossibile esse
pacem rebus dari. nec symone posse cessare
a striticia sua. **x.** **S**ed post seleu
ci uite excessum. cum suscepisset regnū
antiochus qui nobilis appellabatur. ambie
bat iason frater om̄e summū sacerdotium.
adito rege. p̄mittens ei argenti talenta tre
centa et sexaginta. et ex redditib; alii talen
ta octoginta. sup̄ hec p̄mittebat ei et alia
centum quinquaginta. si potestati eius con
cederetur gymnasium et ephebian sibi co
struere. et eos qui in iherosolimis erant
antiochenos scribere. Quod cum rex an
nuisset. et optimisset principatum statim
ad gentilem nūm contribules suos trans
ferre ceptit. Et amotis his que humanita
tis causa uideis a regib; fuerant constituta
piohannē patr̄e eupolemij qui apud ro
manos de amictia et societate functus ē
legatione legitima. ciuiū uira destitutus.
prauia instituta sanctebat. Etenim ausus
ē sub ipsa arte gymnasium constituere. &

optimos quosq; epheborum in lupanaribus ponere. Erat autem hoc nū incusus sed incrementum quoddā. et pfectus gentilis et alienigenē conuersationis. ppter impī & nū sacerdotis iasonis nefarium et inauditū scelus. ita ut sacerdotes iam nū circa altaris officia dediti essent. sed contempto templo et sacrificiū neglectis. festinarent particeps fieri palestris. et pbitiōis eius inuiste et in exercitijs disci. et patios quidē homines nichil habentes. grecas glās optimas arbitrabantur. quarum grā pericula sa eos contentio habebat. et eorum institta emulabantur. ac p omnia his consumiles esse cupiebant. quos hostes et pemptores habuerant. In leges eum diuinās impie agere. impune non cedit. sed hec sequens temp' declarabit. **xl.**

Cumq; qn quennalis agon tyro celebraretur. et rex presens esset. misit iason facinorosus ab iberosolimis uiros peccatores. portantes argenti didragnas trecentas in sacrificijs herculis. quas postulauerunt hi qui asportauerant ne in sacrificijs erogarentur. quia nū oportet. sed in alios sumptus eas deputari. **S**ed he oblate sunt quidem ab eo qui nuse rat in sacrificium herculis. propter presentes autē datē sē i fabricā nauii tremū. Misso autem in egypto appollonio nesthei filio. ppter primates ptholomei philometoris regis. cum cognouisset antiochus alienum se a negotiis regni effectum. pprīs utilitatib' consulens. pfectus unde uenit ioppen. et inde iberosolimam. Et magnifice ab iasonē et ciuitate susceptus. cum facularum luminib' et laudib' ingress' **B**ē. et inde in seniōe exercitum coniit. **C**et post trienni tempus misit **xli.** iason menelaum supradicti symonis frēm portantē pecunias regi. et de ne-

gociis necessarijs responsa platurum. At ille commendatus regi. cum magnificasset faciem potestatis eius in semicupsum recerit summum sacerdotium. supponens iasoni talenta argenti trecenta. Acceptisq; a rege mandatis uenit nichil quidem dignū habens sacerdotio. annum uero crudelis tyranni. et ferre belue iram gerens. Et iason quidē qui p pnum frēm captiuauerat. ipse deceptus p fugis in ammaniten expulsus ē regionem. menelaus autē principatum quidem optinuit. De pecunis uero regi. pmissis nichil agebat. cum exactionē ficeret. sostratus q; arti erat ppostus. Nam ad hunc gratio uechigalum pmebat. Quam obcausam uq; ad regem sē uocati. Menelaus amot' ē sacerdotio. succendent lysimacho frē suo. sostrat' autē prelatus ē cypris. **xiii.** **E**t uero hec agerentur. contigit tharsenses et malotas seditionē mouere. eo quod antiochi concubine regis dono essent datæ. festinanter itaq; rex uenit sedare illos. relicto suffecto uno ex comittib' sius andronico. Ratus autem menelaus accepisse se tempus oportūm aurea quedam uasa templo furat' donauit andronico. et alia uenididerat tyro et p uicinas ciuitates. Quod cum etiam cognouisset omias arguebat eum. ipse in loco tuto se continens antiochie seuis dafne. Vnde menelaus accedens ad andronicum. rogabat ut omia interficeret. Quicun uenisset ad omam. et datis dextris cum ure urando. quamvis cēt ei suspectus suassidē asylo pcedere. statim eū penit non uert' iusticiam. Ob quam causam nū solū uidei sed et aliq; quoq; nationes indignabant'. **S**ed moleste ferebant de necē tanti uiri iusta. Sed regressum regem de clacie locis **xliii.** adierunt uidei apud antiochiam simul et greci conquerentes de unqua necē omis-

119

Constitutus itaq; usq; ad animā antioch² &
stetis ad muschiam lacrimas fudit. recorda-
tus defuncti sobrietate et modestia. Accen-
susq; animis andronicū purpura extū
circumduci p̄ totam ciuitatem iubet. et in
eodem loco quo moniam impietate commi-
scat sacrilegum ira priuari. dñō illi digna-
peiam retribuente. **xv.** **M**ultis
autē sacrilegis in templo alisimacho cō-
missis menelai consilio et diuulgata fama
congregata ē multitudo adūsum lisima-
chum multo iam auro exportato. Turbis
autem insurgentib² et animis ira repletis.
lisimachus armatis fere tribus milibus
inquis manib² uti cepit. duce quodam
tyranno etate pariter et dementia puecto.
Sic intellexerunt conatum lisimachi aliū
lapides. aliū fustes ualidos artipuerit. qui
dum uero cinerem in lisimachum iaceret. &
multi quidem uulniciati. quidam autē pro-
stati. omnes ū in fugam uerti sunt. Ipsiū
ciuiam sacrilegum secus erarum int̄fecerē.
de hisq; cepit uidetur aduersus menelaū.
agrat. & cum uenisset rex tyrum ad ipsum
negocium deculerunt. missi uiri tres a seino
ribus. Et cum suparetur menelaus. p̄misit
pholomeo multas pecunias dare ad sua
dendū regem. Itaq; pholomeus in quodā
anno postum. quasi refrigerandi grā regem
adūt. et a sententia deduxit. et menelaum
quidem uiuere se malicie reuī criminib²
absolut. miseros autē qui etiam apud sci-
tas causam dixissent. innocentes uidicare-
tur. quos morte damnauit. Cito ḡ multā
penam dederunt qui p̄ ciuitate et popu-
lo escaens uasis causam p̄sequi sunt. Qm̄
obrem tyru quoq; indignati. erga sepulti-
tam eorum liberalissimi getterunt. Mene-
laus autē ppter eorum qui in potentia erat
auaritiam p̄manebat in potestate. crescens

111

in malitia & ad insidias cūnum. **xvi.** **E**o
dem tempore antioch² sedām p̄fectionē para-
uit in egyptum. Contigit autem p̄ uniu-
lam iherosolimorum ciuitatē. uideri dieb²
quadraginta p̄ aera equites discurrentes.
auratas stolas habentes et hastas quasi co-
hortes armatas. et currus equorum p̄ ordine
digestos. et congressiones fieri communis.
et scutorum motus. et galatorum multitu-
dimen gladiis districis. et celorum tactus.
et aureorum armorum splendorem. omnisq;
generis loricarum. Quappter omnes rogabāt
in bonum monstra conuert. Sed cum falsus
rum̄ exisset tanquam uita excessisset antioch²
assumptis iasog non minus mille uiri repente
agress² ē ciuitatē. et ciuib² ad murū cōuolan-
tibus ad ultimū comprebensa ciuitate me-
nelaus fugit in arce. Jason uero n̄ parcerat
in cede ciuib² suis. nec cogitabat p̄spitatem
aduersus cognatos. malum esse maximū
arbitrans hostium et n̄ ciuum se trophe-
a capturum. Et principatum quidē non
optimū. finem ū insidiarum siuatum con-
fusionē cepit. & p̄fugis iterū abiit in am-
manitide. Ad ultimum inextiū suū con-
clusus ab archa arabum tyrum. fugiens
de ciuitate in ciuitatē. omnib² odiosus ut
refugalegum. et exercitabilis ut patrē dela-
tor et ciuum hostis. in egyptum exsusus ē.
Et qui multos de patria sua expulerat pere-
gre penit. lacedemonas p̄fectus quasi pro
cognitione ibi refugium habitunis. Et qui
insepultos abiecerat multos. ipse illamenta-
tus et insepultus abicitur. sepultura neq;
peregrina usus. neq; patrio sepulchro par-
ticipans. **xvii.** **H**is ita gestis
suspiciatus ē rex societate deserturos uideos.
et ob hoc p̄fectus ex egypto efferratis animis.
ciuitatem quidem armis cepit. uisit autē
multib² interficer. nec parcere occursantib²

et per domos ascendentibus trucidare. fiebat ergo cedes uenenum a senorum. mulierum et natorum exterminia. uirginumque et parvorum locum necesse. Erant autem toto triduo octoginta milia infecti. quadraginta milia uiuchi non minus autem uenundati. Sed nec ista sufficiunt. Ausus est intrare templum universitate terreni sanctius. menelao ductore qui legum et patre fuit peditor. et scelesti manib[us] sumens scā uasa. que ab aliis regibus et ciuitatibus erant posita ad ornatum loci et gloriam. contrectabat indigne et contumacib[us]. Ita alienatus mente antiochus non considerabat quod propter peccata habitandum ciuitatem modicum dominum fuerat iuratus; propter quod et accidit circa locū despectio. Alioquin nisi contigisset eos multis peccatis esse inuolitos. sicut heliodorus qui missus est a seleuco rege ad expoliandum etiam hic statim adueniens flagellatus et repulsus utique fuisset ab audacia. Verum non propter locum gentes. sed propter gentem locum dñs elegit. ideoque et ipse locus particeps factus est populi malorum. Postea autem fiet socius et honorū ac qui derelictus est in ira dī omnipotentis. iterum in magni dñi reconciliatione cum summa glā exaltabitur. **xviii.** **I**ntra antiochus mille octingentis ablatis de templo talentis. uelociter antiochiam regressus est. existimans se per superbiam tenaciam ad nauigandum. pelagus uero ad iter agendum deuicturum. propter mentis elationē. Reliquit autem et propositos ad affligendam gentem. iherolymis quidē philippum genere frigē. moribus crudeliorem eo ipso a quo constitutus est. in garizmū autem andromachū et menelaum. qui grauius quam ceteri uniuersitatem ei uerbant ciuib[us]. Cumque appositus esset contra uideos misit odiosum principem

apollonium cum exercitu ingenti et duobus milibus. precipiens ei omnes p[ro]fecte etatis interficere. mulieres ac uirgenes uendere. Qui cum uenisset iherosolima. pacem simulans qui euit usq[ue] ad scēnū diem sabbati. et tunc senatus iudeis arma capere suis p[re]cepit. omnesque ad spectaculū p[re]cesserant trucidari. et ciuitatem cum armatis discurrens ingentē multitudinem p[re]mit. **xix.** **I**udas autem machabeus qui decimus fuerat secesserat in desertum locum ibique inter feras uitam in montibus. cum suis agebat. et semi cibo uescentes demorabantur. ne participes essent coniunctionis. **xx.** **S**ed non post multum temporis misit rex senem quendam antiochenum qui compellere uideos ut se transferrent a patruis et dī legibus contaminare etiam quod in iherosolimi erat templum. et cognominare ious olimpi. et in garizmū p[ro]ut erant hi qui locum inhabebant ious hospitalis. Pessima autem et universis grauis malorum erat incurso. nam templum luxuria et commissationib[us] erat plenum. et escortantium cum mercenariis sacrisque edibus mulieres se ultra ingerebat introferentes ea que non habebat. Altare etiam plenum erat illicitis. que legibus prohibebantur. H[oc]que autem sabbata custodiebantur. neque dies sollemnes patruis seruabantur. nec simpliciter se quisquam iudeum esse confitebatur. Ducebantur autem cum amara necessitate. inde natalis regis ad sacrificia. Et cum liberi sacra celebrarentur. cogebantur hedera coronati libero circumire. Decretum autem erat in proximas gentilium ciuitates suggesterentibus p[ro]tholomeis. ut pari modo et ipsi apud se uideos agerent ut sacrificarent. eos autem qui nollent transire ad multitudina gentilium interficerent. Erat ergo uidere miseria. duæ enim mulieres delate sunt

natos suis circumcidisse. Quas infantibus adubera suspensis cum publice peccata circunduxissent primi pueri pueri auerunt. Alii uero ad proximas coemtes speluncas. et latenter sabbati diem celebrantes. cum indicati essent philippo flaminis successi sunt quod uerebantur propter religionem et obseruantiam manu subiungit auxilium ferre. Obscuruimus autem eos qui hunc librum lecti sunt ne abhorressant propter aduersos casus. sed reputent ea que acciderunt non ad iniuriam sed ad corruptionem generis esse nra. Item multo tempore non sine re peccatoribus ex sententia agere. sed statim uitioses adhibere magni beneficium est indicium. Non enim sicut in aliis nationibus dominus patienter expectat ut eas eum iudicii dei uenerit in plenitudine peccatorum puniat. Ita et nobis statuit ut peccatis nostris infinem deuolutis. ita demum in nos iudicet. propter quod minima anobis insediam suam amonet. Corripiens uero in aduersis populi suum non dereliquit. sed hec nobis ad commotionem legentium dicta sunt paucis. Jam autem uenientium est ad narrationem. **xxi** gratias eleazarus unus de prioribus scribariis etate puerulus. et uultu decorus. aperito ore vians compellebatur canem porcinam manducare. At ille glosam mortem magis quam odibilem uitam amplectens. uoluntate prebat ad supplicium. Intuisit autem quemadmodum oportet accidere. patiens sustinens. destinauit non amittere illam. propter uitum anorem. Hi autem qui astabant iugula miseratione comotis propter antiquam uiri amicitiam tollentes cum ferro. rogabant afferri carnes quibus uita licet. ut simularet manducasse sicut rex imperauerat de sacrificiis carnis. ut hoc facto a morte liberaretur. et propter

ueterem amicitiam hanc in eo facerent humanitatem. At ille cogitare cepit etatis ac senectutis sue eminentiam dignam. et ingenuitatem nobilitatis canicie atque a pueris optimae consultationis. et secundum se et a deo conditae legis constituta. respondit cito dicens. primiti se uelle in infernum. Non enim tam uiram dignum est inquit fingere ut multi adolescentium arbitrantes eleazarum nona gluta amorum transisse ad uitam alienigenarum. et ipsi propter meam simulationem et propter modicum corruptibilis uite tempus decipiuntur. et per hoc maculam atque execrationem meam senectutem conquirantur. Nam et si in presenti tempore supplicis bonum eripitur. si manus omnipotentis neque uiuens neque defunctus effugiam. Quia obrem fortiter uitam excedendo. senectute quidem dignus apparebo. adolescentibus autem forte exemplum derelinquam. si prompto animo ac fortiter per grauissimis ac scississimis legibus honesta morte perfungar. His dictis. consternatus ad supplicium trahebatur. Hi autem qui cum ducebant et paulo ante fuerant mittores. miram uersi sunt propter sermones ab eo dictos. quos illi per arrogantium platos arbitrabantur. Sed cum plagiis pimeretur. ingenuit et dixit. Domine qui habes scientiam manifeste sis tu quia cum a morte possim liberari. diuinos corporis sustineo doloris. sed in animam uero propter timorem tuum libenter hec patior. Et iste quidem hoc modo uita decessit. non solum uiuenibus. sed et umbras genti memoriam mortis sue ad exemplum uirtutis et fortitudinis detinquentes.

Contigit autem et septem fratribus cum matre apprehensos compelli a rege contingere contra fas carnes porcinas. flagris et taureis cruciatos. Unus autem ex illis qui erat primus sic ait. Quid queris. aut quid

uis discere a nobis? Parati sumus mori magis quam patias di leges preuaricari. **I**ntratus itaq; rex uissit sartagines et ollas ceneas succendi. Quibus statim successis uissit ei qui prior fuerat loquutus amputari lingua. et ante captus abstracta. summas quoq; manus et pedes prescidi. ceteris eius fratribus et matre insipientib;. Et cum iam p omnia inutilis factus esset. uissit ignem admoueri. et adhuc spirantem torren in sartagine. In qua cum diu cruciaretur. ceteri uia cum matre immuncem se hortabatur mori fortiter. dicentes. **D**ns d's aspiciat uentatem et consolabitur in nobis. quemadmodum p ptestatione canticis declarauit moyses. et in scriuis suis consolabitur.

Mortuo itaq; illo primo hoc modo. sequente deducebant ad illudendum. Et ante capite eius cum capillis abstracta. interrogabant si manducaret priusquam toto corpore per imbra singula puniretur. Ad ille respondens patria uoce dixit. Non faciam. Propter qd et iste sequentia loco. prumi tormenta suscepit. et in ultimo spū constitutus sic ait.

Tu quidem scelustissime in presenti uitâ nō pdis. sed rex mundi defunctoris nos p suis legibus in eâne uitâ resurrectione suscitabit.

Post hunc tercius illudebat. et lingua p stulatus cito ptulit. et manu' constanter extendit. et cum fiducia ait. E celo ista possideo. sed ppter d'i leges nunc hec ipsa despicio. qm ab ipso me ea receptum spero. In his autē rex et qui cum ipso erant mirabant adolescentis animū. quod tanquam nichil deduceret cuiusq; **E**t hoc ita defuncto. quartum similiter uxabant torquentes. Et cum iam eēt ad mortē. sic ait. Poci' ē ab hominibus morti datos spem expectare a dō iterum ab ipso resuscitandos. t' eum resurrectio ad uitam n̄ erit. **E**t cum ad

mouissent quintū. uerabunt eum. At ille respiciens in eum dixit. Potestā inter homines habens. cum sis corruptibilis facis qd uis. Noli autē putare genus n̄m a deo esse derelictum. Patienter sustine et iudebis magna potestas ipsius qualiter te et semen tuū torquebit. **P**ost hunc ducebant et serui. Quid si monsuepius sic ait. Noli frustra errare. nos enim pp̄t nos metiplos hec patim. quia peccatum in dñm nr̄m. et digna admiratione facta sunt in nobis. Tu autē ne existimes tibi impune futurū quod contra deum pugnare temptaueris. ... Supra modum autē mat̄ mirabilis. et honorū memoria digna. que peantes septem filios sub unius diei tempore conspiciens. bono animo ferbat. ppter spem quā in deum habebat singulos illo' hortabatur patria uoce forte repleta sapientia. et semine cogitationi malculum animū inferens dixit ad eos. Hoclo qualiter in utero meo apparuisti. neq; enim ego sp̄m et animam donavi uob̄ et uitam. et singulorum imbra. non ego ipsa compagi. sed enim mundi creator. qui formauit hominis natuitatē. quiq; hominum uiuent origine. et sp̄m uobis iterum cum misericordia reddet et uitam. sicut nunc uos metiplos despiciatis ppter leges eius. **A**ntiochus autē contemptu se arbitratim simul et exprobantis uoce despecta. cum adhuc adolescentior sup̄ esset non solum uerbis hortabatur. sed et cū iuramento affirmabat n̄ solum diuitiem se et beatum facturum. et translatum a patris legibus amicum habiturum. et res necessarias prebiturum. Sed ad ista cū adolescentis nequaquam inclinaretur. uocauit rex mat̄ et suadebat ut adolescenti fieret misericordia. Cum autē multis eam uerbis eēt hortat. pminit suasiū se filio suo. Itaq; inclinata ad illū. irridens crudelen tyannum. ait

patna uoce. fili miserere mei que te in utro
decem menses portau. que et lac tricium
dedi et alii. et in etatem istam pdixi. Peto
nate ut aspicias in celum et in terram. et ad
omnia que in eis sunt. et intelligas quia
genitilo fecit illa d̄s. et hominum geni-
ta ut non timeas carnificem istum. sed
dignus fr̄ibus tuis effectus suscipias morte
ut nulla miseratione cum fr̄ibus tuis te re-
cipiam. Cum hec illa adhuc diceret. ait ad
olescens. Quē sustinetis? Non obedio p̄
cepto regis: si precepto legis que data est
nobis p̄ moysen. Tu si qui inuentor omnis
malicie factus es in hebreos: n̄ effugies
manum d̄i. Nos enim p̄ peccatis n̄is hec
patamur. Et si nobis ppter increpationē
et correptionē d̄ns n̄ modicum iratus ē:
sed iterum reconciliabit̄ seruus suis. Tu
autē o scelestē. et omnī hominum flagi-
tiosissime. noli frustra extolli uanis spe-
bus in seruos eius inflammatuſ. nondum
cum omnipotentis d̄i et omnia insipienti
mūdium effugisti. Nam fr̄es mei modico n̄c
dolore sustentato. sub testamento eterno
mei effecti sunt. tu uero iudicio d̄i iustas
sup̄ib⁹ tu⁹ penas solues. Ego autē sicut i
fr̄es mei animam et corpus meum trado
p̄ patris legib⁹. inuocans d̄m matutinis
genitō n̄r̄ p̄picium fieri. tq; cū tormentis
et uerberib⁹ confiteri. quod ipse ē d̄s solus.
Hunc u et in statribus meis desinet omnipo-
tentia tua: que sup̄ omne genitō n̄r̄ iuste-
sup̄dicta ē. Tunc rex accusus ira in hunc
sup̄ omnes crudelius descuit. indigne fers
dens se. Et hic itaq; mundus obiit: p̄
omnia in d̄no confidens. Horissime autē
post filios. et mater consummata ē. Igitur
de sacrificiis et de nimis crudelitatib⁹ sa-
uis dictum ē. xxii. **I**udas u et ma-
chabeus et qui cum illo erant intrivabant

latenter in castella. et conuocantes cognatos
et eos qui permaneſtāt in iudaismo. affiun-
tes eduxerunt ad sex milia uiros. et inuoca-
bant d̄m ut respiceret in ppl̄iū qui ab
hominiibus calcabat. miserereſur templo
quod contaminabat ab impiis. miserereſ
etiam exterminio ciuitatis que eſet illico cō
plananda. et uocem sanguinis ad se claman-
tis audiret. memoraretur quoq; iniquissi-
mas mortes innocentū parvulorum. et
blasphemias nomini suo illatas. et indig-
naretur sup̄ib⁹. At machabeus congrega-
ta multitudine. intolerabilis gentib⁹ effici-
ebatur. Ita enim d̄m in misericordiam cōuerſa ē.
Et sup̄ueniens castellis et ciuitatibus in pius.
succedebat eas. et oportuna loca occupans.
non paucas hostium strages dabant. Mar-
me autē noctibus ad huiuscmodi exercitus
ferrebatur. et fama uirtutis cuius ubiq; diffim
debat. Videlicet autē philipp⁹ paulatum
uirum ad pfectum uenire. ac frequentius
res ei prospere cedere ad ptholomeū ducē
celeste et fencis scripsit. ut auxiliū ferret
regis negotiis. At ille uelociter misit micano-
rem. patrocli de primorib⁹ amicum. datus ei
p̄mixtis gentib⁹ armatis non minus uiru-
ti milib⁹ ut uniuersū gen' uideō deleret: adiun-
cto ei & gorgia uno militari. et in bellicis reb⁹ ex
pi entissimo. Constituit autē micanor regi ut cōficiū romā
nis quod erat dandum. duo milia talentorū
de captiuitate uideorum suppleret. Statuq;
ad maritimas misit ciuitates. conuocans ad
comptionē uidaicōn mancipiorum. p̄inten-
tens se non aginta mancipia. talento distra-
cturum. n̄ respiciens ad iudicātā que eum
ab omnipotente eſset consequitur. Judas
autem ubi compert⁹ indicauit his q̄ secum
erant uideis micanoris aduentum. Ex quib⁹
quidā formidantes et n̄ credentes d̄i iustice.
infugiam uerebant. Aliū u signi de eis sup̄

erant uenabant simulq; dñm deprecabantur. ut eriperet eos ab impi oīcanore qui eos pruisquā in cōmūnus ueniret uendiderat. et si non propter eos. sed ppter testamentū tam quod erat ad patres eorū et propter invocationē sc̄i et magnifici nomini eius sup ipsos. **xxiii.** **C**onuocatis autē māchabeus septē milib⁹ qui cum ipso erant rogabat ne hostib⁹ reconciliarentur. neq; metuerent inique uementium aduersum se hostium multitudinē. sed fortiter contendebant ante oculos habentes contumeliam que in locū sc̄m ab his iniuste erat illata. itaq; et ludibrio habite ciuitatis iniuriā. ad hoc etiam ueterum instituta, uisa. **H**am illi quidem armis confidunt aut sunt et audacia: nos autē in omnipotenti dño. qui potest et uenientes aduersus nos. et universum mundū inonuū delere confidimus. Ammonuit autē eos et de auxilis dei que facta sunt ergaparentes. et sub seminacherib centum octoginta quinq; milia perierunt. et de p̄flio quod eis aduersus galathas fuit in babylonia. ut omnes ubi ad rem uentum est macedonib⁹ sociū hesitantib⁹ ipsi sex milia soli pereuerunt centum uiginti milia. ppter auxilium illis datum ē celo. et beneficia p̄ his plinna consequuntur sunt. **N**isi verbis constantes effecti sunt. et p̄ legib⁹ et patria mori parat. Constituit itaq; fr̄es suos duces utriq; ordinis. symone et iosephum et ianthan. subiectis unicuiq; millemis. et quin gentenis. ad hoc etiam ab esdra lecto illis sc̄o libro. et dato signo adiutorio dei in prima acie ipse dux commisit cum nicanore et facto sibi adiutore omnipotente. interfecerunt sup nouem milia hominum. Maiorem autē partem exercitus nicanoris uulnerib⁹ debilem factā. fugere compu-

lerunt. P̄ ecumis uero corum qui ad emptionē ipsorum uenerant sublati. ipsos usq; q̄q; psequuti sunt. sed reueterunt ora conclusi. H̄amerat ante sabbatum. quā ob causam n̄ p̄seuerauerunt insequeentes. Arma autē ipsorum et spolia congregantes. sabbatum agebant benedicentes dñm qui liberauit eos in isto die. misericordia in tuum stillans in eos. Post sabbatum uero debilibus et uiduis et orphanis diuiserunt spolia. et residua ipsi cum suis habuere. **xxiv.** **H**is ita gestis et communiter ab omnibus facta obsecratione. misericordia dñm postulabant. ut in fine seruus suis reconciliaretur. Et ex his qui cum timotheo et bache de erant contra se contendentes sup uiginti milia interfecerunt. et munitiones excelsas optinuerunt. et plures predas diuiserunt. equam portionē debilib⁹ pupillis. et uiduis. sed et senioribus facientes. et cum armis corum collegissent. diligenter omnia composuerunt in locis oportuniis. residua uero spolia iherosolimam deculerunt. Et p̄bilarcen qui cum timotheo erat interfecerunt. uirum scelustum qui in multis uideos affligerat. & cum epiciaria agerent in iherusalem eos qui sacras iauas incenderant. id est calisthenes cum in quoddā dominicū refugisset incenderunt. digna ei mercede p̄impri etatib⁹ suis redditā. facinorosissimus autē nicanor qui mille negotiantes ad uideō uenditiones adduxerat. humiliatus auxilio domini ab his quos nullos exstimatorat deposita ueste gl̄e p̄ mediterranea fugiens. solus uenit antiochiam. summa infelicitatem de interitu sui exercitus consequitur. & qui p̄misserat romam se tributum retinuerat de captiuitate iherosolimorum. predicabat nunc p̄tectorē deum habere uides. et ob ipsum invulnerabiles esse. eo qđ

sequentur leges ab ipso constitutas. **xxxv.**
Eodem tempore antiochus in honeste reuer-
tib[us] de p[re]syde. Intrauerat eum eam que
dicat[ur] p[re]sopolis. et temptauit spoliare templu[m]
et ciuitate[m] opprimer[re] sed multitudine ad
anna concorrente infugia[n]e uersi sunt. Et
ita contigit ut antiochus post fugia[n]e tur-
piter rediret. **C**e[st]e c[on]tra ebatu[n]a recognouit que erga nicanorem et timo-
thae gesta sunt. **C**atus autem in ira arbitriabatur se muriam illorū qui se fugauerāt
posse in uideos retoquere. Ideoq[ue] iussit agi-
tari cursum sine intermissione agens iter
glebi cum iudicio purgante quod ita supbe-
loquutus est. uenturum se iherolimam.
et congeriem sepulchrū uideorū eā facturū.
Sed qui inuenit a conspicat dñs ds. **xxvi.**
ut peccat eum insanabili et inuisibili
plaga. Ut eum siniuit hunc ipsum sermo
non apprehendit eum dolor durus uiscer-
um. et amara interaneorū tormenta. Et
quidem satis iuste. quippe qui multis et
nousciuatib[us] aliorū torserat uiscera licet
ille nullomodo a sua malitia cessaret. Sup
bet autem superbia repletus. ignem spirans a
mimo in uideos. et precipiens accelerari ne-
gotium. contigit illum impetu eunte de cur-
ru cadere. et graui corporis collisione inbra-
uerat. Is q[ui] sibi uidebatur etiam fluchi-
bus mans imperare. supra humanū modū
superbia repletus. et montium altitudines
instatera appendere. nunc humiliatus ad
terram ingestatoruo portabatur. manifesta-
da uirtute in senectipso contestans. ita ut
de corpore impiu[m] uermes securirent. ac ui-
nates ~~carnes eius~~ in dolorib[us] carnes eius
affuerent. odore etiam illius et fetore exerci-
tis granaretur. Et qui paulo ante sydera-
ciu[m] contingere se arbitrabatur. eum nemo
poterat ppter intolerantiam fetoris portare.

184

Lhinc igitur cepit ex graui superbia deductus. **xxvii.**
ad agitationē sui uenire diuina ammonitus
plaga. p[ro] momenta singula doloribus suis
augmenta capientib[us]. **C**um nec ipse iam
secorem suum ferre posset ita ait. **I**ustum
subditum ē deo. et mortalem non paria sen-
tire deo. Orabat autem hec scelestus dñm. a
quo non esset misericordiam consequitur. **E**t
ciuitate ad quam festinans ueniebat ut ea
ad solum deduceret. et sepulchrum conge-
storum facret. nunc optat liberam reddere.
et uideos quos nec sepultura quidem esse
dignos habituros. sed aubus ac sens diripi-
endos traditum. et cum parvulus extermi-
natum dixerat. equalis nunc athenien-
sibus facturum. pollicetur templum etiam
scī quod prius ex polauerat. optimis do-
nis ornaturum. et scā uasa multiplicatu-
rum. et p[re]tentes ad sacrificia sumptus de-
reditibus suis prestaturū. **S**up hec et uide
um futurum. et omniē locum terrę pambu-
latum. et predicatorum dī potestatem.
Sed non cessantibus doloribus. supuenerat
enī in eo iustū dī iudicium. desperans scriptū
ad uideos in modū depreciationis ep̄tām. hec
continentem. **O**ptimus cuius[que] uides. pluri-
mam salutē et bene ualere et ē felices. rex
et princeps antiochus. **S**i bene ualetis et filii
u[er]ū et ex sententia uobis cuncta sunt. maxi-
mas agimus grās. **E**t ego infirmita-
te constitutus u[er]ū autem benignus memor.
regressus de p[re]sidis locis. et infirmitate gra-
ui apprehensus necessarium duxi. p[ro] com-
muni utilitate curam habere. nō desperās
menetipsum. sed spem multam habeo effi-
giendi infirmitatē. **R**espiciens autem quod
et pater meus quib[us] temporibus in locis
superioribus dicebat exercitum. ostendit q[uod]
post se suscepit p[ri]ncipatum. ut si quid
contrarium accideret. aut difficile nunciaret.

scientes hi qui in regionibus erant cui est
rerum summa derelicta non turbarentur.
Ad hec considerans de proximo potentes
quosque et vicinos temporibus insidiantes
et euentum expectantes designauit filium
meum antiochum regem que sepe recurrerat superiora regna
in multis urin comitabam. Et scpsi ad eum quod subiectast.
Oro itaque uos et peto memores beneficiorum
publice et priuatim ut unusquisque conser-
uet fidem ad me et ad filium meum. Confido
enim cum modeste et humane acturum
et sequentem propositum meum communem
uobis fore. xxviii **I**situr homicida
et blasphemus pessime peccatus. et ut ipse
alios tractauerat peregre in montibus miser-
abilis obitu uita defunctus est. Transferrebat
autem corpus philippus collectaneus eius:
qui metuens filium antiochi ad ptholomeum
philometorem in egyptum abiit. xxix

Machabeus autem et qui cum illo erant. do-
mino se protegente templum quidem et cuiu-
tatem receperunt. aras autem quas alienigenae
pro plateas struxerant. itemque delubra demo-
litus est. Et purgato templo aliud altare
fecerunt. et de ignitis lapidibus igne con-
cepto. optulerunt sacrificia post biennium
et incensum. et lucernas et panes propositi-
onis posuerunt. Quibus gestis rogabant
domini pstrati in terram ne amplius talibus
malis inciderent. sed et si quando peccassent
ab ipso mitius compertentur. et non blas-
phemus ac barbaris hominibus tradenter.
Qua die autem templum ab alienigenis pol-
luitum fuerat contigit eadem die purgatio
nem fieri. in ieiunia et quinta mensis qui
fuit casleu. Et cum leticia diebus octo
egerunt in modum tabernaculorum recor-
dantes quod ante modicum temporis die
sollemnem tabernaculorum in montibus
et in speluncis more bestiarum egerant.

propter quod tyrsos et ramos uirides et pal-
mas preferabant ei qui prospiciunt munda-
re locum suum. Et decreuerunt communum
precepto et decreto universae genti uideorū
omnibus annis agere dies istos. xxx

Et antiochi quidem qui appellatis est nobis
utte excessus ita se habuit. Hunc autem de
eupatore antiochi filio impi que gesta
sunt narrabimus: breuiantes mala que
in bellis gesta sunt. **H**ic suscepito regno
constituit super negocia regum lydiam que
dam. fennicas et syrie militum principem. Nam
ptholomeus qui dicebatur macer uisti te-
nax enga uideos esse instituit. et peripue
propter iniquitatē que facta erat meos:
et pacifice agere cum eis: sed ob hoc accu-
satis ab amicis apud eupatorem. cum fir-
queriter pditor audiret eo quod cyprum
creditus a filometore defecisset. et ad antio-
chum nobilem translatus etiam abeo recessis-
set. ueneno uitam finiunt. xxxi **G**e-
gias autem cum esset dux locorum. assump-
tus aduenis frequenter uideos debellabat.
Judei uero qui tenebant oportinas mun-
tiones fugatos ab iherosolimis suscipiebat
et bellare temptabat. **H**i uero qui erant
cum machabeo pro orationes domini rogantes
ut esset sibi adiutor. impetum fecerunt in
munitiones ydumeorū multaque in infi-
stantes loca optimuerunt. occurrentes inter-
cinerunt. et omnes simul non minus angu-
sti milibus trucidauerunt. Quidam autem
cum fugissent in duas turrel ualde mu-
ntas. omnē apparatum ad repugnandum
habentes. machabeus ad horum expugnat-
onem. relicto symone et iosepho. item ma-
chabeo eisque qui cum ipsis erant sati mul-
tis. ipse ad eas que amplius purgebat
pugnas conuersus est. **H**i uero qui cum sy-
mone erant cupiditate ducti. aquib' dam

qui in turbis erant suasi sunt pecunia et se-
quaginta milibus didraginis acceptis dimis-
serunt quodam effugere. Cum autem macha-
beo nunciatum esset quod factum est: congre-
gatis principibus populi accusauit quod
pecunia frēs uenidissent aduersariis eorum
dimissis. Hos igitur predictores factos inter-
fecit: et confectum duas tures occupauit.
Annis autem ac mambus omnia pspere agen-
to: in duabus munitionibus plusquam uiginti
milia permisit. **A**t timotheus
qui prius a uideis fuerat suspiratus. conuo-
cato exercitu peregrin⁹ multitudinis. et co-
gregato exercitu et equitatu asiano adue-
nit quasi annis uideam capturus. Macha-
beus autem et qui cum ipso erat appropiante
illo deprecabantur dñm capit terria aspergen-
tes lumbosque cilicis preincipi. ad altaris
expidit⁹ puoliti. ut sibi ppicius inimicus
autem eorum esset inimicus. et aduersariis
aduersaretur: sicut lex dicit. Et ita post
orationē sumptis annis longius de cunctate
pedentes. et proximi hostib⁹ effecti resede-
runt. Primo autem solis ortu utriq; comini-
serunt: isti quidem uictorie et pspitatis
sponsorem cum uirtute dñm habentes.
illi autem ducē belli anum habebant.
Et cum uehementis pugna esset. apparuerunt
aduersariis de celo uiri quinq; in equis fre-
nis aureis decori ducatum uideis presta-
tes. Ex quib⁹ duo machabeū medium ha-
bentes armis suis circumscriptū in columnā
conseruabant. in aduersarios autem tela et
fulmina iacebant: ex quo et cecitate confu-
si et repleti perturbatione cedebant. Interfe-
cti sunt autem uiginti milia quingenti: et eq-
uis sex centi. Timotheus autem confugit in
garara p̄sidium munitū: cui praeerat cereas.
Machabeus autem et qui cu eo erant letan-
tes obsecrarent presidium diebus quatuor.

At hi qui inturrib⁹ erant loci firmitate co-
fisi. sup modū maledicebant et sermones
nefandos iactabant. **xxxv.** Sed cum
dies quinta illucesceret. uiginti uiuenes
ex his qui cum machabeo erant accensi a-
nimis ppter blasphemiam uiriliter acce-
serunt ad murum. et feroci animo inceden-
te ascendebant. Sed et alii similit̄ ascen-
dentes turrei portasque succidere aggressi-
ati: ipsos maledicos uiuos concremare.
Per continuū autem biduum p̄sidio uastato.
timotheum occultantē se in quodam reptū
loco permaneunt. et frēs illius ceream et apollo
fanem occiderunt. Quibus gestis in ymnis
et confessionib⁹ benedicib⁹ dñm. q̄ mag-
na fecit cum isrl: et uictoram illi dedit.
Sed parvo post tempore lyrias. **xxxvi.**
sc̄curator regis et ppinquis ac negotiorū
prepositus grauitate ferens de his que acci-
derant. congregatis octoginta milib⁹ et eq-
tatu uiuero ueniebat aduersus uideos.
exstimas cunctā se quidē captam genti-
bus habitacōn facturum. templū uero in
pecunia questu sicut cetera delubra gentiū
habitaturum. et p̄ singulos annos uenale sa-
cerdotiū. nusquam recogitans dī potestate.
sed mente effrenatus in multitudine peditū
et in milibus equitum. et in octingentis
elefantis confidebat. Ingressus autem uideā
et appropiatis bethsue. quod erat in angu-
stoloco ab iherosolima uicinallo quinq; sta-
diorum. illud p̄sidium expugnabat. Ut
autem machabeus et qui cu eo erant cog-
nouerunt expugnari presidia. cum fletu et
lacrimis rogabant dñm. et omnis turba
simul. ut bonum anglū mitteret ad salu-
tem isrl. Et ipse primus machabeus sump-
tis armis ceteros abortatus ē. simul secū
pericōn subire. et ferre auxiliū fr̄ib⁹ suis.
Cumq; panter prompto animo pcederent

iberosolumis. apparuit precedens equester
in ueste candida. armis auris bastā ubrās.
Tunc simul omnes benedixerunt misericordiam
deum. et conuoluerunt animis nō solum
homines. sed et bestias ferocissimas. et mu-
ros ferros parati penetrare. Ibant igitur
prompti de celo habentes adiutorē. et inse-
rante eos dñm. Leonum autē more impetu
irruentes hostib⁹ pstrauerunt ex eis undeci
milia peditum. et equitum mille sex centos.
Vniuersos autē in fugam uenerunt. plures
nō ex eis uulnerati nudi evaserunt. Sed et ipse
lyrias turpiter fugiens evasit. et quia non in
sensatus erat secum ipse reputans factam er-
ga se diminutionē. et intelligens inuictos
et hebreos omnipotens di auxilio intentes.
misit ad eos. pmissaq; consensurum se omni-
b⁹ que iusta sunt. et regem compulsurum anni-
cum fieri. **xxxv.** **A**nnuit autē macha-
beus precib⁹ lyrie in omnib⁹ utilitatib⁹ cōsilens.
et quecumq; machabeus scriptit lyrie de ju-
deis ea rex concessit. Nam erant scripte iu-
deis epistole alysia quidem hunc modum
continentes. Lyrias pplo iudeonū salutem.
Johannes et abessalon⁹ qui missi sunt a uob⁹.
tradentes scripta postulabant ut ea que p̄ illos
significabantur implerem. Quecumq; igitur
regi potuerunt p̄ferri exposui. et que res per-
mittebat concessi. Si igitur in negotiis fidē
conservauerint. etiam deinceps bonorum
uobis causa ē temptabo. De ceteris autem
p̄ singula uerbo mandauit. et istis. et his qui
ame missi sunt colloqui uobiscum. Bene
ualete. Anno centesimo quadragesimo octauo
dioscori die mensis uicetima et quarta Regis
autem epistola ista continebat. Rex antioch⁹
lyrie frī salutē. Patre nro inter deos transla-
to. nos uolentes eos qui sunt in regno nro sine
tumultu agere. et rebus suis adhibere dili-
guitiam. Audiuimus iudeos nō consensisse

pati. ut transferrent ad ritum grecorum. sed
tenere uelle suum institutum. ac ppterā po-
stulare concedi sibi legitima sua. uolentes.
Igitur hanc quoq; gentē quietam ē statuen-
tes iudicauimus templum restituī illis. ut
agerent scđm maiori suor̄ consuetudinem.
Bene igit feceris simiseris ad eos et dextram
dederis. ut cogita nra uoluntate bono a
nimo sint. et utilitatib⁹ propriis deseru-
ant. Ad iudeos autē regis epistola talis erat.
Rex antioch⁹ senatu iudeor⁹ et ceteris uidū
salutē. Si ualeatis. si sic estis ut uolumus:
sed & ipsi bene ualeamus. Adit nos menela⁹
dicens uelle uos descendere ad uestros qui
sunt apud nos. His igit qui cōmeant usq;
ad diem t̄cstimū mensis xandici damus
dextras securitatis. ut uidei utantur cibis
et legibus suis sic et prius: et nemo illorū
ullomodo molestiā patiat̄. de his que p̄ ig-
norantiam gesta sunt. Nisi autē ad meie
laum qui nos alloquāt̄. valet. Anno cen-
tesimo quadragesimo octauo. xandici m̄sis
quinta decima. Misserunt autē ctiam romani
epistolam ita se habent̄. Quintus manu⁹.
et titus manilius legati romanorū poplo
iudeor⁹ salutē. De his que lyrias cognatus
regis concessit uobis: et nos concessimus.
De quib⁹ autē ad regē iudicauit referendū.
confestim aliquē mutat diligentius. in
uos conferentes. ut decernamus sic cōgnit̄
uobis. Nos enim antiochiam accedimus.
ideoq; festinate rescribere. ut nos quoq; sci-
amus cui⁹ estis uoluntatis. Bene ualeat.
Anno centesimo quadragesimo octauo. quinto
decimo die mensis xandici. his factis pachio-
nibus lyrias p̄gebat ad regem. uidei autē
agriculture op̄am dabant. Sed hi qui ref-
derant timotheus et apollonius gennei filii.
sed et iberonim⁹ et demofoon sup̄ hos et m̄ca-
nor cypriarches. nō sinebant eos in silentio

agere et quiete. **xxxvi.** **I** oppite uero. tale quoddam flagium ppetarunt. Rogauant uideos cum quibus habitabant ascere scaphas quas parauerant cum uxoriis et filiis. quasi nullus iniuricius inter eos sub iactabat. Sedm communie itaq; decretum ematatis. et ipsis aequiescentibus pacisq; causa nichil suspectum habebat. cum in alium pcessissent. submerserunt non minus ducentos. Quam crudelitate iudas in sue gentes homines factam ut cognouit. precepit uirs qui erant cum ipso. et inuocato iusto iudice deo uenit aduersus interfectoris fratri. Et portum quidem nocte succedit scaphas exsulit. eos autem qui ab igne refrigerant gladio penit. Et cum hec ita egisset. discessit quasi iterum reuersurus. et universos ioppitas eradicaturus. Sed cum cognouisset et eos qui erant iamque uelle pan modo facere habitantibus secum uideis. uniuersitas quoq; nocte supuent. et portum cum nauibus succendit. ita ut lumen ignis parat ibero solmis ab stadiis ducentis quadraginta. **xxxvii.** **T**inde cum iam absent nouem stadiis et iter facerent ad timotheum. commiserunt cum eo arabi quinq; milia uiri et equites quingenti. lumen pugnualida fieret. et auxilio dei pspere rescessisset. residui uicti arabes pertebant a iuda dectras sibidan. pmitentes pascua datus. et in ceteris pfecturos. Judas autem arbitriatus uite in multis eos uiles pmissit pace. dectrisq; acceptis discesser ad tabernacula sua. Aggressus est autem et ciuitate quandam firmam pontib; munitisq; circumseptam. que turbis habitabatur gentium pnsuarum. cuiu nomen capin. hi uero qui intus erant confidentes instabilitate murorum et apparatu alimo manum remissius agebant maledictis. las-

cessentes uidā ac blasphemantes et loquentes quiescunt ē. Machabeus autem inuocato magno mundi principe. qui sine anetib; et machinis temporibus ihu pceptauit ihericho. irruit ferociter mnis. et capta ciuitate p dñi uoluntate. menarabiles cedes fecerit. ita ut adiacens stagnum. stadioēn duo latitudinis sanguine uisectum fluere uideretur. Jude discesserunt stadia septingenta quinqua gutta. et uenerunt in caracha ad eos qui dicunt tubianei uideos. et timotheum quem in illis locis nū comprehendenterunt. nulloq; negotio pfecto regressus ē. relicto in quoddam loco firmissimo pstdio. Ositheus autem et losipater qui erant duces cum machabeo perierunt a timotheo reliquos in pstdio. dece milia uiros. **xxxviii.** **A**t machabeus ordinatis circum se set milib;. et constitutis p cohortes. aduersus timotheum pcessit habente secum centum uiginti milia peditum. equitumq; duo milia quingentos. Cogito autem uide aduentu timotheus. premisit mulieres et filios et reliquum apparatum in pstdium quod carmos dicit. Erat enim inexpugnabile. et accessu difficile. propter locoru angustias. Cumq; cohortes uides prima appariueret. timor hostibus incussus ē ex psentia dī. qui universa conspicit. et in fugam uersi sunt. aliis alio. ita ut magis a suis decerentur. et gladiorum suorum ictibus debilitarentur. Judas autem uebementē instabat pumens pphanos. et pstrauit ex eis triginta milia uiuorū. Ipse uero timotheus incidit in partes dosithei et losipatis. et multis precib; postulabat ut uiuus dimitteretur. eo quod multorum ex uideis parentes haberet ac sires. quos morte eius decipiuebant. Et cum fidei dedisset. restituturū se eos sedm constitutum illesum eū dimiserunt. pp̄t fr̄m salutē. **xxxix.** **I**udas aut̄ egressus

é a carnion: interfecit uiginti quinq; milibus. Post horum fugam et necē mouit exercitum ad efron ciuitatē munitā in qua multitudo diversarum gentium habita bat: et robusti iuuenes p muris consistentes fortiter repugnabant. In hac autem machine multe et telorum erat apparat. Sed cum omnipotentem muocassent qui potestate uires hostium confingit. ceperunt ciuitatem: et ex eis qui intus erant uiginti quinq; milia pstrauerunt. Inde ad ciuitatē scitarum abierunt: que ab iherosolimis sexcentis stadiis aberat. Constantib' autē his. qui apud scitopolias erant uideis quod benignē ab eis haberent. etiam temporibus infelicitatis qd modeste secum egerunt. grās agentes eis exhibati etiam de cetero erga genus suum benignos ē. uenerunt iherolimam die solle m septimanarum instantē. **xl.** **E**t post pentecosten. abierunt contra gorgiam prepositum ydumez. Exiuit autē cum p̄tibus tribus milibus: et equitibus quadū gentis. Quibus congressis: contigit paucos ruere uideoz. Dostheus uero quidam de bachenoris eques. vir fortis: gorgiam tenebat. Et cum uellet illum capere uiuū. eques quidam de trachibus irrut in eum. humerumq; eius amputauit. Atq; ita gorgias effugit in narissa. At illis qui cum esdrin erant duci pugnantibus et fatigatis. muocauit dn̄m uidas adiutorē et ducen belli fieri. incipiens uoce patria. et cum ymnis clamorem extollens fugā gorgie militib' incussit. **xl.** **V**ivas autē collecto exercitu uenit inciuitate modollam. Et cum septima dies sup ueniret. scđn consuetudinē purificati in eodem loco sabbatum egerunt. & segnā die uenit cum suis uidas ut corpora

p̄stratorum tolleret: et cum parentib' pone ret in sepulchris paternis. Inuenient autē sub tuicis insectorum de donatis ydolos que apud iammam fuerunt a quibus lge phibet uideos. Omnb' ḡ manifestū factū ē ob hanc causam eos coercuisse. Omnes itaq; beaudixerunt iustū iudicium dn̄m qui occulta fecerat manifesta. atq; ita ad preces comisi. rogauerunt ut id qd factum erat dehinc obliuioni tradiceretur. **xlii.** **A**t uero fortissimus uidas hortabatur populi conseruare se sine peccato. sub oculis uimentiū uidentes que facta sunt p peccato corū qui prostrati sunt. Et facta collatione duo decum milia draginas argenti misit iherosolimam offerri p peccato sacrificium. bene & religiose de resurrectione cogitans. Quidam eos qui cediderant resurrectos speraret. superfluum uideretur et uanū orare p morari. Et quia considerabat quod hi qui cum pietate dormitionē acceperant. optimā haberet repositam grām. Scā ergo et salubris cogitatio p defunctis exorare ut a peccato solueretur. **xliii.** **A**nno centesimo quadagesimo nonō. cognovit uidas antiochū eupatorē uterum cum multitudine aduersuā uideam. et cum eo lySIAM p curatore et p̄ postum negotiorum secū habentē pedītū centum decim milia. et equitum quinq; milia. et elefantos uiginti duos. currus cu falcib' trecentos. Commiscent autē se illis et mendacis. et cum multa fallacia dep̄cabatur anti ocbum n̄ p patre salute. sed sperans se constiui in principatū. Sed rex regum suscitauit animos antiochi in peccatorem. et sagere uite lisia hunc ē causam omnū malorum. uisit ut eis ē consuetudo comprehendimeto dem loco necari. Erat autē in eodem loco turnū quinquaginta cubi tor aggestum undiq; habens cineris. hec p̄spectū undiq; habebat

in p̄ceps. Inde in cinerē deici iussit sacrilegū: om̄ib̄um pp̄elleb̄ ad intentū. Et tali lege prevaricatoreū legis contigit mori nec terra da ri menelaū. Et quidē satis iuste. Nam quia multa erga aram dī delicta commisit. cui⁹ iug nus et cimis erat sc̄s. ipse in cineris morte dappnatus ē. **xl. iii.** Sed rex mente effrenatus ueniebat: nequiore se uideis ostensurum. Quibus iudas cognitis. precepit populo ut die ac nocte dñm inuocarent. q̄ sicut semp et nunc adiuaret eos. Quippe qui lege et patria. sc̄q; templo priuan uere rentur. ac populum quinup paululum resp̄rasset. ne fineret blasphemus nationib⁹ rurs⁹ subdi. Om̄ib⁹ itaq; id simul faciuntib⁹. et peritibus a dñō cum fletu et ieiunis per triuum continuū p̄stratis. bortatus ē eos iudas ut se prepararent. Ipse ū cum senoru b̄s cogitauit prius quā rex admoueret exercitum ad iudeā. et optineret ciuitatē. ut erit. et dñi iudicio committeret exitum rei dans itaq; potestate omnium deo mundi creator. et bortatus suos ut fortiter dimicarent. et usq; ad mortē p̄ legibus. templo. ciuitate. patria. et ciuib⁹ starent. circa modum exercitum constituit. et dato signo suis digna dī uictoria uiuenibus fortissimi electis. nocte aggressius aulam regiam in castis interficit iuros quatuor milia. et mari mū numerū elefantor cum his qui sup positi erant. summoq; metu ac perturbatione hostium replentes. rebus prospere gestis abierunt. Hoc autē factum ē die illa clemente. adiuuante eū dñi p̄tectione. Sed re accepto gustu audacie uideorum. arte dif-
ficultates locorū temptabat. et bechsurę quod erat uideorū p̄sidū munitū castra admouebat. sed fugabatur. impingebar. minuebatur. His autē qui int̄ erant. iudas necessaria mittebat. Enunciavit aut̄

177

mysteria hostibus. rhodus quidā de uidacō exercitu. qui requisitus. comp̄heſus. conclus⁹ est. **xl. v.** **I** terum rex sermo nem habutt ad eos qui erant in bēciuris. dexteram dedit. accepit. abiit. commisit cū iuda supatus ē. Ut autē cognouit rebellas se philippum antiochis. qui relictus erat sup negotia. mente conseruatus. uideos depre cans. subditusq; eis. uirat de omnib⁹ quib⁹ iustum uisum ē. Et reconciliatus optulit sacrificiū. honorificauit templū et munera posuit. Machabeum amplexus ē. et fecit eum a p̄tholomayde usq; ad gerrenos ducem et principē. Ut autē uenit p̄tholomaidā grauitate ferabant p̄tholomenses amitie. conuentione. indignantes ne forte sedis irrumperent. Tunc ascendit lysias cbunal et exposuit rationē. et populū sedauit. regressusq; ē antiochia. et hoc modo regi p̄fectio et redditus p̄cessit. **xl. vi.** **S**ed post trienniū tempus cognouit iudas & qui cum eo erant demetriū seleuci cum multiv dme ualida. et nauibus p̄ portum tripoli ascendisse ad loca oportuna. et tenuisse regiones aduersus antiochum. et eius ducē lysiam. Alchimus autē quidam quisumimus sacerdos fuerat. sed uoluntarie conuinatus ē temporeb⁹ communioni. considerans nullo modo sibi ē salutē. neq; accessū ad altare uenit ad regem demetriū centesimo quinagesimo anno offerens ei aurā coronā et palmā. sup hec et talos qui templi ē uidebantur. Et ipsa quidē dñe siluit. Tepuis autē oportuni dementis sue nactus. conuocatus a demetrio ad consilium. et interrogatus quib⁹ rebus et consilij uidei uerentur. respondit. Ipsi qui dicunt̄ assidei uideorū quib⁹ p̄reest iudas machabeus. bella nutriunt. et seditiones mouent. nec patiuntur regnum ē quietum. Nam et ego

defraudatus parentum gla. dico autem summo sacerdotio hoc ueni. Primo quidem utilitatibus regis fidem seruans. secundo autem etiam ciuibus consulens. Nam illorum prauitatem: uniuersum genus nostrum timuit: uexatur. Sed his singulis oro rex cognitis: et regioni et generi sedis puulgaratam omnibus humantate tuam pspice. Nam quodiu superest iudas: impossibile est pacem esse nego eis. Talibus autem ab hoc dictis: et ceteri amici hostiliter habentes aduersus iudaeos inflammauerunt demetru. **xlvii**.

Qui statim nicanorem prepositum elektorum ducem misit iudeam. datis mandatis ut ipsum quidem iudaeos caperet. eos uero qui cum illo erant dispigerent. et constituerent alchimium maxim templi summum sacerdotem. Tunc gentes que deinde fugerant iudaeos. segregatum se nicanori miscebant: miseras et clades iudeorum pspentates rerum suarum existimantes. Audito itaque iudei nicanoris aduentu: et conuentu nationum. consipisci terra rogabat deum qui populus suu constituit euangelium custodire. quippe sua portione signis euidentibus ptegit. Imperante autem duce statim inde moueruntur: et cunuerunt ad castellum desau. Symon uero fratres iudee commiserat cum nicanore. sed contentus est repentino aduentu aduersanorum. **xlviii**. **N**icanor tamen audiens iurum comitum iudee. et amici magnitudinem. quippe patre certaminibus habebant: sanguine iudicium facere metuebat. Quam obrem misit posidonius. theodotum. et mathiam: ut darent decretas atque acciperent. Et cum diu de his consilii ageretur: et ipse dux ad multitudinem reculisset. omniuim una fuit sententia. amicitias annuere. Itaque die constituerunt. qua secreto inter se agerent. et a singulis sella plate sunt et positi. Precepit autem iudas armatos et locis oportuni-

ne forte ab hostibus reperire malo aliquid oriretur. et congruum colloquium fecerunt. Morabatur autem nicanor iberosolumis in chilium uiginti agebat. gregesque turbarium congregatae fuerant dimisit. habebat autem semper iudaeos carum. et ex animo erat iuro inclinatus. Logauit eum ducere uxore filiosque perire: nuptias fecit. quiete egit. communiterque uiuebant. **xlviij**. **A**lchimus autem iudaeos caritate illorum admixtum et conuentiones. uenit ad demetrum. et dicebat nicanore rebus alienis assentire. iudaeos regni insidiatorum. successoresque sibi deinceps. Itaque rex exasperatus et pessimihius criminationibus irritatus. scriptum nicanori dicens. quiter se ferre quidem de amictie conuentione. iubere tamen citius machabeum iunctum mittere antiochiam. Quibus cognitus nicanor consternabatur. et grauerter ferrebat si ea que conuenierant irrita faceret. nichil lesus a iure. Sed quia regi resistere non poterat. oportunitatem obseruabat qua preceptum ptegit. **L** **A**t machabeus uidebatur austrius secum agere nicanorem. et consuetum occursum ferre exhibente. intelligentis uero ex bono et auertitate istam. paucis siuorum congregatis. occultauit se a nicanore. Quod ut ille cognovit fortiter se auro puerum. uenit ad maximum et scissimum templum. et sacerdotibus solitas hostias offerentibus. uisit sibi tradi virum. **L** **i**.

Quibuscum iuramento dicentibus nescire se ubi esset qui querebatur. extenderunt manus ad templum uirauit. Huius michi undique iudas tradidensis. istud famum in plantiem deducam. et altare effodiā. et templum hoc libero patri consecrabo. Et hinc dictis abiit. Sacerdotes autem praedentes manus in celum. invocabant eum qui semper pugnator et genitrix ipsorum. hec dicentes. Tu domine

universitatis qui nullius indiges. uoluisti
templum habitationis tui fieri in nobis.
et nunc sc̄e sc̄orum omnū dñē conserua me
in unpolittā domū istam que nuper
mundata est. **Lii.** **R**azias au
t̄ quidam de senioribus ab iherosolimis
relatus ē nicanor uir amator ciuitatis
& bene audiens. qui p affectu pater uideor
appellabatur. hic multis temporib⁹ conti
nentie ppositum tenuit in iudaismo: corp⁹
q̄ et animā tradere content⁹ p̄ pseuerantia.
Volens autē nicanor manifestare odium
quod habebat in uideos. misit multos q̄n
gentes ut cum comprehendenderent. Puta
bat enim si illum decepisset. se cladem
maximam iudeis illaturum. Turbis autē
intruit domum eius. et ianuā distimpere
atq; ignē admouere cupientibus. cū iam
comprehenderetur: gladio se petat. eligens
nobiliter mori pocius. quā subdit⁹ fieri pec
atorib⁹. et contra iatales suos indignis in
iuris agi. Sed cum p festinationē n̄ certo
iustiagam dedisset. et turbe intra ostia ir
rumperent. recurrens audact⁹ ad murum
præputauit sanctipsum uiriliter int̄bas.
Qmby velociter locum dantib⁹ casiu eius.
uenit p mediā ceruicē. Et cum adhuc spira
ret accensis animis surrexit. cum et sanguis
uis magno fluxu deflueret. sanguis cursu
turbam ptransit. et stans sup petram q̄n
dam pruptam. etiam ex sanguis effectus.
complexus intestina sua utrisq; manibus
petat sup turbas. uiuocans dominatorem
ut ac sp̄s ut hec illi iterū redderet. atq;
ta uita defunctus ē. **Liii.** **N**ica
ne autē ut comperit uidam ēē in locis sa
marie. cogitauit die sabbati cum omni
imperio committere. Iudeis uī qui illum
p necessitate seguebant dicentib⁹ ne ita
ferventer et barbare feceris sed honorē tri

bue diei sanctificationis. et honora eū qui
uniuersa conspicit. At ille infelix interro
gauit. si ē potens in celo. qui imperauit agi
diem sabbatorum. Et respondentib⁹ illis.
est dñs uīus ipse in celo potens qui uisit
agi septimam diem. At ille ait. & ego potes
sum sup terram. qui imperio sumi arma. et
negocia regis impleri. Tamen n̄ optinuit ut
consilium pficeret. Et nicanor quidē cum
summa superbia erectus. cogitauerat cōmune
trophēum statuere de uida. Machabeus autē
confidebat semp̄ cum omni spe auxiliū sibi a
deo assūturum. et hortabatur suos ne formi
darent aduentum nationum. sed in mente
haberent adiutoria sibi facta de celo. et n̄c
sperarent ab omnipotente assūtam sibi
victoram. Et alioquinvis illos de lege et p
phetis. ammonens etiam certaminum que
fecerant prius. promptiores eos constituit.
et ita animis coruim erectis. simul ostendens
genitum fallatiā. et uiramentorum pūaratio
nem. Singulos autē illoz armavit n̄ clipei
et hastę munitione. sed sermonib⁹ optimis
et hortationib⁹ exposito digno fidei omnium
somnio. p quod uniuersos letificauit. Erat
autē huusmodi uisus. omiam qui fuerat
summ⁹ sacerdos. uirum bonū et benignū.
uerēundū uisu. modestū morib⁹ et eloquio
decorum. et qui a puero in uirtutibus exerci
tatus sit. manus pendentem orare p om̄i
populo uideorum. Posthec apparuisse et
aliū uiri. etate et glā mirabiliē. et magni
decoris habitudine circa illum. responden
te uero omiam dixisse. Hic est fratri amator
et populi isrl. hic ē quimultum orat p pplo
et uniuersa sc̄a ciuitate iheremias ppbeta
dei. Extendisse autē iheremiam dexteram.
et dedisse uidē gladiū aureum dicentem.
Accipe sc̄iū gladium munus a dō. in quo
decies aduersarios ppli mei isrl. **Liii.**

Exhortati itaq; uide sermonibus bonis
ualde. de quib; extollit posset impetus. et
animi uiuendum confortari. statuerunt di-
micare atq; configere fortiter. ut uirtus
de negotiis iudicaret. eo quod ciuitas sca.
et templū perclitaretur. Erat enim puro-
nibus et filiis. itemq; p fratribus et cognatis.
minor sollicitudo. maximus uero et primus p
scitate timor erat templi. Sed et eos qui in
ciuitate erant. nō minima sollicitudo habe-
bat. p his qui congressi erant. Et cū iam
omnes sperarent iudicium futurum hostesq;
adesse. atq; exercitus et ordinatus. bestie
equitesq; oportuno in loco compositi. conside-
rans machabeus aduentū multitudinis. et
apparatu uariū armorū. ac ferocitatē bestia-
rum. extendens manus in celū. pdigia faci-
entem dñm iuocauit. qui nō scđm armorū
potentiā. sed p ut ipsi placet dat dignus in-
cloriam. Dixit autē iuocans hoc modo. Tu
dñe misisti anḡlm tuum sub ezechia rege
uide. et interfecisti de castris sennacherib
ceniū octoginta quinq; milia. Et nunc domi-
nator celorum mitte anḡlm tuum bonum
ante nos in timore et trevere magnitudi-
ni brachii tui. ut metuant qui cum blas-
phemia uenient aduersus scđm pplm tuū.
Et hic quidem ita porauit. Nicor autē
et qui cum ipso erant. cum tubis et canticis
animouebant. Judas uero et qui cum eo
erant. iuocato dō p orationes congressi st.
Manū quidem pugnantes. sed et cordibus do-
minū orantes. Pistrinierunt non minus tri-
ginta quinq; milia. pfecta dī magnifice de-
lectati. Cunq; cessaserunt et cum gaudio re-
dirent. cognoverunt nicorē ruisse cum ar-
mis suis. Facto itaq; clamore et perturbatio-
ne excitata. patnia uoce omnipotente dñm
benedicebant. **L**. **P** recepit au-
tem iudas qui p omnia corpore et animo

mon p ciuib; parat erat. cap̄t nicanoris et manū
cum humero absulam iherosolimā pferri.
Quo cum puenisset. conuocatis contribulib;
et sacerdotibus ad altare accersit et eos
qui in arte erant. et ostendo capite nicanor
et manu nefaria quā et tendens contra do-
num scđm omnipotentis dī magnifice
glorificatus ē. linguam etiam unpu nicanor
pre casam. uisit particulam aubus dan.
manum autē dementis contra templum
suspendi. Omnes igitur eccl dñm benedix-
erunt dicentes. benedictus qui locum suū
incontaminatum conservauit. Suspendit
autē nicanoris capit in summa arte. cu-
dens ut est et manifestum signū auxiliū
dei. Itaq; om̄s communī consilio decuerit
nullomodo diem istum absq; celebritatē pre-
terire. Habere autē celebritatem teruade-
cima die mensis adar. quod dictur uoce
syriaca pridie mardochei die. Et siluit tra-
uida dies paucos. Igitur his erga nicanorē
ita gestis. et ex illis temporibus ab hebreis
ciuitate possessa. ego quoq; in his finem
faciam sermonis. Et siquidē bene ut hystore
competit. et ipse uellem si autē minus dig-
ne concedendum ē nichil. Sicut enim uis
sem̄ bibere. aut sem̄ aquā contrariumē.
alterius autem uti delectabile. ita legenti-
bus si sem̄ exacutus sit sermo. nō erit ut
ingratus. Hic ḡ ent consummatus. grās
deo sem̄ p omnia scđla seculorum. **A**men.

Incep̄t ploḡ beati iheronimi
pbri in leechielē ppbta. **Z E C H I E**
Gppha cū ioachim rege iuda
captiuus dudus ē in ba-
bylonē. ibiq; his qui cū
eo captiu ducti fuerant
ppbtauit peccantib; quod ad iheremie
uaticinū se ulro aduersarijs cōdiddissent.